

PROGRAMACIÓN DE LINGUA GALEGA E LITERTURA

IES POETA AÑÓN

2º E 4º ESO / CURSO 2022- 2023

1 INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN	3
2 OBXECTIVOS	4
3 TEMPORALIZACIÓN E SECUENCIACIÓN DE CONTIDOS	6
Proposta de temporalización POR unidade 2º.....	12
Proposta de temporalización por unidades 4º.....	19
Cinco unidades por trimestre coa historia da literatura ao final.....	19
4 TRATAMENTO DO CURRÍCULO.....	24
Tratamento do currículo de 2º	24
Tratamento do currículo de 4º	34
5 COMPETENCIAS CLAVE.....	42
As competencias clave e a materia de Lingua Galega e Literatura.....	49
As competencias clave en 2º.....	53
6 CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVALIÁBEL DE CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN, OBXECTIVOS, ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE, COMPETENCIAS CLAVE, GRAO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN DE CADA ESTÁNDAR E PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN DE 2º E 4º ESO.....	64
7 INTEGRACIÓN DAS TIC.....	117
8 ORIENTACIÓN METODOLÓXICAS.....	118
9 ATENCIÓN Á DIVERSIDADE.....	120
10 ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES.....	122
11 TRANSVERSALIDADE.....	123
12 PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN.....	125
13 CRITERIOS DE AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO.....	126
14 MATERIAL E RECURSOS DIDÁCTICOS	129
15 MATERIAS PENDENTES: ORGANIZACIÓN E SEGUIMIENTO	130
16 AVALIACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA.....	131
17 MODELOS DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E PRÁCTICA DOCENTE	133
18 AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS INDIVIDUAIS E COLECTIVAS QUE SE ADOPTARÁN COMO CONSECUENCIA DOS RESULTADOS.....	135

1 INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN

O IES Poeta Añón de Serra de Outes abriu as súas portas no curso 1999-2000.

No centro impártense estudos de ESO e de EPA e está situado na capital do concello, ao suroeste da provincia de A Coruña, ocupando máis da metade setentrional da ría formada polo Tambre.

A poboación, máis da metade, concéntrase na costa ou preto dela, en A Serra, O Freixo, Serantes-Vara, Cruceiro de Roo e A Pontenafonso.

É un concello agrícola, gandeiro e marisqueiro. Tamén hai algunha industria relacionada coa madeira, estaleiros e construción. O sector servizos, en concreto o turismo rural, está tendo nos últimos tempos certo pulo.

O número de alumnas e alumnos por grupos é o que se indica a continuación:

grupo **alumnado**

1º A 17

1º B 18

2º A 19

2ºB 19

3ºA 19

3ºB 17

4º 26

ESA 12

O Departamento de Lingua Galega e Literatura está integrado por dous membros:

Manuela Campos Agrafojo. Imparte docencia 2º (A e B) e 3º (A e B), substituída por Begoña Barral.

Mª Xosé Pájaró Vázquez (xefa do Departamento). Dá clase en 1º(A e B), 4º e en ESA o Módulo de Comunicación; substituída por Maruxa Caamaño.

2 OBXECTIVOS

Obxectivos xerais de etapa:

Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.

Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.

Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.

Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.

Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.

Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en materias, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas en diversos campos do coñecemento e da experiencia.

Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.

Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.

Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.

Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.

Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o das outras persoas, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais, e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e á súa mellora.

Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.

Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora, e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito.

Coñecer e valorar a importancia do uso da lingua galega como elemento fundamental para o mantemento da identidade de Galicia, e como medio de relación interpersonal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que permite a comunicación con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófona.

Contribución da materia de Lingua Galega e Literatura á consecución dos obxectivos xerais de etapa:

O desenvolvemento da LOMCE implica a desaparición dos obxectivos de área e a implementación dos catorce obxectivos xerais incluídos no apartado anterior e aos cales deben contribuír activamente todas as materias que conforman a ESO.

As materias do ámbito lingüístico están excepcionalmente dotadas para contribuír á consecución dos obxectivos da Educación Secundaria Obrigatoria posto que, alén dos contidos curriculares que lles corresponden de forma directa, a integración doutro tipo de contidos mediante textos, debates, actividades de creación literaria etc. resulta especialmente doada e facilita a creación de situacións de aprendizaxe que, á súa vez, posibiliten enfoques metodolóxicos diversos.

A estreita vinculación que se establece a través de bloques como o de Lingua e sociedade ou Coñecemento literario con contidos relacionados coa situación sociolingüística e coa historia de Galiza contribúen a facilitar a consecución de obxectivos específicos da nosa comunidade e facilitan a transferencia de coñecementos entre diferentes materias.

3 TEMPORALIZACIÓN E SECUENCIACIÓN DE CONTIDOS

O horario semanal para a área de lingua galega e literatura é de tres períodos lectivos en todos os cursos da ESO. A distribución temporal dos contidos será feita pola docente dependendo dos resultados das probas iniciais e as características de cada grupo.

A continuación presentamos, non obstante, **unha proposta** da distribución temporal dos contidos.

Secuenciación dos contidos de 2º ESO

En 2.º de ESO veremos 12 unidades con varios anexos. Cada unidade presenta 9 bloques de contido: 1) Lectura; 2) Expresión escrita; 3) Lingua e texto; 4) Léxico; 5) Gramática; 6) Expresión oral; 7) Ortografía; 8) Literatura e 9) Técnicas de traballo –unidades impares– ou Lingua e sociedade –unidades pares–.

Lectura	<p>Cada unidade ábrese cun texto acompañado por un conxunto de actividades. Na selección de textos seguíronse os seguintes parámetros: calidade e adecuación aos intereses e gustos do alumnado e paridade entre o número de escritores e de escritoras e a heteroxeneidade xenérica (tres unidades van encabezadas por textos narrativos, tres por textos líricos, tres por textos dramáticos e tres por textos extraídos de xornais, revistas, folletos etc. tanto en papel como dixitais).</p> <p>Todas as lecturas van acompañadas de actividades que se organizan en progresión de complexidade e que están agrupadas do seguinte modo: actividades de comprensión textual, actividades de comprensión lectora, actividades de análise do texto e actividades de ampliación; este último grupo abrangue actividades de creación literaria e de ampliación da lectura a través de tarefas integradas que exixen a realización de investigacións, o desenvolvemento de presentacións orais, a realización de debates, a creación de materiais diversos a través de recursos dixitais etc.</p>
Expresión escrita	<p>Iníciase cun breve apartado teórico que presenta as principais características do tipo de texto que se vai traballar e que, polo regular, ofrece un modelo do texto explicado.</p> <p>A utilidade desta sección baséase en ofrecer diferentes modelos textuais para traballar na aula.</p> <p>Os modelos textuais que se traballan en 2.º de ESO son os seguintes:</p> <ul style="list-style-type: none"> convite chío <i>fanfiction</i> regras de xogo relato policial ortogramas folla de reclamación entrada dunha enciclopedia en liña receita monólogo guión audiovisual soneto

Lingua e texto	<p>O bloque de Lingua e texto distribúese en dúas partes –a primeira dedicada á explicación teórica e a segunda ás actividades– en cada unidade. As tres primeiras unidades están centradas nas propiedades do texto e ao longo das seis seguintes desenvólvense as diferentes estruturas textuais (narrativa, descritiva, persuasivo-argumentativa, expositivo-explicativa, obrigativo-instrucional, dialogada e monologada); finalmente, as tres últimas unidades focan o texto xornalístico, desde a portada do xornal até os escritos informativos (noticia e reportaxe) e de opinión (artigo de opinión e editorial).</p> <p>Neste apartado téntase ofrecer explicacións teóricas sinxelas e concisas, a fin de lle facilitar ao estudantado a comprensión e a asimilación dos conceptos presentados, e unha abundante exemplificación.</p> <p>Por outra parte, cómpre destacar que tanto os textos que ilustran a teoría como os que forman parte das actividades se caracterizan por unha gran diversidade canto a autoría, época, tipoloxía (textos literarios e non literarios) etc.</p>
Léxico	<p>O apartado de Léxico contén actividades de alargamento vocabular en campos semánticos relacionados co ser humano (aspecto físico, sentimentos e estados de ánimo, saúde, roupa e calzado...), a súa vida cotiá (xogos, oficios e profesións etc.) e a súa contorna (casa, paisaxe marítima, animais...), e nos rexistros formal e informal (tecnicismos, expresións feitas etc.); tamén se dará explicación teórica das relacións semánticas e ás actividades correspondentes.</p>
Gramática	<p>No bloque dedicado á Gramática preséntanse en cada unidade teoría e actividades. Este apartado ábrese con unha unidade introdutoria centrada na palabra, tanto na súa estrutura e tipoloxía como na súa agrupación en categorías gramaticais, e a partir desta sucédense dez unidades (até a número 11) en que se abordan o substantivo, o adxectivo, o pronome, o verbo, o adverbio, a preposición e a conxunción. Após o tratamento destas categorías gramaticais, cerra o libro a unidade 12, en que se tratan os compoñentes sintácticos no nivel da frase.</p> <p>Neste apartado, procúrase presentar a información gramatical de forma clara e ben organizada, acompañada por numerosos cadros que se recollen de novo –en moitos casos, ampliados– nos anexos para proporcionarlle ao estudantado un material de estudo máis sistemático.</p> <p>Por outra parte, séguese unha terminoloxía moderna e coherente e na aula virtual ofrécense variantes terminolóxicas co fin de facilitar o tratamento integrado de linguas. Este modelo gramatical e terminolóxico que se emprega en todo o proxecto da ESO ten como obra de referencia a <i>Gramática práctica da lingua galega. Comunicación e expresión</i> (Baía Edicións, 2011).</p>
Expresión oral	<p>Consideramos fundamental para a consecución dos estándares de aprendizaxe da materia de Lingua Galega e Literatura, así como para a consecución das competencias clave, a inclusión dun apartado completo de Expresión oral que xa estaba en 1.º de ESO .</p> <p>Baixo un título xeral referido ás destrezas dominantes no apartado, en cada unha das unidades recóllese un conxunto variábel de actividades que se basean na dramatización e na posta en práctica de coñecementos adquiridos grazas a outros apartados do libro.</p>

	<p>A progresión de dificultade desenvólvese ao longo dos catro cursos de ESO e trata de ir do ámbito cotián e espontáneo ao máis afastado do universo do alumnado e máis complexo, que precisa, por tanto, dunha maior preparación previa; abórdanse así múltiples situacións que exigen o dominio tanto de rexistros formais como de rexistros informais.</p> <p>Mediante este apartado o alumnado terá ocasión de practicar na aula diferentes microdestrezas orais:</p> <ul style="list-style-type: none"> presentar a unha persoa saudar e despedirse dar os parabéns e agradecer expresar sorpresa e incredulidade describir, mudar de tema, persuadir expresar coincidencia e indiferenza pór exemplos pedir e facer aclaracións pór condicións calmar o/a interlocutor/a.
<p>Ortografía</p>	<p>A Ortografía integra unha breve síntese de regras ortográficas seguida de abundantes actividades. Esta organización foi pensada expresamente para reforzar mediante a práctica os coñecementos adquiridos no curso pasado.</p> <p>É por isto que se considerou que, para fomentar unha aprendizaxe verdadeiramente construtiva e para mellorar o interese do alumnado por este apartado, a organización da Ortografía debe responder a un reforzo efectivo e a unha progresión real da dificultade, en vez dunha repetición de contidos. Por este motivo, o 2.º curso supón unha revisión moi práctica de 1.º de ESO, mentres que en 3.º se introduce unha ampliación teórico-práctica de 1.º; pola súa parte, o 4.º curso de ESO foi concibido como un repaso e unha ampliación dos contidos do nivel anterior, dado que se trata do último nivel da Educación Secundaria Obrigatoria .</p> <p>Canto aos contidos da Ortografía para o 2.º curso de ESO, abórdanse –como se fixo en 1.º curso– o alfabeto, a acentuación, o uso dos sinais de puntuación e as regras de uso daquelas letras que poidan supor certa dificultade.</p> <p>En último lugar, en todas as unidades se inclúe un ditado dun texto (3 de creación <i>ad hoc</i>, 1 xornalístico e 8 literarios).</p>
<p>Literatura</p>	<p>Neste bloque afóndase no coñecemento e na práctica de diferentes subxéneros literarios, alén de profundar na orixe na literatura e nas relacións coas artes clásicas e contemporáneas.</p> <p>Partindo dos recursos estilísticos analizados durante o curso anterior constrúese unha panorámica que aborda os subxéneros máis relevantes: oda, novela, lenda, comedia, traxedia, ensaio...</p> <p>O percorrido polos diferentes subxéneros literarios alicerza a práctica do comentario literario e facilita a comprensión de textos diferentes a través de diferentes modelos textuais, mentres que, por outra banda, o estudo da orixe da literatura e da interrelación entre diferentes disciplinas artísticas pretende promover no</p>

	<p>alumnado a visión da literatura como unha disciplina viva. Así, consideramos tamén necesaria, dada a idade do alumnado e aproveitando capacidades traballadas en etapas e cursos anteriores, a inclusión dun bo número de actividades que estimulen o gusto pola lectura a través da creación literaria.</p>
<p>Técnicas de traballo / Lingua e sociedade</p>	<p>O noveno e último bloque de cada unidade divídese en dous apartados: Técnicas de traballo e Lingua e sociedade. O apartado de Técnicas de traballo está presente en 1º. e en de ESO. O seu obxectivo é garantir a adquisición dunha serie de destrezas básicas para facilitar a comprensión de textos e a adquisición de técnicas de estudo e de ferramentas de consulta de información. As seis fichas que conforman Técnicas de Traballo foron concibidas cunha breve introdución teórica, sempre acompañada da pertinente exemplificación, seguida de actividades que permitan pór en práctica a habilidade adquirida. Os aspectos que se presentan no manual de 2º. de ESO son:</p> <ul style="list-style-type: none"> biblioteca virtual gráfica presentación de diapositivas cadro sinóptico póster multimedia mapa conceptual <p>Pola súa parte, o apartado de Lingua e sociedade foi incluído en 2º. de ESO co mesmo espírito práctico que presentaba en 1.º de ESO. Con este apartado quérese introducir ao alumnado nos conceptos básicos desta disciplina dunha forma amena, xa que resultan imprescindíbeis para comprender a situación actual da nosa lingua. Este é o motivo polo que minimizamos a inclusión de teoría neste apartado, elemento que, en calquera caso, fica á vontade do/da docente. En definitiva, a nosa intención é propiciar unha reflexión natural, e mesmo lúdica, sobre os seguintes contidos, de modo que o alumnado poida percibir que se trata de nocións básicas dentro da nosa sociedade e non de meros coñecementos memorísticos. Eis estes contidos:</p> <ul style="list-style-type: none"> linguas minoritarias e minorizadas lusofonía situación legal das linguas do Estado Español normalización lingüística variedades lingüísticas preconceptos lingüísticos

Reforzo de competencias	<p>Este apartado conta sempre como <i>input</i> cun texto non literario, variado, actual e próximo á realidade do alumnado. A partir del desenvólvese unha serie de actividades que teñen como obxecto valorar a comprensión textual, xunto con outro conxunto destinado a traballar e reforzar de forma integrada as sete competencias clave.</p> <p>Moitas das actividades requiren que o alumnado se enfrente a unha serie de tarefas integradas de complexidade variábel, polo que moitas delas poderían desenvolverse como proxectos máis amplos.</p>
Autoavaliación de contidos	Os apartados de Autoavaliación de contidos e de Autoavaliación de destrezas en 2.º de ESO favorecen que o alumnado desenvolva de forma directa a competencia de Aprender a aprender.
Autoavaliación de destrezas	<p>Formulado con preguntas sinxelas e de escolla múltiple, a Autoavaliación de contidos permite que o alumno ou a alumna realice unha revisión rápida dos contidos expostos na unidade que finaliza, de maneira que se lle facilita a tarefa de determinar aqueles aspectos do currículo que precisan máis atención pola súa parte ou nos cales pode ter dúbidas.</p> <p>Pola súa parte, o apartado de Autoavaliación de destrezas leva a que o alumnado calibre a consecución dos estándares de aprendizaxe, así como o seu grao de desenvolvemento competencial. Neste caso o alumno ou a alumna debe determinar aqueles elementos curriculares que é quen de levar a cabo con éxito con tres posibilidades de consecución: sempre, ás veces, nunca.</p>

Contamos tamén cun Apéndice gramatical, Ficha de lectura, Parchís de verbos e Proxectos trimestrais.

Apéndice gramatical	Recole de forma ordenada e sistemática cadros de todas as unidades morfolóxicas estudadas no libro, para alén de modelos de conxugación de verbos regulares, irregulares e semirregulares.
Parchís de verbo	<p>Para facilitar o estudo morfolóxico verbal e de facelo do modo máis lúdico e atractivo para o alumnado, inclúense tres taboleiros de parchís gradados segundo a súa dificultade: Nivel 1: verbos regulares, Nivel 2: verbos semirregulares e irregulares, e Nivel 3: verbos regulares, semirregulares e irregulares.</p> <p>Este material pode ser utilizado tanto dentro da aula, con diferentes posibilidades organizativas dos grupos, como de forma autónoma polos/as alumnos/as; así, tamén pode servir de material complementario e de material de ampliación ou reforzo segundo as necesidades do alumnado.</p>
Proxectos trimestrais	<p>Na procura de facilitar un achegamento didáctico ao traballo por proxectos, tamén se inclúe no Anexo tres suxestións de proxectos de duración trimestral:</p> <p>-A herdanza toponímica. O seu obxectivo é afondar no coñecemento da toponimia galega a partir da análise de topónimos da contorna, da clasificación de varios nomes de lugar procurados no <i>Nomenclátor</i> da Xunta de Galicia, da creación dunha nube de palabras que mostre a distribución estatística dos topónimos máis frecuentes e, finalmente, da reflexión sobre a frecuente españolización ou deturpación da nosa toponimia. Deste modo, incentívase o interese e a valoración por</p>

parte do estudiantado por coñecer a orixe dos nomes de lugar, a conservación da súa forma galega orixinal e, asemade, a evolución do léxico galego.

-Novela a varias mans. Con este proxecto perséguese que o alumnado se familiarice coa escrita literaria por medio da creación dunha novela en grupo a partir dun esquema básico organizado á volta de *ítems* como o formato, a tipoloxía, o enfoque, o obxectivo, o tema e o argumento, a voz e a perspectiva narrativa, a estrutura etc.

Alén diso, con esta actividade preténdese mellorar a calidade lingüística dos/das estudantes, ao tempo que se estimula a creatividade individual e que se fomenta o traballo colaborativo.

-De festa en festa. O obxectivo desta tarefa é a gravación dun documental sobre as festas e tradicións da contorna de cada centro, propondo un itinerario que recolla diferentes celebracións, explicando a orixe, mudanza histórica e desenvolvemento das mesmas, e presentando testemuños que signifiquen o valor destas tradicións.

En conxunto, os tres proxectos permiten o achegamento a contidos que forman parte do currículo de Lingua Galega e Literatura para o 2.º curso de ESO mediante a integración das sete competencias clave e fomentando o traballo en equipo, a recolla e selección de información etc., ao tempo que se traballan de forma conxunta diferentes bloques de contido tanto da materia de Lingua Galega e Literatura como doutras materias.

Proposta de temporalización POR unidade 2º

Doce unidades e tres proxectos de investigación, a temporalización ideal pasa por impartir catro unidades por trimestre e por desenvolver un proxecto durante este mesmo período. Con todo, o/a docente acostuma ter que se enfrontar cun primeiro trimestre máis amplo e máis homoxéneo (arredor de catorce semanas), fronte a un segundo e terceiro trimestres que oscilan entre as dez e as doce semanas en función dos períodos de vacacións. Por mor disto, optamos por ofrecer un modelo de periodización flexíbel que calcula unha temporalización media de tres semanas por unidade para que haxa tempo necesario para impartir contidos, establecer secuencias de aprendizaxe, para revisar e ampliar conceptos e, finalmente, realizar avaliacións.

	unidades	Lectura	Expresión escrita	Lingua e texto	Léxico	Gramática	Expresión oral	Ortografía	Literatura	Técnicas de traballo / Lingua e sociedade	
1.º trimestre	Unidade 1 Semanas 1-3	“Brais”	Convite	Propiedades textuais (i): adecuación	Aspecto físico / Significado denotativo e significado connotativo	A palabra e a súa estrutura. categorías gramaticais	Presentar unha persoa	Alfabeto: letras e dígrafos	Orixes da literatura	Biblioteca virtual	Proxecto do 1.º trimestre: A herdanza toponímica
	Unidade 2 semanas 4-6	“carta geográfica” e “Chachauí”	Chío	Propiedades textuais (ii): coherencia	Sentimentos e estados de ánimo	Substantivo (i)	Saudar e despedirse	Sílaba. Ditongo, tritongo e hiato	Xéneros literarios	Linguas minoritarias e minorizadas	
	Unidade 3 semanas 7-9	Auga con fronteiras	<i>Fanfiction</i>	Propiedades textuais (iii): cohesión	Roupa e calzado / Polisemia e homonimia	Substantivo (ii)	Dar os parabéns e agradecer	Acentuación (i): regras xerais	Literatura electrónica	Gráfica	
	Unidade 4 semanas 10-12	<i>A rateira</i>	Reglas de xogo	Estrutura narrativa	Cuartos da casa (i): cociña e sala	Adxectivo	Expresar sorpresa e incredulidade	Acentuación (ii): ditongos, tritongos e hiatos; diérese	Subxéneros líricos: canción e oda	Lusofonía	

unidades	Lectura	Expresión escrita	Lingua e texto	Léxico	Gramática	Expresión oral	Ortografía	Literatura	Técnicas de traballo / Lingua e sociedade	Proxecto do 2.º trimestre:

2.º trimestre	Unidade 5 semanas 16-18	“A tenda da señora Hirsch” *	Relato policial	Estrutura descritiva	Xogos / Sinonimia	Pronome (I): artigo, demostrativo e posesivo	Descibir	Acentuación (III): acentuación diacrítica	Subxéneros narrativos: conto e novela	Presentación de diapositivas		
	Unidade 6 semanas 19-21	“Ovella descarreirada” e “E estamos os inútiles”	Ortogramas	Estrutura persuasivo-argumentativa	Cuartos da casa (II): cuarto e baño	Pronome (II): identificador, cuantificador, numeral, relativo, interrogativo e exclamativo	Mudar de tema	Puntuación (I): punto, vírgula e punto e vírgula	Subxéneros narrativos: lenda	Situación legal das linguas do Estado español		
	Unidade 7 semanas 22-24	“Augusta Ada Byron, condesa de Lovelace (1815-1851)”	Folla de reclamación	Estrutura expositivo-explicativa	Informática / Antonimia	Pronome (III): persoal	Persuadir	Puntuación (II); dous puntos, puntos suspensivos e sinais de interrogación e de exclamación	Subxéneros narrativos: fábula	Cadro sinóptico		
	Unidade 8 semanas 25-27	“Catulo e Caleno”	Entrada dunha enciclopedia en liña	Estrutura obrigativo-instrucional	Oficios e profesións	Verbo (I): tempo, modo, número e persoa verbais; formas infinitas	Expresar coincidencia e indiferenza	Puntuación (III): trazo curto, medio e longo; parénteses e aspas	Subxéneros dramáticos: comedia e traxedia	Normalización lingüística		

	unidades	Lectura	Expresión escrita	Lingua e texto	Léxico	Gramática	Expresión oral	Ortografía	Literatura	Técnicas de traballo / Lingua e sociedade	
3.º trimestre	Unidade 9 semanas 31-33	"A bela adormecida na devesa"	Receita	Estruturas dialogada e monologada	Saúde / Hiponimia, hiperonimia e cohiponimia	Verbo (II): verbos regulares e semirregulares	Pór exemplos	Uso de <i>b</i> e <i>v</i>	Subxéneros didácticos: ensaio	Póster multimedia	Proxecto do 3.º trimestre: De festa en festa
	Unidade 10 semanas 34-36	"Viaxar" e "tenerife"	Monólogo	Portada dun xornal	Paisaxe marítima	Verbo (III): verbos irregulares; perífrase verbal; voz verbal	Pedir e facer aclaracións	Uso de <i>h</i> . Uso de <i>s/x</i>	Literatura e cinema	Variedades lingüísticas	
	Unidade 11	"De xeración en xeración"	Guión audiovisual	Textos xornalísticos informativos	Animais (I) / Holonimia e meronimia	Adverbio, preposición e conxunción	Pór condicións	Grupos consonánticos	Literatura e videoxogos	Mapa conceptual	
	Unidade 12	<i>Pedra sobre pedra</i>	Soneto	Textos xornalísticos de opinión: artigo de opinión e editorial	Animais (II)	Frase: funcións sintácticas e tipos	Calmar o/a interlocutor/a	Xuntos ou separados	Literatura e outras artes	Preconceitos lingüísticos	

Secuenciación dos contidos de 4º ESO

En 4.º de ESO traballaremos 15 unidades. As unidades 1-12 presentan 7 bloques de contido: 1) Lectura; 2) Expresión oral; 3) Lingua e texto; 4) Léxico; 5) Gramática; 6) Ortografía e Lingua e sociedade mentres que as unidades 13-15 recollen os contidos correspondentes a Historia da Literatura. No final de cada unidade inclúese, como en cursos anteriores, unha ficha de Reforzamento de competencias.

Lectura	<p>As unidades 1 a 12 ábrese cun texto acompañado por un conxunto de actividades. Na selección de textos primamos os seguintes parámetros: calidade e adecuación aos intereses e gustos do alumnado e paridade entre o número de escritores e de escritoras e a heteroxeneidade xenérica (tres unidades van encabezadas por textos narrativos, tres por textos líricos, tres por textos dramáticos e tres por textos extraídos de xornais, revistas, folletos etc. tanto en papel como dixitais).</p> <p>Todas as lecturas van acompañadas de actividades que se organizan en progresión de complexidade e que están agrupadas do seguinte modo: actividades de comprensión textual, actividades de comprensión lectora, actividades de análise do texto e actividades de ampliación; este último grupo abrangue actividades de creación literaria e de ampliación da lectura a través de tarefas integradas que exigen a realización de investigacións, o desenvolvemento de presentacións orais, a realización de debates, a creación de materiais diversos a través de recursos dixitais etc.</p>
Expresión oral	<p>Consideramos fundamental para a consecución dos estándares de aprendizaxe da materia de Lingua Galega e Literatura, así como para a consecución das competencias clave, a inclusión dun apartado completo de Expresión oral.</p> <p>Trátase dun apartado concibido como unha ficha de traballo que procura desenvolver no alumnado habilidades de expresión oral e de escoita, recorrendo principalmente ao xogo de roles para a súa consecución.</p> <p>As unidades de 4.º de ESO céntranse na organización e na síntese da información, no manexo da cortesía e nas habilidades vinculadas co mundo laboral.</p> <p>En xeral, este apartado busca recrear situacións verosímiles que faciliten a transferencia do aprendido, de aí que se traballen as destrezas necesarias para crear e manter un diálogo produtivo, para argumentar e chegar a un acordo, para analizar e sintetizar a información e para realizar presentacións dentro do ámbito laboral.</p>
Lingua e texto	<p>O bloque de Lingua e texto organízase en dúas páxinas –unha centrada na explicación teórica e outra nas actividades– por unidade, como no manual do curso anterior.</p> <p>Este apartado está estruturado da seguinte maneira: unha primeira parte, conformada polas catro primeiras unidades, que está dedicada as propiedades textuais –e en que se confire unha atención especial aos marcadores discursivos como un dos principais recursos de cohesión textual–; e unha segunda parte, desenvolvida ao longo das oito unidades seguintes, que recolle as diversas estruturas textuais; nesta última parte faise especial fincapé na estrutura persuasivo-argumentativa (organización, características lingüísticas, tipos de argumento etc.).</p>

	<p>Neste bloque téntase fornecer explicacións teóricas sinxelas e concisas, a fin de lle facilitar aos/-as estudantes a comprensión e a asimilación dos conceptos presentados, e unha abundante exemplificación.</p> <p>Alén disto, convén subliñar que tanto os textos que ilustran a teoría como os que aparecen nas actividades presentan unha gran diversidade canto a autoría, época, tipoloxía (textos literarios e non literarios) etc.</p>
Léxico	<p>O apartado de Léxico presenta dúas páxinas por unidade. A primeira páxina está destinada integramente á achega de actividades de ampliación vocabulario en campos semánticos ligados á esfera cívica (política e lexislación, economía e finanzas, administración, xustiza, emprego e relacións laborais...) e ao lecer (deportes acuáticos e de aventura, teatro, culinaria etc.) e nos rexistros formal e informal (tecnicismos, expresións feitas...); a segunda páxina, pola súa parte, resérvase para a revisión e a ampliación teórico-práctica das relacións semánticas e dos procesos de formación de palabras .</p>
Gramática	<p>O apartado dedicado á Gramática preséntase da unidade 1 a 12, nas cales se integran os contidos teóricos e as actividades correspondentes.</p> <p>Este bloque divídese en dúas partes; a primeira, que está constituída polas seis primeiras unidades, céntrase nunha revisión en esquema de todas as categorías gramaticais, ás cales precede unha primeira unidade destinada á comunicación, á lingua e ás disciplinas lingüísticas. Pola súa parte, as seis unidades seguintes comprenden o estudo das unidades e das funcións sintácticas no interior destas, para alén do recoñecemento das estruturas sintácticas e do tipo de cláusulas e oracións segundo a natureza do PREDICADO.</p> <p>Esta estrutura foi concibida como unha revisión e unha ampliación dos contidos gramaticais dos cursos anteriores.</p> <p>Neste apartado, procúrase presentar a información gramatical de forma clara e ben organizada, nomeadamente a través do uso de esquemas da teoría gramatical que inclúen numerosos cadros para proporcionarlle aos discentes un material de estudo máis sistemático.</p> <p>Por outra parte, séguese unha terminoloxía moderna e coherente e na aula virtual ofrécese variantes terminolóxicas co fin de facilitar o tratamento integrado de linguas. O modelo gramatical e terminolóxico que se emprega en todo o proxecto da ESO ten como obra de referencia a <i>Gramática práctica d lingua galega a. Comunicación e expresión</i> (Baía Edicións, 2011).</p>
Ortografía	<p>O bloque de Ortografía consta de dúas páxinas, unha de contidos teóricos acompañados de abundantes e variados exemplos e outra coas correspondentes actividades.</p> <p>Considerouse que, para fomentarmos unha aprendizaxe verdadeiramente construtiva e para mellorarmos o interese do alumnado por este apartado, a organización da Ortografía debe responder a un reforzo efectivo e a unha progresión real da dificultade, por vez dunha repetición de contidos. Por este motivo, o 4.º curso de ESO foi concibido como un repaso e unha ampliación dos contidos do curso anterior, dado que se trata do último nivel da Educación Secundaria Obrigatoria e; pola súa parte, o 2.º curso supón unha revisión moi práctica dos contidos de 1.º de ESO, mentres que en 3.º se introduce unha ampliación teórico-práctica de 1.º curso.</p> <p>En relación aos contidos da Ortografía para o 2.º curso de ESO, trátanse a acentuación, a puntuación, os usos dalgunhas vogais de dalgunhas consoantes, os grupos</p>

	consonánticos, as palabras que presentan dúbidas canto á escrita do seu inicio ou fin e, finalmente, os vocábulos cuxos constituíntes poden grafarse xuntos ou separados.
Lingua e sociedade	<p>O bloque de Lingua e sociedade prosegue coa estrutura deseñada para 3.º de ES,O con teoría acompañada por actividades significativas que permiten asentarse os coñecementos deste bloque ao tempo que se traballan competencias xerais.</p> <p>Este apartado presenta dous tipos de contidos ben diferenciados. Por unha banda, aparecen catro unidades dedicadas á historia da lingua galega desde 1916 até a actualidade, nas unidades 10 a 12 , para facilitar o salto aos contidos literarios que se recollen a seguir.</p> <p>As restantes nove unidades afondan en conceptos como o plurilingüismo, as linguas da Península Ibérica, a normalización lingüística, a diglosia, as variedades lingüísticas, a lexislación lingüística, os preconceitos lingüísticos, a lusofonía etc.</p> <p>As actividades procuran que o alumnado potencie a investigación, a resolución de problemas e profundan de maneira particular tanto na competencia dixital como na competencia de aprender a aprender.</p>
Literatura	<p>Neste bloque amplíase o coñecemento adquirido en anos anteriores sobre a Historia da Literatura Galega deste principios do século xx até a actualidade. O contido literario ofrécese agora nas unidades 13-15 para facilitar a comprensión de períodos literarios e a análise de autores/as significativos/as.</p> <p>Os contidos periodizáronse á volta de tres grandes marcas cronolóxicas: a Unidade 13 presenta a literatura desde comezos do século xx até 1936; a Unidade 14 recolle a literatura da guerra civil, do exilio e dos anos 50, cos primeiros pasos para a recuperación do noso sistema literario; e por último, a Unidade 15 traza unha panorámica da produción literaria desde a década dos 50 até a actualidade.</p> <p>Dentro das unidades séguese a seguinte estrutura; en primeiro lugar, aparece unha caracterización do período histórico acompañada por unha selección das características literarias máis destacadas; e a seguir, recóllense os/as autores/as máis destacados/as de cada época. Tanto as características dos períodos como as dos/das autores/as veñen seguidas por unha selección de textos representativos coas súas correspondentes actividades, mais tamén se recollen, alén dos textos literarios, actividades que permiten traballar outros contidos do bloque.</p>

Reforzo de competencias	<p>Este apartado conta sempre como <i>input</i> cun texto non literario, variado, actual e próximo á realidade do alumnado. A partir del desenvólvese unha serie de actividades que teñen como obxecto valorar a comprensión textual, xunto con outro conxunto destinado a traballar e reforzar de forma integrada as sete competencias clave.</p> <p>Moitas das actividades que propomos supoñen que o alumnado se enfrente a unha serie de tarefas integradas de complexidade variábel, polo que moitas delas poderían desenvolverse como proxectos máis amplos.</p>
--------------------------------	--

Proposta de temporalización por unidades 4º

Aínda que se dará prioridade á evolución do alumando ante a aprendizaxe da materia, elaboraremos unha previsión temporal aproximada dos contidos do curso.

Dado que o manual aparece dividido en quince unidades e que estas non resultan uniformes canto aos seus contidos, a temporalización ideal pasa por impartir cinco unidades por trimestre. Con todo, o/a docente acostuma ter que se enfrontar cun primeiro trimestre máis amplo e máis homoxéneo (arredor de 14 semanas), fronte a un segundo e terceiro trimestres que oscilan entre as 10 e as doce semanas en función dos períodos de vacacións. Por mor disto, optamos por ofrecer un modelo de periodización flexible que calcula un período medio de tres semanas por unidade para que o tempo sexa o adecuado para impartir contidos, establecer secuencias de aprendizaxe, revisar e ampliar conceptos e, finalmente, realizar avaliacións.

Cinco unidades por trimestre coa historia da literatura ao final.

		Lectura	Expresión oral	Lingua e texto	Léxico	Gramática	Ortografía	Lingua e sociedade
1	Semanas 1-3 Unidade 1	“En palacio”	Expresar seguranza	Adecuación	Política e lexislación / Polosemia e homonimia	Comunicación, lingua e disciplinas lingüísticas	Acentuación (I)	Plurilingüismo
	Semanas 4-6 Unidade 2	“Peinador: unha moeda galega antes do euro”	Facer suxestións	Coherencia	Economía e finanzas / Sinonimia	Substantivo / Adxectivo	Acentuación (II)	Diversidade lingüística na Península Ibérica
	Semana 7-10 Unidade 3	“Autopoética in progress” e “Some answers to	Destacar unha idea	Cohesión (I)	Deportes de aventura / Antonimia	Pronome persoal / Artigo / Demostrativo / Posesivo	Puntuación (I)	O galego e a lusofonía

	the last poem on late capitalism"							
s . Un	"Reis Magos"	Reformular	Cohesión (II)	Administración / Hiperonimia, hiponimia	Identificador / Cuantificador / Numeral	Puntuación (II)	A lingua galega nas leis	

		Lectura	Expresión oral	Lingua e texto	Léxico	Gramática	Ortografía	Lingua e sociedade
					e cohiponimia	/ Relativo / Interrogativo e exclamativo		
	Semanas 13-15 Unidade 5	“Vive tempo e próspero”	Facer conxecturas	Estruturas dialogada e monologada	Xustiza / Holonimia e meronimia	Verbo	Uso dalgunhas vogais e de <i>b/v</i>	Situación sociolingüística do idioma galego

	Bloques unidades	Lectura	Expresión oral	Lingua e texto	Léxico	Gramática	Ortografía	Lingua e texto
2.º trimestre	na 16 - 18 Unida	Xeneralizar a facer excepcións	Xeneralizar a facer excepcións	Estrutura narrativa	Ciencia / Abreviación, abreviatura e símbolo	Adverbio / Preposición / Conxunción	Uso de <i>h</i> e de <i>s/x</i>	Conflicto lingüístico e diglosia. Planificación lingüística
	Semanas 19-21 Unidade 7	Expresar dúbida e indecisión	Expresar dúbida e indecisión	Estrutura descritiva	Educación viaria / Composición	Sintaxe (I)	Uso doutras consoantes	Preconceitos lingüísticos
	Semanas 22-24 Unidade 8	Consensuar	Consensuar	Estrutura persuasivo-argumentativa (I)	Teatro / Derivación	Sintaxe (II)	Grupos consonánticos (I)	Variedades lingüísticas (I)
	Semanas 25-27 Unidade 9	Resumir	Resumir	Estrutura persuasivo-argumentativa (II)	Culinaria / Neocomposición	Sintaxe (III)	Grupos consonánticos (II)	Variedades lingüísticas (II)
	Semanas 28-30 Unidade 10	Improvisar un discurso	Improvisar un discurso	Estrutura persuasivo-argumentativa	Emprego e relacións laborais / Sigla, acrónimo e amálgama	Sintaxe (IV)	Palabras que comezan por...	Historia da lingua galega (I): a lingua galega de 1916 a 1936

	Bloques unidades	Lectura	Expresión oral	Lingua e texto	Léxico	Gramática	Ortografía	Lingua e texto
				(III)				

	Bloques unidades	Lectura	Expresión oral	Lingua e texto	Léxico	Gramática	Ortografía	Lingua e sociedade	
3.º trimestre	Semanas 31-33 Unidade 11	“A xeración Biotopo”	Presentar o currículo propio	Estrutura expositivo-explicativa	Energía / Estranxeirismo, cultismo e latinismo	Sintaxe (v)	Palabras que terminan en...	Historia da lingua galega (II): a lingua galega de 1936 a 1975	
	Semanas 31-33 Unidade 12	“Peixes voadores non identificados”	Participar nunha entrevista de traballo	Estrutura obrigativo-instrucional	Deportes e actividades acuáticas / Onomatopea, palabra tabú e eufemismo	Sintaxe (vi)	Xuntos ou separados?	Historia da lingua galega (III): a lingua galega de 1975 á actualidade	
		Literatura							
	Semanas 34-36 Unidade 13	A literatura galega desde comezos do século xx até 1936	Cambiar números						
	Semanas 34-36 Unidade 14	A literatura galega desde 1936 até a Xeración dos 50							

	Semanas 34-36 Unidade15	A literatura galega desde os anos 50 até a actualidade	
--	--	--	--

4 TRATAMENTO DO CURRÍCULO

Tratamento do currículo de 2º

O currículo divide os contidos, os criterios de avaliación e os estándares de aprendizaxe en cinco bloques. O tratamento que lles demos persegue proporcionar ferramentas que permitan desenvolver unha praxe pedagóxica baseada na mestura dos bloques curriculares, que poden ser abordados desde calquera das subdisciplinas que compoñen a materia.

	1. Comunicación oral. escoitar e falar	2. Comunicación escrita. Ler e escribir	3. Funcionamento da lingua	4. Lingua e sociedade	5. Educación literaria
--	---	--	-----------------------------------	------------------------------	-------------------------------

	1. Comunicación oral. Escotar e falar	2. Comunicación escrita. Ler e escribir	3. Funcionamento da lingua	4. Lingua e sociedade	5. Educación literaria
UNIDADE 1	Lingua e texto. Propiedades textuais (I): adecuación. B1.10. Expresión oral. Presentar unha persoa. B1.3. / B1.5. / B1.6. / B1.9. Ortografía. Alfabeto: letras e dígrafos. B1.2. / B1.5. Reforzo de competencias. B1.3. / B1.5. / B1.6. / B1.8. / B1.9. / B1.10.	Lectura. "Brais". B2.1. / B2.6. / B2.7. / B2.8. / B2.11. / B2.12., B2.14. Expresión escrita. Convite. B2.2. / B2.8. / B2.9. / B2.12 / B2.13 / B2.14. Lingua e texto. Propiedades textuais (I): adecuación. B2.1. / B2.2. / B2.4. / B2.6./ B2.9 . Ortografía. Alfabeto: letras e dígrafos. B2.8. Técnicas de traballo. Biblioteca Virtual. B.2.5. Reforzo de competencias. B2.1. / B2.3. / B2.5. / B2.6. / B2.8. / B2.12. / B2.13. / B2.14.	Lectura. "Brais". B3.1. / B3.4. / B3.6. Léxico. Aspecto físico / Significado denotativo e significado connotativo. B3.1. / B3.3. / B3.12. Gramática. A palabra e a súa estrutura. Categorías gramaticais. B3.5. / B3.7. Ortografía. Alfabeto: letras e dígrafos. B3.1. / B3.2. / B3.5. Reforzo de competencias. B3.1. / B3.3. / B3.5. / B3.6. Autoavaliación de contidos / Autoavaliación de competencias B3.10.		Lectura. "Brais". B5.1. / B5.3. / B5.7. Expresión escrita. Convite. B5.7. Ortografía. Alfabeto: letras e dígrafos. B5.7. Literatura. Orixes da literatura. B5.1. / B5.6. Técnicas de traballo. Biblioteca Virtual. B5.9.

U N I D A D E 2	<p>Lectura. “carta geográfica” / “Chachauí”.</p> <p>B1.5. / B1.6. / B1.7. / B1.8.</p> <p>Expresión oral. Saudar e despedirse.</p> <p>B1.3. / B1.5. / B1.6. / B1.9.</p> <p>Ortografía. Sílaba. Ditongo, tritongo e hiato.</p> <p>B1.2. / B1.5.</p> <p>Lingua e sociedade. Linguas minoritarias e minorizadas.</p> <p>B1.5. / B1.6. / B1.9. / B1.10.</p> <p>Reforzo de competencias.</p> <p>B1.3. / B1.5. / B1.6. / B1.8. / B1.9. / B1.10.</p>	<p>Lectura. “carta geográfica” / “Chachauí”.</p> <p>B2.5 / B2.6. / B2.7. / B2.8. / B2.11. / B2.12. / B2.13. B2.14.</p> <p>Expresión escrita. Chío.</p> <p>B2.2. / B2.3. / B2.8. / B2.9. / B2.12. / B2.13. / B2.14.</p> <p>Lingua e texto. Propiedades textuais (II): coherencia.</p> <p>B2.1. / B2.2. / B2.8.</p> <p>Literatura. Xéneros literarios.</p> <p>B2.8. / B2.12. / B2.13. / B2.14.</p> <p>Reforzo de competencias.</p> <p>B2.1. / B2.3. / B2.5. / B2.6. / B2.8. / B2.12. / B2.13. / B2.14.</p>	<p>Lectura. “carta geográfica” / “Chachauí”.</p> <p>B3.1. / B3.3.</p> <p>Expresión escrita. Chío.</p> <p>B3.1. / B3.4. / B3.5. / B3.6. / B3.12.</p> <p>Léxico. Sentimentos e estados de ánimo.</p> <p>B3.1. / B3.3. / B3.7.</p> <p>Gramática. Substantivo (I).</p> <p>B3.1. / B3.3. / B3.5. / B3.7. / B3.9. / B3.10.</p> <p>Ortografía. Sílaba. Ditongo, tritongo e hiato.</p> <p>B3.1. / B3.2. / B3.5. / B3.10.</p> <p>Reforzo de competencias.</p> <p>B3.1. / B3.3. / B3.5. / B3.6.</p> <p>Autoavaliación de contidos /</p>	<p>Lectura. “carta geográfica” / “Chachauí”.</p> <p>B4.3. / B4.8.</p> <p><i>Lingua e sociedade. Linguas minoritarias e minorizadas.</i></p> <p>B4.1. / B4.2.</p>	<p>Lectura. “carta geográfica” / “Chachauí”.</p> <p>B5.1. / B5.2. / B5.6. / B5.7. / B5.9.</p> <p>Expresión escrita. Chío.</p> <p>B5.5. / B5.7.</p> <p>Lingua e texto. Propiedades textuais (II): coherencia.</p> <p>B5.1.</p> <p>Gramática. Substantivo(I).</p> <p>B5.1.</p> <p>Ortografía. Sílaba. Ditongo, tritongo e hiato.</p> <p>B5.1.</p> <p>Literatura. Xéneros literarios.</p> <p>B5.1. / B5.2. / B5.3. / B5.4. / B5.5. / B5.6. / B5.7.</p>
--	--	--	---	--	---

			Autoavaliación de competencias B3.10.		
U N I D A D E 3	Lectura. “Auga con fronteiras”. B1.5. / B1.6. / B1.8. / B1.9. / B1.10. Léxico. Roupa e calzado / Polisemia e homonimia. B1.5. / B1.6. Expresión oral. Dar os parabéns e agradecer. B1.3. / B1.5. / B1.6. / B1.9. / B1.10. Ortografía. Acentuación (I) regras xerais. B1. 2. / B1.5. Literatura. Literatura electrónica. B1.2. / B1.3. / B1.5. / B1.6. / B1.7. / B1.8. / B1.9. / B1.10.	Lectura. “Auga con fronteiras”. B2.1. / B2.2. / B2.3. / B2.5. / B2.6. / B2.8. / B2.9. / B2.11. / B2.13. / B2.14. Expresión escrita. <i>Fanfiction</i> . B2.8. / B2.12. / B2.13. / B2.14. Lingua e texto. Propiedades textuais (III): cohesión. B2.4. / B2.8. Ortografía. Acentuación (I) regras xerais. B2.8. Literatura. Literatura electrónica. B2.8. / B2.12. / B2.13. / B2.14. Técnicas de traballo. Gráfica. B2.1./B2.2./B2.3./B2.4./B2.5./B2.8./B2.13. Reforzo de competencias. B2.2. / B2.4. / B2.5. / B2.8. / B2.12. / B2.13. / B2.14.	Lectura. “Auga con fronteiras”. B3.1. / B3.3. / B3.4. / B3.5. / B3.6. Lingua e texto. Propiedades textuais (III): cohesión. B3.8. / B3.9. Léxico. Roupa e calzado / Polisemia e homonimia. B3.1. / B3.3. Gramática. Substantivo(II). B3.5. / B3.7. Ortografía. Acentuación (I) regras xerais. B3.2. / B3.5. /B3.10. Reforzo de competencias. B3.5. / B3.6. / B3.7. Autoavaliación de contidos / Autoavaliación de competencias B3.10.		Producción escrita. <i>Fanfiction</i> . B5.3. / B5.7. Lingua e texto. Propiedades textuais (III): cohesión. B5.1. Gramática. Substantivo(II). B5.1. Ortografía. Acentuación (I) regras xerais. B5.1. Literatura. Literatura electrónica. B5.1. / B5.7.
U N I D A D E 4	Lectura. <i>A rateira</i> . B1.3. / B1.5. / B1.6. / B1.8. / B1.9. / B1.10. Léxico. Cuartos da casa (I): cociña e sala. B1.5. / B1.6. / B1.9. Expresión oral. Expresar sorpresa e incredulidade. B1.3. / B1.5. / B1.6. / B1.9. / B1.10. Ortografía. Acentuación (II): ditongos, tritongos e hiatos; diérese. B1.2. / B1.5.	Lectura. <i>A rateira</i> . B2.5. / B2.7. / B2.8. / B2.12. / B2.13. / B2.14. Expresión escrita. Regras de xogo. B2.8. / B2.12. / B2.13. / B2.14. Lingua e texto. Estrutura narrativa. B2.8. / B2.12. / B2.14. Literatura. Subxéneros líricos: canción e oda. B2.12. / B2.14. Reforzo de competencias. B2.1. / B2.3. / B2.5. / B2.8.	Lectura. <i>A rateira</i> . B3.1. /B3.3. Expresión escrita. Regras de xogo. B3.4. / B3.5. / B3.6. / B3.8. Lingua e texto. Estrutura narrativa. B3.4. / B3.5. / B3.6. / B3.8. Léxico. Cuartos da casa (I): cociña e sala. B3.1. Gramática. Adxectivo. B3.5. / B3.7. / B3.9. / B3.10. Ortografía. Acentuación (II): ditongos, tritongos e hiatos; diérese. B3.5. / B3.10.	Lingua e sociedade. Lusofonía. B4.1. / B4.3. / B4.8.	Lectura. <i>A rateira</i> . B5.1. / B5.4. Lingua e texto. Estrutura narrativa. B5.1. Gramática. Adxectivo. B5.1. Ortografía. Acentuación (II): ditongos, tritongos e hiatos; diérese. B5.1. Literatura. Subxéneros líricos: canción e oda. B5.1. / B5.2. / B5.5. / B5.6. / B5.7. / B5.9.

	Literatura. Subxéneros líricos: canción e oda. B1.5. / B1.6.	/B2.11. / B2.12. / B2.13. / B2.14.	Reforzo de competencias. B3.1. / B3.3. / B3.5. / B3.6. Autoavaliación de contidos / Autoavaliación de competencias B3.10.		
U N I D A D E 5	Lectura. “A tenda da señora Hirsch”. B1.3. / B1.5. / B1.6. / B1.7. / B1.8. / B1.10. Léxico. Xogos / Sinonimia. B1.5. / B1.6. Gramática. Pronome (I): artigo, demostrativo e posesivo. B1.6. Expresión oral. Describir. B1.3. / B1.5. / B1.6. / B1.9. Ortografía. Acentuación (III): acentuación diacrítica. B1.2. / B1.5. Técnicas de traballo. Presentación de diapositivas. B1.3. / B1.5. // B1.9. / B1.10.	Lectura. “A tenda da señora Hirsch”. B2.1. / B2.5. / B2.6. / B2.7. / B2.8. / B2.12. / B2.13. / B2.14. Expresión escrita. Relato policial. B2.8. / B2.12. / B2.13. / B2.14. Lingua e texto. Estrutura descritiva. B2.8. / B2.12. Literatura. Subxéneros narrativos: conto e novela. B2.12. / B2.14. Técnicas de traballo. Presentación de diapositivas. B2.8. / B2.12. / B2.13. Reforzo de competencias. B2.1. / B2.4. / B2.5. / B2.8. / B2.13.	Lectura. “A tenda da señora Hirsch”. B3.1. / B3.2./ B3.3. / B3.4. / B3.5. / B3.6. Expresión escrita. Relato policial. B3.3. / B3.4. /B3.5. Lingua e texto. Estrutura descritiva. B3.4. / B3.5. / B3.6. B3.8. / B3.9. Léxico. Xogos / Sinonimia. B3.1./ B3.3. Gramática. Pronome (I): artigo, demostrativo e posesivo. B3.4. / B3.5. Expresión oral. Describir. B3.2. Ortografía. Acentuación (III): acentuación diacrítica. B3.2. / B3.5. Reforzo de competencias. B3.1. / B3.3. Autoavaliación de contidos / Autoavaliación de competencias B3.10.		Lectura. “A tenda da señora Hirsch”. B5.1. / B5.3. / B5.7. Expresión escrita. Relatopolicial. B5.3. / B5.6. / B5.7. Lingua e texto. Estrutura descritiva. B5.1. Literatura. Subxéneros narrativos: conto e novela. B5.1. / B5.3. / B5.5. / B5.6. / B5.7.
U N	Lectura. “Ovella descarreirada” / “E estamos os inútiles”. B1.5. / B1.7. / B1.8. / B1.9. / B1.10. Lingua e texto. Estrutura persuasivo-argumentativa. B1.3. / B1.5. / B1.6. / B1.7. / B1.8. / B1.9. / B1.10. Léxico. Cuartos da casa (II): cuarto e baño.	Lectura. “Ovella descarreirada” / “E estamos os inútiles”. B2.1. / B2.5. / B2.6. / B2.7. / B2.8. / B2.12. / B2.14. Expresión escrita. Ortogramas. B2.12./ B2.13. / B2.14. Lingua e texto. Estrutura persuasivo-argumentativa. B2.4. / B2.6. / B2.7. Ortografía. Puntuación (I):	Lectura. “Ovella descarreirada” / “E estamos os inútiles”. B3.1. / B3.2. / B3.3. / B3.5. Expresión escrita. Ortogramas. B3.2. / B3.4. Lingua e texto. Estrutura persuasivo-argumentativa. B3.3. / B3.4. / B3.5. / B3.6. / B3.8. Léxico. Cuartos da casa (II): cuarto e baño. B3.1. / B3.2. / B3.3.	Lingua e texto. Estrutura persuasivo-argumentativa. B4.4. Lingua e sociedade. Situación legal das linguas do Estado español. B4.1. / B4.2. / B4.4. / B4.6.	Lectura. “Ovella descarreirada” / “E estamos os inútiles”. B5.1. / B5.2. / B5.5. /B5.6. / B5.7. Expresión escrita. Ortogramas. B5.1. / B5.2. / B5.3. / B5.5. / B5.7. Ortografía. Puntuación (I): punto, vírgula e punto e vírgula. B5.1. Literatura. Subxéneros narrativos: lenda. B5.1. / B5.3. / B5.5. / B5.6. / B5.7. /B5.9.

<p>I D A D E 6</p>	<p>B1.3. / B1.5. / B1.6. Gramática. Pronome (ii): identificador, cuantificador, numeral, relativo,interrogativo e exclamativo. B1.3. / B1.6. / B1.10. Expresión oral. Mudar de tema. B1.3. / B1.5. / B1.6. / B1.8. / B1.9. / B1.10. Ortografía. Puntuación (i): punto, vírgula e punto e vírgula. B1.2. / B1.5.</p>	<p>punto, vírgula e punto evírgula. B2.8. B2.1. / B2.3. / B2.5. / B2.8. / B2.12. / B2.13.</p>	<p>Gramática. Pronome (ii): identificador, cuantificador, numeral, relativo, interrogativo e exclamativo. B3.4. / B3.5. / B3.10. Ortografía. Puntuación (i): punto, vírgula e punto e vírgula. B3.4. / B3.8. / B3.10. Literatura. Subxéneros narrativos: lenda. B3.11. Lingua e sociedade. Situación legal das linguas do Estado español. B3.11. Reforzo de competencias. B3.1. / B3.3. / B3.11 Autoavaliación de contidos / Autoavaliación de competencias. B3.10.</p>		
<p>U N I D A D E 7</p>	<p>Lectura. “Augusta Ada Byron, condesa de Lovelace (1815- 1851)”. B1.3. / B1.4. / B1.5. / B1.6. / B1.8. / B1.9. / B1.10. Lingua e texto. Estrutura expositivo-explicativa. B1.3. / B1.7. / B1.9. / B1.10. Expresión oral. Persuadir. B1.3. / B1.5. / B1.6. / B1.8. / B1.9. / B1.10. Ortografía. Puntuación (ii): dous puntos, puntos suspensivos e sinais de interrogación e de exclamación. B1.2. / B1.5.</p>	<p>Lectura. “Augusta Ada Byron, condesa de Lovelace (1815- 1851)”. B2.1. / B2.4. / B2.5. / B2.6. / B2.7. / B2.11. Expresión escrita. Folla de reclamación. B2.2.B2.8. / B2.9. / B2.14. Lingua e texto. Estrutura expositivo-explicativa. B2.1. / B2.3. / B2.4. / B2.5. / B2.12. / B2.13. Técnicas de traballo. Cadro sinóptico. B2.1. / B2.4. / B2.13. Reforzo de competencias.B2.2. / B2.5. / B2.8. / B2.9. / B2.13.</p>	<p>Lectura. “Augusta Ada Byron, condesa de Lovelace (1815-1851)”. B3.1. / B3.2. / B3.3. Expresión escrita. Folla de reclamación. B3.4. Lingua e texto. Estrutura expositivo- explicativa. B3.4. / B3.8. Léxico. Informática. / Antonimia. B3.1. / B3.2. / B3.3. / B3.12. Gramática. Pronome (iii): persoal. B3.4. / B3.5. / B3.10. Ortografía. Puntuación (ii): dous puntos, puntos suspensivos e sinais de interrogación e de exclamación. B3.2. / B3.5. / B3.6. / B3.10. Reforzo de competencias. B3.1. / B3.3. Autoavaliación de contidos / Autoavaliación de competencias B3.10.</p>		<p>Literatura. Subxéneros narrativos: fábula. B5.1. / B5.2. / B5.3. / B5.5. / B5.6. / B5.7.</p>

<p>U N I D A D E 8</p>	<p>Lectura. “Catulo e Caleno”. B1.3. / B1.5. Expresión oral. Expresar coincidencia e indiferenza. B1.3. / B1.4. / B1.5. / B1.6. / B1.9. / B1.10. Ortografía. Puntuación (III): trazo curto, medio e longo; parénteses e aspas. B1.2. / B1.5.</p>	<p>Lectura. “Catulo e Caleno”. B2.1. / B2.7. / B2.12. Expresión escrita. Entrada dunha enciclopedia en liña. B2.1. / B2.4. / B2.5. / B2.8. / B2.11. / B2.12. B2.13. Lingua e texto. Estrutura obrigativo-instrucional. B2.1. / B2.2. / B2.4. / B2.8. / B2.12. / B2.14. Reforzo de competencias. B2.1. / B2.2. / B2.5. / B2.9. / B2.13.</p>	<p>Lectura. “Catulo e Caleno”. B3.1. / B3.2. / B3.3. Expresión escrita. Entrada dunha enciclopedia en liña. B3.5. Lingua e texto. Estrutura obrigativo-instrucional. B3.4. / B3.5. / B3.8. Léxico. Oficios e profesións. B3.1. / B3.2. / B3.3. / B3.7. / B3.10. Gramática. Verbo (I): tempo, modo, número e persoa verbais; formas infinitas do verbo. B3.5. / B3.7. / B3.9. / B3.10. Ortografía. Puntuación (III): trazo curto, medio e longo; parénteses e aspas. B3.2. / B3.4. / B3.5. / B3.6. Reforzo de competencias. B3.1. / B3.3. Autoavaliación de contidos / Autoavaliación de competencias B3.10.</p>	<p>Lingua e sociedade. Normalización lingüística. B4.1. / B4.4. / B4.5.</p>	<p>Lectura. “Catulo e Caleno”. B5.1. / B5.4. / B5.6. / B5.7. Literatura. Subxéneros dramáticos: comedia e traxedia. B5.1. / B5.4. / B5.5. / B5.6. / B5.7. / B5.9.</p>
<p>U N I D A D E</p>	<p>Lectura “A bela adormecida na devesa” B1.3. / B1.5. / B1.6. / B1.8. / B1.10. Léxico. Saúde / Hiponimia, hiperonimia e cohiponimia. B1.5. / B1.6. Expresión oral. Pór exemplos. B1.3. / B1.5. / B1.6. / B1.8. / B1.10. Ortografía. Uso de <i>b</i> e <i>v</i>. B1.2. / B1.5. Técnicas de traballo. Póster multimedia. B1.3. / B1.5. / B1.6. / B1.7. / B1.9. / B1.10.</p>	<p>Lectura. “A bela adormecida na devesa”. B2.1. / B2.5. / B2.6. / B2.7. / B2.8. / B2.9. / B2.12. / B2.13. / B2.14. Expresión escrita. Receita. B2.2. / B2.5. / B2.8. / B2.9 / B2.13. / B2.14. Lingua e texto. Estruturas dialogada e monologada. B2.8. / B2.9. / B2.10. Gramática. Verbo (II): verbos regulares e semirregulares. B2.12. / B2.14. Literatura. Subxéneros didácticos: ensaio.</p>	<p>Lectura. “A bela adormecida na devesa”. B3.1. / B3.3. / B3.4. / B3.5. / B3.6. Expresión escrita. Receita. B3.4. / B3.5. / B3.6. Lingua e texto. Estruturas dialogada e monologada. B3.3. / B3.5. / B3.6. Léxico. Saúde / Hiponimia, hiperonimia e cohiponimia. B3.1. / B3.3. Gramática. Verbo (II): verbos regulares e semirregulares. B3.4. / B3.5. / B3.7. / B3.10. Ortografía. Uso de <i>b</i> e <i>v</i>. B3.5.</p>		<p>Lectura. “A bela adormecida na devesa”. B5.1. / B5.3. Lingua e texto. Estruturas dialogada e monologada. B5.1. Gramática. Verbo (II): verbos regulares e semirregulares. B5.1. / B5.7. Ortografía. Uso de <i>b</i> e <i>v</i>. B5.1. Literatura. Subxéneros didácticos: ensaio. B5.1. / B5.6.</p>

9		<p>B2.1. / B2.2. / B2.3. / B2.4. / B2.7.</p> <p>Técnicas de traballo. Póster multimedia.</p> <p>B2.8. / B2.9. / B2.13.</p> <p>Reforzo de competencias.</p> <p>B2.1. / B2.3. / B2.5. / B2.8. / B2.10. / B2.12. / B2.13. / B2.14.</p>	<p>Técnicas de traballo. Póster multimedia.</p> <p>B3.4. / B3.5. / B3.6.</p> <p>Reforzo de competencias.</p> <p>B3.1. / B3.3. / B3.5. / B3.6.</p> <p>Autoavaliación de contidos / Autoavaliación de competencias</p> <p>B3.10.</p>		
<p>U N I D A D E</p> <p>10</p>	<p>Lectura. “Viaxar” / “tenerife”. B1.3. / B1.5.</p> <p>Expresión escrita. Monólogo. B1.5. / B1.6. / B1.9. / B1.10.</p> <p>Léxico. Paisaxe marítima. B1.5. / B1.6.</p> <p>Expresión oral. Pedir e facer aclaracións. B1.3. / B1.5. / B1.6. / B1.8. / B1.10.</p> <p>Ortografía. Uso de <i>h</i>. Uso de <i>s/x</i>. B1.1. / B1.2. / B1.5.</p> <p>Literatura. Literatura e cinema. B1.3. / B1.5. / B1.6. / B1.7. / B1.9. / B1.10.</p> <p>Lingua e sociedade. Variedades lingüísticas. B1.5.</p>	<p>Lectura. “Viaxar” / “tenerife”. B2.1. / B2.2. / B2.6. / B2.7. / B2.8. / B2.12. / B2.14.</p> <p>Expresión escrita. Monólogo. B2.9. / B2.12. / B2.14.</p> <p>Lingua e texto. Portada dun xornal. B2.1. / B2.2. / B2.3. / B2.5. / B2.8. / B2.10. / B2.13. / B2.14.</p> <p>Gramática. Verbo (III): verbos irregulares; perífrase verbal; voz verbal. B2.8. / B2. 10. / B2.14.</p> <p>Ortografía. Uso de <i>h</i>. Uso de <i>s/x</i>. B2.12. / B2.14.</p> <p>Literatura. Literatura e cinema. B2.5. / B2.6. / B2.8. / B2.12. / B2.13. / B2.14.</p> <p>Lingua e sociedade. Variedades lingüísticas. B2.8.</p> <p>Reforzo de competencias. B2.1. / B2.3. / B2.5. / B2.8. / B2.12. / B2.13. / B2.14.</p>	<p>Lectura. “Viaxar” / “tenerife”. B3.1. / B3.4. / B3.5. / B3.6.</p> <p>Expresión escrita. Monólogo. B3.4. / B3.5. / B3.6.</p> <p>Lingua e texto. Portada dun xornal. B3.4. / B3.5. / B3.6.</p> <p>Léxico. Paisaxe marítima. B3.1. / B3.3.</p> <p>Gramática. Verbo (III): verbos irregulares; perífrase verbal; voz verbal. B3.4. / B3.5. / B3.6. / B3.7. / B3.10.</p> <p>Ortografía. Uso de <i>h</i>. Uso de <i>s/x</i>. B3.1. / B3.3. / B3.4. / B3.5. / B3.6.</p> <p>Literatura. Literatura e cinema. B3.4. / B3.5. / B3.6.</p> <p>Reforzo de competencias. B3.1. / B3.3. / B3.5. / B3.6.</p> <p>Autoavaliación de contidos / Autoavaliación de competencias B3.10.</p>	<p>Lingua e sociedade. Variedades lingüísticas. B4.8.</p>	<p>Lectura. “Viaxar” / “tenerife”. B5.1. / B5.2.</p> <p>Expresión escrita. Monólogo. B5.1. / B5.4. / B5.7.</p> <p>Gramática. Verbo (III): verbos irregulares; perífrase verbal; voz verbal. B5.1.</p> <p>Ortografía. Uso de <i>h</i>. Uso de <i>s/x</i>. B5.1.</p> <p>Literatura. Literatura e cinema. B5.1. / B5.8.</p>
	<p>Lectura. “De xeración en xeración”. B1.3. / B1.6. / B1.8. / B1.10.</p>	<p>Lectura. “De xeración en xeración”. B2.1. / B2.3. / B2.5. / B2.6. /</p>	<p>Lectura. “De xeración en xeración”. B3.1. / B3.3. / B3.4. / B3.5. / B3.6. / B3.8.</p>	<p>Reforzo de competencias. B4.3.</p>	<p>Lectura. “De xeración en xeración”. B5.7.</p> <p>Expresión escrita. Guión audiovisual.</p>

U N I D A D E 11	<p>Léxico. Animais (I). Holonimia e meronimia. B1.5. / B1.6. Expresión oral. Pór condicións. B1.3. / B1.5. / B1.6. / B1.10. Ortografía. Grupos consonánticos. B1.1. / B1.2. / B1.5. Literatura. Literatura e videoxogos. B1.3. / B1.5. / B1.6. / B1.9. / B1.10. Reforzo de competencias. B1.5. / B1.6. / B1.9. / B1.10.</p>	<p>B2.7. / B2.8. / B2.12. / B2.13. / B2.14. Expresión escrita. Guión audiovisual. B2.8. / B2.9. / B2.13. / B2.14. Lingua e texto. Textos xornalísticos informativos. B2.1. / B2.3. / B2.5. / B2.6. / B2.8. / B2.10. / B2.13. / B2.14. Literatura. Literatura e videoxogos. B2.8. / B2.12. / B2.14. Técnicas de traballo. Mapa conceptual. B2.1. / B2.13. Reforzo de competencias. B2.3. / B2.4. / B2.5. / B2.8. / B2.10. / B2.12. / B2.13. / B2.14.</p>	<p>Expresión escrita. Guión audiovisual. B3.4. / B3.5. / B3.6. Lingua e texto. Textos xornalísticos informativos. B3.4. / B3.5. / B3.6. Léxico. Animais (I). Holonimia e meronimia. B3.1. Gramática. Adverbio, preposición e conxunción. B3.1. / B3.5. / B3.8. / B3.10. Ortografía. Grupos consonánticos. B3.1. / B3.5. Literatura. Literatura e videoxogos. B3.4. / B3.5. / B3.6. Reforzo de competencias. B3.5. / B3.6. Autoavaliación de contidos / Autoavaliación de competencias B3.10.</p>		<p>B5.1. / B5.7. Gramática. Adverbio, preposición e conxunción. B5.1. Ortografía. Grupos consonánticos. B5.1. Literatura. Literatura e videoxogos. B5.1. / B5.3. / B5.7. / B5.9.</p>
U N I D A D E	<p>Lectura. <i>Pedra sobre pedra.</i> B1.3. / B1.6. Léxico. Animais (II). B1.5. / B1.6. Expresión oral. Calmar o/a interlocutor. B1.3. / B1.5. / B1.6. / B1.10. Ortografía. Xuntos ou separados? B1.2. / B1.5. Literatura. Literatura e outras artes. B1.5. / B1.3. / B1.6. / B1.8. / B1.9. / B1.10. Lingua e sociedade. Preconceitos lingüísticos. B1.5. / B1.6. / B1.8. / B1.9./</p>	<p>Lectura. <i>Pedra sobre pedra.</i> B2.1. / B2.5. / B2.6. / B2.7. / B2.8. / B2.12. / B2.13. / B2.14. Expresión escrita. Soneto. B2.7. / B2.8. / B2.12. / B2.14. Lingua e texto. Textos xornalísticos de opinión: artigo de opinión e editorial. B2.1. / B2.3. / B2.5. / B2.8. / B2.14. Literatura. Literatura e outras artes. B2.5. / B2.8. / B2.9. / B2.12. / B2.13. / B2.14. Reforzo de competencias. B2.1. / B2.4. / B2.5. / B2.8. / B2.12. / B2.13. / B2.14.</p>	<p>Lectura. <i>Pedra sobre pedra.</i> B3.1. / B3.3. / B3.4. / B3.5. / B3.6. Expresión escrita. Soneto. B3.4. / B3.5. / B3.6. Lingua e texto. Textos xornalísticos de opinión: artigo de opinión e editorial. B3.4. / B3.5. / B3.6. Léxico. Animais (II). B3.1. Gramática. Frase: funcións sintácticas e tipos. B3.9. Ortografía. Xuntos ou separados? B3.5. Literatura. Literatura e outras artes. B3.4. / B3.5. / B3.6.</p>	<p>Lingua e sociedade. Preconceitos lingüísticos. B4.7. / B4.8.</p>	<p>Lectura. <i>Pedra sobre pedra.</i> B5.1. / B5.4. / B5.6. / B5.7. Expresión escrita. Soneto. B5.1. / B5.2. Ortografía. Xuntos ou separados? B5.1. Literatura. Literatura e outras artes. B5.1. / B5.2. / B5.7. Reforzo de competencias. B5.7.</p>

12	B1.10. Reforzo de competencias. B1.5. / B1.6. / B1.9. / B1.10.				Reforzo de competencias. B3.1. / B3.5. / B3.6. Autoevaluación de contenidos / Autoevaluación de competencias B3.10.		
	Proyecto 1		B2. 1. / B2.4. / B2.5. / B2.6. / B2.13.	B3.1. / B3.3. / B3.5. / B3.10.	B4.4.		
	Proyecto 2		B2.5. / B2.8. / B2.12./ B2.13. / B2.14.	B3. 4. / B3.5. / B3.6.			
	Proyecto 3	B1.7. / B1.9. / B1.10.	B2.5. / B2.10.	B3.5.			

Tratamento do currículo de 4º

O currículo divide os contidos, os criterios de avaliación e os estándares de aprendizaxe en cinco bloques. O tratamento que lles demos persegue proporcionar ferramentas que permitan desenvolver unha praxe pedagóxica baseada na mestura dos bloques curriculares, que poden ser abordados desde calquera das subdisciplinas que compoñen a materia.

	1. Comunicación oral. escoitar e falar	2. Comunicación escrita. Ler e escribir	3. Funcionamento da lingua	4. Lingua e sociedade	5. Educación literaria
U N I D A E 1	Lectura. "En palacio". B1.5. / B1.6. / B1.7. / B1.12. Expresión oral. Expresar seguranza. B1.5 / B1.6. / B1.7. / B1.9. / B1.10. / B1.11. / B1.12. / B1.13. Léxico. Política e lexislación / Polisemia e homonimia. B1.6. / B1.7. / B1.12. Reforzo de competencias. B1.6. / B1.7. / B1.12. / B2.13.	Lectura. "En palacio". B2. 1. / B2.3. / B2.8. / B2.9. Lingua e texto. Adecuación. B2.1 / B2.2. / B2.9. / B2.14. Lingua e sociedade. Plurilingüismo. B2.3. / B2.4. / B2.7. / B2.8. / B2.9. Reforzo de competencias. B2.1. / B2.5. / B2.8. / B2.9. / B2.10.	Lectura. "En palacio". B3.6. / B3.7. Lingua e texto. Adecuación. B3.6. / B3.7. / B3.12. Léxico. Política e lexislación / Polisemia e homonimia. B3.1. / B3.5. Gramática. Comunicación, lingua e disciplinas lingüísticas. B3.2. / B3.3. / B3.4. / B3.6. / B3.8. Ortografía. Acentuación (I): regras xerais. B3.6. / B3.14. Reforzo de competencias. B3.1. / B3.5. / B3.6. / B3.7.	Lingua e sociedade. Plurilingüismo. B4.1. / B4.2. / B4.8.	Lectura. "En palacio". B5.2. / B5.3. Reforzo de competencias. B5.6.
U N I D A E 2	Lectura. "Peinador: unha moeda galega antes do euro". B1.3. / B1.5. / B1.6. / B1.7. / B1.9. / B1.10. / B1.12. / B1.13. Expresión oral. Facer suxestións. B1.5 / B1.6. / B1.7. / B1.9. / B1.10. / B1.11. / B1.12. / B1.13. Léxico. Economía e finanzas. B1.6. / B1.7. / B1.12. Lingua e sociedade. Diversidade lingüística na Península Ibérica. B1.3. / B1.5. / B1.6. / B1.7. / B1.8. / B1.11. / B1.12. / B1.13. Reforzo de competencias. B1.2. / B1.6. / B1.7. / B1.8. / B1.12. / B1.13.i	Lectura. "Peinador: unha moeda galega antes do euro". B2.1. / B2.3. / B2.4. / B2.8. / B2.10. Lingua e texto. Coherencia. B2.1 / B2.2. / B2.9. Lingua e sociedade. Diversidade lingüística na Península Ibérica. B2.8. / B2.10. Reforzo de competencias. B2.1. / B2.6. / B2.7. / B2.9.	Lectura. "Peinador: unha moeda galega antes do euro". B3.1. / B3.6. Lingua e texto. Coherencia. B3.10. / B3.11. Léxico. Economía e finanzas. B3.1. / B3.5. Gramática. Substantivo. B3.3. / B3.5. / B3.6. / B3.7. / B3.8. Ortografía. Acentuación (II): ditongos, tritongos e hiatos; acentuación diacrítica; diérese. B3.6. Reforzo de competencias. B3.1. / B3.6.	Lingua e sociedade. Diversidade lingüística na Península Ibérica. B4.1. / B4.2. / B4.3 / B4.7.	

U N I D A D E 3	<p>Lectura. "Autopoética in progress" / "Some answers to the last poem on late capitalism". B1.3. / B1.5. / B1.6. / B1.7. / B1.9. / B1.10. / B1.13.</p> <p>Expresión oral. Destacar unha idea. B1.5. / B1.6. / B1.7. / B1.9. / B1.10. / B1.12. / B1.13.</p> <p>Léxico. Deportes de aventura / Antonimia. B1.6. / B1.7. / B1.12.</p> <p>Lingua e sociedade. O galego e a lusofonía. B1.5. / B1.6. / B1.7. / B1.8. / B1.9. / B1.11. / B1.12. / B1.13.</p> <p>Reforzo de competencias. B1.3. / B1.5. / B1.6. / B1.7. / B1.8. / B1.9. / B1.10. / B1.12. / B1.13.</p>	<p>Lectura. "Autopoética in progress" / "Some answers to the last poem on late capitalism". B2.1. / B2.8. / B2.9. / B2.10. / B2.14.</p> <p>Expresión oral. Destacar unha idea. B2.2.</p> <p>Lingua e texto. Cohesión (I). B2.1. / B2.3. / B2.9. / B2.14.</p> <p>Lingua e sociedade. O galego e a lusofonía. B2.1. / B2.5. / B2.8 / B2.9. / B2.10. / B2.14.</p> <p>Reforzo de competencias. B2.1. / B2.2. / B2.8. / B2.9. / B2.10. / B2.14.</p>	<p>Lectura. "Autopoética in progress" / "Some answers to the last poem on late capitalism". B3.1. / B3.6. / B3.7. / B3.12.</p> <p>Lingua e texto. Cohesión (I). B3.1. / B3.9.</p> <p>Léxico. Deportes de aventura / Antonimia. B3.1. / B3.5.</p> <p>Gramática. Pronome persoal. B3.6. / B3.8.</p> <p>Ortografía. Puntuación (I): sinais que delimitan enunciados. B3.6. / B3.7.</p> <p>Lingua e sociedade. O galego e a lusofonía. B3.6. / B3.7.</p> <p>Reforzo de competencias. B3.6. / B3.7. / B3.9. / B3.10. / B3.12.</p>	<p>Lingua e sociedade. O galego e a lusofonía. B4.1. / B4.3.</p>	<p>Lectura. "Autopoética in progress" / "Some answers to the last poem on late capitalism". B5.2. / B5.3. / B5.4. / B5.5. / B5.6.</p>
U N I D A D E 4	<p>Expresión oral. Reformular. B1.5. / B1.6. / B1.7. / B1.9. / B1.10. / B1.12. / B1.13.</p> <p>Léxico. Administración / Hiperonimia, hiponimia e cohiponimia. B1.6. / B1.7. / B1.12. / B1.13.</p> <p>Reforzo de competencias. B1.5. / B1.6. / B1.7. / B1.8. / B1.9. / B1.10. / B1.11. / B1.12. / B1.13.</p>	<p>Lectura. "Reis Magos". B2. B2.1. / B2.2. / B2.9. / B2.10. / B2.12. B2.14.</p> <p>Lingua e texto. Cohesión (II). B2.2. / B2.9. / B2.14.</p> <p>Reforzo de competencias. B2.1. / B2.5. / B2.6. / B2.8. / B2.9. / B2.10. / B2.14.</p>	<p>Lectura. "Reis Magos". B3.1. / B3.5. / B3.6. / B3.7. / B3.9. / B3.10. / B3.11. / B3.12.</p> <p>Lingua e texto. Cohesión (II). B3.6. / B3.7. / B3.9.</p> <p>Gramática. Interrogativo e exclamativo. B3.6. / B3.8.</p> <p>Ortografía. Puntuación (II): sinais de inserción. B3.6. / B3.7.</p> <p>Reforzo de competencias. B3.1. / B3.5. / B3.6. / B3.7. / B3.9. / B3.10. / B3.12. /</p>	<p>Lingua e sociedade. A lingua galega nas leis. B4.1. / B4.2. / B4.4. / B4.5.</p>	<p>Lectura. "Reis Magos". B5.2. / B5.3. / B5.6.</p>
U N I D A D D	<p>Lectura. "Vive tempo e próspero". B1.5. / B1.12.</p> <p>Expresión oral. Facer conxecturas. B1.4. / B1.5. / B1.6. / B1.7. / B1.12. / B1.13.</p> <p>Lingua e texto. Estruturas</p>	<p>Lectura. "Vive tempo e próspero". B2.1. / B2.5. / B2.7. / B2.9. / B2.14.</p> <p>Lingua e texto. Estruturas dialogada e monologada. B2.9.</p> <p>Reforzo de competencias. B2.1.</p>	<p>Lectura. "Vive tempo e próspero". B3.1. / B3.4. / B3.5. B3.6. / B3.10. / B3.11.</p> <p>Lingua e texto. Estruturas dialogada e monologada. B3.6. / B3.7. / B3.9. / B3.10. / B3.11. / B3.12. / B3.13.</p> <p>Léxico. Xustiza / Holonimia e</p>	<p>Lectura. "Vive tempo e próspero". B1.5. / B1.12.</p> <p>Expresión oral. Facer conxecturas. B1.4. / B1.5. / B1.6. / B1.7. / B1.12. / B1.13.</p> <p>Lingua e texto. Estruturas dialogada</p>	<p>Lectura. "Vive tempo e próspero". B2.1. / B2.5. / B2.7. / B2.9. / B2.14.</p> <p>Lingua e texto. Estruturas dialogada e monologada. B2.9.</p> <p>Reforzo de competencias. B2.1. / B2.5. / B2.7. / B2.8.</p>

E 5	dialogada e monologada. B1.1. / B1.5. / B1.6. / B1.9. / B1.12. Léxico. Xustiza / Holonimia e meronimia. B1.4. / B1.5. / B1.6. / B1.9. / B1.12. Reforzo de competencias B1.5. / B1.6. / B1.7. / B1.9. / B1.12. / B1.13.	/ B2.5. / B2.7. / B2.8.	meronimia. B3.1. / B3.5. Gramática. Verbo B3.2. / B3.6. / B3.8. Ortografía. Uso dalgunhas vogais e de <i>b</i> e <i>v</i> . B3.4. / B3.6. Reforzo de competencias. B3.1. / B3.5. / B3.13.	e monologada. B1.1. / B1.5. / B1.6. / B1.9. / B1.12. Léxico. Xustiza / Holonimia e meronimia. B1.4. / B1.5. / B1.6. / B1.9. / B1.12. Reforzo de competencias B1.5. / B1.6. / B1.7. / B1.9. / B1.12. / B1.13.	
U N I D A D E 6	Lectura. “Epitalamio das cebolas” e “É difícil comprender que sucede connosco mentres todo cambia”. B1.5. / B1.6. / B1.7. / B1.9. / B1.12. / B1.13. Expresión oral. Xeneralizar e facer excepcións. B1.4. / B1.5. / B1.6. / B1.7. / B1.8. / B1.11. / B1.12.	Lectura. “Epitalamio das cebolas” e “É difícil comprender que sucede connosco mentres todo cambia”. B2.1. / B2.8. / B2.9. / B2.10. / B2.14. Lingua e texto. Estrutura narrativa. B2.1. / B2.9. / B2.14. Reforzo de competencias. B2.1. / B2.3. / B2.8.	Lectura. “Epitalamio das cebolas” e “É difícil comprender que sucede connosco mentres todo cambia”. B3.1. / B3.5. / B3.10. / B3.13. Lingua e texto. Estrutura narrativa. B3.6. / B3.9. / B3.10. / B3.11. / B3.12. Léxico. Ciencia / Abreviación, abreviatura e símbolo. B3.1. / B3.3. / B3.5. Gramática. Adverbio. Preposición. Conxunción. B3.6. / B3.9. Ortografía. Uso de <i>h</i> e de <i>s/x</i> . B3.6.	Lectura. “Epitalamio das cebolas” e “É difícil comprender que sucede connosco mentres todo cambia”. B1.5. / B1.6. / B1.7. / B1.9. / B1.12. / B1.13. Expresión oral. Xeneralizar e facer excepcións. B1.4. / B1.5. / B1.6. / B1.7. / B1.8. / B1.11. / B1.12.	Lectura. “Epitalamio das cebolas” e “É difícil comprender que sucede connosco mentres todo cambia”. B2.1. / B2.8. / B2.9. / B2.10. / B2.14. Lingua e texto. Estrutura narrativa. B2.1. / B2.9. / B2.14. Reforzo de competencias. B2.1. / B2.3. / B2.8.
U N I D A D E 7	Lectura. <i>Un hotel de primeira sobre o río</i> . B1.5. / B1.6. / B1.7. / B1.12. Expresión oral. Expresar dúbida e indecisión. B1.5. / B1.6. / B1.7. / B1.9. / B1.12. / B1.13.	Lectura. <i>Un hotel de primeira sobre o río</i> . B2.1. / B2.8. / B2.9. / B2.10. / B2.11. Lingua e texto. Estrutura descritiva. B2.1. / B2.3. / B2.9. / B2.14. Reforzo de competencias. B2.1. / B2.5. / B2.8. / B2.10.	Lectura. <i>Un hotel de primeira sobre o río</i> . B3.1. / B3.5. / B3.10. Lingua e texto. Estrutura descritiva. B3.6. / B3.9. / B3.10. / B3.11. / B3.12. Léxico. Educación viaria / Composición. B3.1. / B3.3. / B3.5. Gramática. Sintaxe (I): unidades e funcións sintácticas; frase. B3.8. Ortografía. Uso doutras consoantes. B3.6. Reforzo de competencias. B3.1. / B3.5. / B3.10.	Lectura. <i>Un hotel de primeira sobre o río</i> . B1.5. / B1.6. / B1.7. / B1.12. Expresión oral. Expresar dúbida e indecisión. B1.5. / B1.6. / B1.7. / B1.9. / B1.12. / B1.13.	Lectura. <i>Un hotel de primeira sobre o río</i> . B2.1. / B2.8. / B2.9. / B2.10. / B2.11. Lingua e texto. Estrutura descritiva. B2.1. / B2.3. / B2.9. / B2.14. Reforzo de competencias. B2.1. / B2.5. / B2.8. / B2.10.
U N I D A D E 8	Lectura. “Unha viaxe até a terra do xeo”. B1.5. / B1.6. Expresión oral. Consensuar. B1.5. / B1.6. / B1.7. / B1.9. / B1.11. / B1.12. / B1.13. Lingua e texto. Estrutura persuasivo-argumentativa (I). B1.4. / B1.5. / B1.9. / B1.11. Léxico. Teatro / Derivación.	Lectura. “Unha viaxe até a terra do xeo”. B2.1. / B2.8. Lingua e texto. Estrutura persuasivo-argumentativa (I). B2.1. / B2.4. / B2.6. / B2.9. / B2.13. / B2.14. Reforzo de competencias. B2.1. / B2.3. / B2.8. / B2.11.	Lectura. “Unha viaxe até a terra do xeo”. B3.1. / B3.5. / B3.6. / B3.10. Lingua e texto. Estrutura persuasivo-argumentativa (I). B3.9. / B3.10. / B3.11. / B3.12. Léxico. Teatro / Derivación. B3.1. / B3.3. / B3.5. Gramática. Sintaxe (II): cláusula e funcións de SUXEITO, PREDICADO, CD e CI.	Lectura. “Unha viaxe até a terra do xeo”. B1.5. / B1.6. Expresión oral. Consensuar. B1.5. / B1.6. / B1.7. / B1.9. / B1.11. / B1.12. / B1.13. Lingua e texto. Estrutura persuasivo-argumentativa (I). B1.4. / B1.5. / B1.9. / B1.11. Léxico. Teatro / Derivación. B1.5. /	Lectura. “Unha viaxe até a terra do xeo”. B2.1. / B2.8. Lingua e texto. Estrutura persuasivo-argumentativa (I). B2.1. / B2.4. / B2.6. / B2.9. / B2.13. / B2.14. Reforzo de competencias. B2.1. / B2.3. / B2.8. / B2.11.

	B1.5. / B1.6. Lingua e sociedade. variedades lingüísticas (I): variedades diatópicas. B1.6.		B3.2. / B3.8. Ortografía. Grupos consonánticos (I). B3.6.	B1.6. Lingua e sociedade. variedades lingüísticas (I): variedades diatópicas. B1.6.	
U N I D A D E 9	Expresión oral. Resumir. B1.5. / B1.6. / B1.7. / B1.9. / B1.10. / B1.12. / B1.13. Lingua e texto. Estrutura persuasivo-argumentativa (II): tipos de argumento. B1.5. / B1.6. / B1.7. / B1.9. / B1.12. / B1.13.	Lectura. "Nintendo" / "(Pinoccio)". B2.1. / B2.2. / B2.8. / B2.9. / B2.13. / B2.14. Lingua e texto. Estrutura persuasivo-argumentativa (II): tipos de argumento. B2.1. / B2.4. / B2.9. / B2.13. / B2.14. Lingua e sociedade. Variedades lingüísticas (II): variedades diastráticas, diafásicas e diacrónicas. B2.9. Reforzo de competencias. B2.1. / B2.5. / B2.8. / B2.9. / B2.10. / B2.13. / B2.14.	Lectura. "Nintendo" / "(Pinoccio)". B3.1. / B3.6. / B3.7. / B3.9. Lingua e texto. Estrutura persuasivo-argumentativa (II): tipos de argumento. B3.6. / B3.7. / B3.11. / B3.12. Léxico. Culinaria / Neocomposición. B3.1. / B3.3. / B3.5. Gramática. Sintaxe (III): funcións sintácticas na cláusula. B3.6. / B3.8. Ortografía. Grupos consonánticos (II). B3.6. Lingua e sociedade. Variedades lingüísticas (II): variedades diastráticas, diafásicas e diacrónicas. B3.12. Reforzo de competencias. B3.1. / B3.5. / B3.6. / B3.7. / B3.9. / B3.10. / B3.11. / B3.12.	Lingua e sociedade. Variedades lingüísticas (II): variedades diastráticas, diafásicas e diacrónicas. B4.9.	Lectura. "Nintendo" / "(Pinoccio)". B5.2. / B5.3. / B5.6.
U N I D A D E 10	Lectura. <i>Unha primavera para Aldara</i> . B1. B1.6. / B1.7. / B1.12. / B1.13. Expresión oral. Improvisar un discurso. B1.5. / B1.6. / B1.7. / B1.9. / B1.10. / B1.12. / B1.13. Lingua e texto. Estrutura persuasivo-argumentativa (III): persuasión e argumentación. B1.5. / B1.6. / B1.7. / B1.9. / B1.10. / B1.12. / B1.13. Léxico. Emprego e relacións laborais. B1.6. / B1.7. / B1.12. / B1.13.	Lectura. <i>Unha primavera para Aldara</i> . B2.1. / B2.8. / B2.9. / B2.10. / B2.11. / B2.14. Lingua e texto. Estrutura persuasivo-argumentativa (III): persuasión e argumentación. B2.1. / B2.5. / B2.6. / B2.7. / B2.9. / B2.10. Léxico. Emprego e relacións laborais. B2.8. Lingua e sociedade. Historia da lingua (I): a lingua galega de 1916 a 1936. B2.3. / B2.5. / B2.8. / B2.10. /	Lectura. <i>Unha primavera para Aldara</i> . B3.1. / B3.5. / B3.6. Lingua e texto. Estrutura persuasivo-argumentativa (III): persuasión e argumentación. B3.6. / B3.7. / B3.11. / B3.12. Léxico. Emprego e relacións laborais. B3.1. / B3.3. / B3.4. / B3.5. Gramática. Sintaxe (IV): tipos de cláusula; cláusula subordinada substantiva. B3.2. / B3.8. / B3.9. Ortografía. Palabras que comezanpor... B3.1. / B3.3. / B3.6. Reforzo de competencias. B3.1. / B3.5. / B3.6. / B3.7. / B3.12.	Lingua e sociedade. Historia da lingua (I): a lingua galega de 1916 a 1936. B4.5. / B4.6.	Lectura. <i>Unha primavera para Aldara</i> . B5.2. / B5.3. / B5.5.

	Reforzo de competencias. B1.5. / B1.6. / B1.7. / B1.9. / B1.12. / B1.13.	B2.13. Reforzo de competencias. B2.1. / B2.3. / B2.4. / B2.8. / B2.9. / B2.10. / B2.13. / B2.14.			
U N I D A D E 11	Lectura. “A xeración Biotopo”. B1.3. / B1.5. / B1.6. / B1.7. / B1.9. / B1.10. / B1.11. / B1.12. B1.13. Expresión oral. Presentar o currículo propio. B1.6. / B1.7. / B1.9. / B1.10. / B1.13. Léxico. Enerxía / Estranxeirismo, cultismo e latinismo. B1.6. / B1.7. / B1.12. / B1.13. Lingua e sociedade. Historia da lingua (II): a lingua galega de 1936 a 1975. B1.3. / B1.5. / B1.6. / B1.7. / B1.8. / B1.9. / B1.10. / B1.11. / B1.12. / B1.13. Reforzo de competencias. B1.5. / B1.6. / B1.7. / B1.9. / B1.10 / B1.12. / B1.13.	Lectura. “A xeración Biotopo”. B2.1. / B2.5. / B2.8. / B2.9. / B2.10. / B2.14. [Expresión oral. Presentar o currículo propio. B2.2. / B2.11] ¹ Lingua e texto. Estrutura expositivo-explicativa. B2.1. / B2.5. / B2.12. / B2.13. / B2.14. Léxico. Enerxía / Estranxeirismo, cultismo e latinismo. B2.8. Reforzo de competencias. B2.1. / B2.5. / B2.8. / B2.9. / B2.10. / B2.14.	Lectura. “A xeración Biotopo”. B3.1./ B3.6. / B3.7. / B3.12. Lingua e texto. Estrutura expositivo-explicativa. B3.6. / B3.7. / B3.9. / B3.10. / B3.11. / B3.12. Léxico. Enerxía / Estranxeirismo, cultismo e latinismo. B3.1. / B3.3. / B3.5. Gramática. Sintaxe (V): cláusula subordinada adxectiva e cláusula subordinada adverbial. B3.2. / B3.6. / B3.8. / B3.9. Ortografía. Palabras que terminan en... B3.1. / B3.3 / B3.6. Reforzo de competencias. B3.1/ B3.5. / B3.6. / B3.7. / B3.10. / B3.12.	Lingua e sociedade. Historia da lingua (II): a lingua galega de 1936 a 1975. B4.4. / B4.6. / B4.8.	Lectura. “A xeración Biotopo”. B5.6. Reforzo de competencias. B5.6.

¹

<p style="text-align: center;">U N I D A D E</p> <p style="text-align: center;">12</p>	<p>Exposición oral. Participar nunha entrevista de traballo. B1.3. / B1.4. / B1.5. / B1.6. / B1.7. / B1.9. / B1.10. / B1.12. / B1.13.</p> <p>Léxico. Deportes e actividades acuáticas / Onomatopea, palabra tabú e eufemismo. B1.6. / B1.7. / B1.12. / B1.13.</p> <p>Lingua e sociedade. Historia da lingua (III): a lingua galega de 1975 á actualidade. B1.3. / B1.5. / B1.6. / B1.7. / B1.8. / B1.9. / B1.10. / B1.11. / B1.12. / B1.13.</p> <p>Reforzo de competencias. B1.6. / B1.7. / B1.12. / B1.13.</p>	<p>Lectura. “Peixes voadores non identificados”. B2.1. / B2.8. / B2.9. / B2.14.</p> <p>[Exposición oral. Participar nunha entrevista de traballo. B2.2., B2.11.]²</p> <p>Lingua e texto. Estrutura obrigativo-instrucional. B2.1. / B2.2. / B2.5. / B2.6. / B2.9 / B2.10. / B2.14.</p> <p>Léxico. Deportes e actividades acuáticas / Onomatopea, palabra tabú e eufemismo. B2.8.</p> <p>Lingua e sociedade. Historia da lingua (III): a lingua galega de 1975 á actualidade. B2.1. / B2.5. / B2.7. / B.8. / B2.10. / B2.14.</p> <p>Reforzo de competencias. B2.2. / B2.11. / B2.14.</p>	<p>Lectura. “Peixes voadores non identificados”. B3.1. / B3.5. / B3.6. / B3.7. / B3.11. / B3.12.</p> <p>Lingua e texto. Estrutura obrigativo-instrucional. B3.6. / B3.7. / B3.9. / B3.11. / B3.12.</p> <p>Léxico. Deportes e actividades acuáticas / Onomatopea, palabra tabú e eufemismo. B3.1. / B3.3.</p> <p>Gramática. Sintaxe(VI): oración; oración composta e oración bipolar. B3.8. / B3.9.</p> <p>Ortografía. Xuntos ou separados? B3.3. / B3.6.</p> <p>Lingua e sociedade. Historia da lingua (III): a lingua galega de 1975 á actualidade. B3.6. / B3.7.</p> <p>Reforzo de competencias. B3.6./B3.7./B3.9./B3.12.</p>	<p>Lingua e sociedade. Historia da lingua (III): a lingua galega de 1975 á actualidade. B4.4. / B4.5. / B4.6. / B4.8.</p>	<p>Lectura. “Peixes voadores non identificados”. B5.2. / B5.3. / B5.6.</p>
--	---	--	---	---	--

U N I D A D E 13					A literatura galega desde comezos do século xxaté 1936. B5.1. / B5.2. / B5.3. / B5.4. / B5.5. / B5.6.
U N I D A D E 14					A literatura galega desde 1936 até a Xeración dos 50. B5.1. / B5.2. / B5.3. / B5.4. / B5.5. / B5.6.
U N I D A D E 15					A literatura galega desde os anos 50 até a actualidade. B5.1. / B5.2. / B5.3. / B5.4. / B5.5. / B5.6.

5 COMPETENCIAS CLAVE

As competencias veñen definidas pola Unión Europea (Recomendación do Parlamento europeo e do Consello de 18 de decembro de 2006 sobre as competencias clave para a aprendizaxe permanente, 2006/962/CE) como “unha combinación de coñecementos, capacidades e actitudes adecuadas ao contexto. As competencias clave son aquelas que todas as persoas precisan para a súa realización e desenvolvemento persoais, así como para a cidadanía activa, a inclusión social e o emprego”. A Organización para a Cooperación e o Desenvolvemento Económico (OCDE) determinou a través do informe Definición e selección de competencias (1999, 2003) que unha competencia é “a capacidade de responder demandas complexas e levar a cabo tarefas diversas de forma adecuada” dado que “supón unha combinación de habilidades prácticas, coñecementos, motivación, valores éticos, actitudes, emocións e outros compoñentes sociais e de comportamento que se mobilizan conxuntamente para lograr unha acción eficaz”.

A introdución do concepto de “competencias clave para a aprendizaxe permanente” implica unha total renovación do proceso de ensino-aprendizaxe posto que o foco da educación se traslada desde a adquisición de contidos propia dun sistema de ensino tradicional até o “saber facer” promulgado polas competencias. O coñecemento como ben abstracto deixa de ter sentido se non conta cunha adecuada transferencia á práctica . Esta renovación pretende, ademais, potenciar entre a cidadanía o modelo educativo da aprendizaxe ao longo de toda a vida.

Ao tempo, a Recomendación do Parlamento Europeo e do Consello de 18 de decembro de 2006 sobre as competencias clave para a aprendizaxe permanente (2006/962/CE) delimita un total de sete temas comúns ao marco de referencia competencial que deben ser tidos en conta para mellorar o proceso de adquisición de competencias e para favorecer a mencionada aprendizaxe ao longo de toda a vida.

Pensamento crítico. Creatividade.

Capacidade de iniciativa. Resolución de problemas. Avaliación de riscos.

Toma de decisións.

Xestión construtiva dos sentimentos.

A Unión Europea recoñece oito competencias básicas: comunicación en lingua materna, comunicación en linguas estranxeiras, competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía, competencia dixital, aprender a aprender, competencias sociais e cívicas, sentido da iniciativa e espírito de empresa e conciencia e expresión culturais.

Pola súa parte o Ministerio de Educación, cultura e deporte (Orde ECD/65/2015) e a Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria (Decreto 86/2015) recoñecen as seguintes sete competencias:

Comunicación lingüística (CCL)

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT).

Competencia dixital (CD).

Aprender a aprender (CAA).

Competencias sociais e cívicas (CSC).

Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE).

Conciencia e expresións culturais (CCEC).

A aprendizaxe baseada en competencias debe caracterizarse pola súa transversalidade, o seu dinamismo e o seu carácter integral. Todas as materias deben traballar todas as competencias e ter como fin último a consecución de todas elas no seu máis alto grao, proceso que se desenvolverá ao longo de toda a vida.

A necesidade de traballar as competencias de forma transversal, dinámica e integral motiva que o traballo docente se desenvolva a través de situacións de aprendizaxe e de actividades de aprendizaxe integradas. Estes dous elementos resultan de particular utilidade nas materias do ámbito lingüístico e, nomeadamente, no caso da materia de Lingua Galega e Literatura. As situacións de aprendizaxe desenvólvense no noso libro, principalmente, a través dos bloques de Expresión Escrita e de Expresión Oral que forzan o alumnado á activación dun elevado número de recursos e destrezas tanto activas como pasivas.

CCL	Coñecementos	Sobre o compoñente lingüístico: léxico, gramática, semántica, fonoloxía, ortografía e ortoépica. Sobre o compoñente pragmático-discursivo –que inclúe as dimensións sociolingüística, pragmática e discursiva– e o sociocultural –coñecemento do mundo e dimensión intercultural–.
	Destrezas	Lectura. Alfabetización múltiple.
	Actitudes	Respecto á normas de convivencia. Exercicio activo da cidadanía. Desenvolvemento dun espírito crítico. Respecto aos dereitos humanos e ao pluralismo. Concepción do diálogo como ferramenta primordial para a convivencia, a resolución de conflitos e o desenvolvemento das capacidades afectivas en todos os ámbitos. Curiosidade, interese e creatividade cara á aprendizaxe e o recoñecemento das destrezas inherentes tales como a lectura, a conversa, a escritura etc. como fontes de pracer relacionadas co desfrute persoal e cuxa promoción e práctica son tarefas esenciais no reforzo da motivación cara á aprendizaxe.
CMCCT	Coñecementos	Os números. As medidas e as estruturas. As operacións e as representacións matemáticas. A comprensión dos termos e dos conceptos matemáticos. A física. A química. A bioloxía. A xeoloxía. A tecnoloxía.
	Destrezas	Aplicación dos principios e procesos matemáticos en contextos sociais, persoais, profesionais ou científicos. Emisión de xuízos fundados. Seguimento de cadeas argumentais na realización de cálculos. Análise de gráficos e representacións matemáticas. Manipulación de expresións alxébricas. Utilización e manipulación de ferramentas e máquinas tecnolóxicas. Uso de datos e procesos científicos para alcanzar un obxectivo: identificación de preguntas, resolución de problemas, chegada a conclusións e toma de decisións baseadas en probas e argumentos.
		Rigor.

	Actitudes	<p>Respecto aos datos.</p> <p>Veracidade.</p> <p>Asunción de criterios éticos asociados á ciencia e á tecnoloxía.</p> <p>Interese pola ciencia.</p> <p>Apoio á investigación científica.</p> <p>Valoración do coñecemento científico.</p> <p>Sentido de responsabilidade en relación coa conservación dos recursos naturais e coas cuestións ambientais.</p> <p>Adopción dunha actitude adecuada para lograr unha vida física e mental saudábel nun contorno natural e social.</p>
CD	Coñecementos	<p>Linguaxe específica básica: textual, numérica, icónica, visual, gráfica e sonora, así como as súas pautas de decodificación e de transferencia.</p> <p>Acceso ás fontes e ao procesamento de información.</p> <p>Coñecemento dos dereitos e as liberdades que asisten as persoas no mundo dixital.</p>
	Destrezas	<p>Aquelas relacionadas co acceso á información, co procesamento e uso para a comunicación, coa creación de contidos, coa seguridade e coa resolución de problemas en contextos formais, informais e non formais.</p> <p>Uso habitual dos recursos tecnolóxicos dispoñíbeis.</p> <p>Avaliación e selección de novas fontes de información e innovacións tecnolóxicas.</p>
	Actitudes	<p>Actitude activa, crítica e realista cara ás novas tecnoloxías e aos medios tecnolóxicos.</p> <p>Valoración das fortalezas e das debilidades da tecnoloxía.</p> <p>Respecto de principios éticos no uso da tecnoloxía.</p> <p>Participación e traballo colaborativo.</p> <p>Motivación e curiosidade pola aprendizaxe.</p> <p>Mellora no uso das tecnoloxías.</p>
CAA	Coñecementos	<p>Sobre os procesos mentais implicados na aprendizaxe</p> <p>Sobre o proceso de aprendizaxe persoal desde tres dimensións:</p> <p>Coñecemento que ten o/a estudante acerca do que sabe o descoñece, do que é quen de aprender, do que lle interesa etc.</p> <p>Coñecemento da disciplina en que se localiza a tarefa de aprendizaxe e o coñecemento do contido concreto e das demandas da propia tarefa</p> <p>Coñecemento sobre as distintas estratexias posíbeis para afrontar a tarefa</p>
		<p>Estratexias de planificación que reflectan a meta de aprendizaxe perseguida.</p> <p>Estratexias de supervisión que permitan examinar a adecuación das accións que se están desenvolvendo.</p>

Destrezas	Estratexias de avaliación que analicen tanto o proceso como os resultados.
Actitudes	Motivación. Confianza.
Coñecementos	<p>Códigos de conduta e usos xeralmente aceptados nas diversas sociedades e contornos.</p> <p>Tensións sociais e grupos de cambio.</p> <p>Conceptos relativos ao individuo, ao grupo, á organización do traballo, á igualdade e á non discriminación entre homes e mulleres e entre diferentes grupos étnicos ou culturais, á sociedade e á cultura.</p> <p>Comprensión das dimensións intercultural e socioeconómica das sociedades europeas.</p> <p>Percepción das identidades culturais e nacionais como un proceso sociocultural dinámico e cambiante, en interacción coa identidade europea.</p> <p>Coñecemento crítico dos conceptos de democracia, xustiza, igualdade, cidadanía e dereitos humanos e civís así como a formulación destes dereitos nas Constitución española, na Carta dos dereitos fundamentais da Unión Europea e en declaracións internacionais e a súa aplicación institucional a escala local, rexional, nacional, europea e internacional.</p> <p>Coñecemento dos acontecementos contemporáneos.</p> <p>Coñecemento dos acontecementos máis destacados e das principais tendencias nas historias nacional, europea e mundial.</p> <p>Comprensión dos procesos sociais e culturais de carácter migratorio que implican a existencia de sociedades multiculturais no mundo globalizado.</p>
Destrezas	<p>Capacidade de comunicarse dunha maneira construtiva en distintos contornos sociais e culturais.</p> <p>Tolerancia.</p> <p>Expresión e comprensión de puntos de vista diferentes.</p> <p>Negociación sabendo inspirar confianza e sentir empatía.</p> <p>Habilidade para interactuar eficazmente no ámbito público.</p> <p>Habilidade para manifestar solidariedade e interese por resolver os problemas que afecten ao contorno escolar e á comunidade.</p> <p>Reflexión crítica e creativa.</p> <p>Participación construtiva nas actividades da comunidade ou do ámbito mediato e inmediato.</p> <p>Toma de decisións nos contextos local, nacional ou europeo, en particular, mediante o exercicio do voto e da actividade social e cívica.</p>
	<p>Seguridade nun/nunha mesmo/a.</p> <p>Integridade.</p> <p>Honestidade.</p> <p>Interese polo desenvolvemento socioeconómico e pola súa contribución a un maior benestar social da poboación.</p> <p>Interese pola comunicación intercultural, a diversidade de valores e o respecto ás diferenzas.</p> <p>Disposición a superar os prexuízos.</p>

CSC	Actitudes	<p>Pleno respecto dos valores humanos.</p> <p>Vontade de participar na toma de decisións democráticas a todos os niveis.</p> <p>Manifestación do sentido da responsabilidade.</p> <p>Comprensión e respecto dos valores compartidos necesarios para garantir a cohesión da comunidade.</p> <p>Respecto dos principios democráticos.</p> <p>Actividades cívicas.</p> <p>Apoio á diversidade e cohesión social</p> <p>Apoio ao desenvolvemento sustentábel.</p> <p>Vontade de respectar os valores e a intimidade dos demais.</p> <p>Recepción reflexiva e crítica da información procedente dos medios de comunicación.</p>
CSIEE	Coñecementos	<p>Capacidade de recoñecer as oportunidades existentes para as actividades persoais, profesionais e comerciais.</p> <p>Comprensión das liñas xerais que rexen o funcionamento das sociedades, as organizacións sindicais e empresariais.</p> <p>Comprensión das liñas xerais económicas e financeiras.</p> <p>Organización e procesos empresariais.</p> <p>Deseño e implementación dun plan (a xestión de recursos humanos e/ou financeiros).</p> <p>Postura ética das organizacións e coñecemento de como estas poden sr un impulso positivo, por exemplo, mediante o comercio xusto e as empresas sociais.</p>
	Destrezas	<p>Capacidade de análise.</p> <p>Capacidades de planificación, organización, xestión e toma de decisións.</p> <p>Capacidade de adaptación ao cambio e resolución de problemas.</p> <p>Comunicación, presentación, representación e negociación efectivas.</p> <p>Habilidade para traballar tanto individualmente como dentro dun equipo.</p> <p>Participación, capacidade de liderado e delegación.</p> <p>Pensamento crítico e sentido da responsabilidade.</p> <p>Autocrítica, avaliación e autoavaliación.</p> <p>Manexo da incerteza e asunción e xestión do risco.</p>
		<p>Predisposición a actuar dunha forma creadora e imaxinativa.</p> <p>Autocoñecemento e autoestima.</p> <p>Autonomía e independencia.</p> <p>Interese e esforzo.</p>

	Actitudes	<p>Espírito emprendedor.</p> <p>Iniciativa, pro-actividade e innovación tanto na vida privada e social como na profesional</p> <p>Motivación e determinación á hora de cumprir uns obxectivos tanto persoais como colectivos e/ou laborais.</p>
	Coñecementos	<p>Sobre a herdanza cultural (patrimonio cultural, histórico-artístico, literario, filosófico, tecnolóxico, ambiental etc.) a escala local, nacional e europea e o seu lugar no mundo.</p> <p>Sobre a concreción da cultura en diferentes autores/as e obras, así como en diferentes xéneros e estilos, tanto das belas artes como doutras manifestacións artístico-culturais da vida cotiá.</p> <p>Sobre técnicas, recursos e convencións das diferentes linguaxes artísticas.</p> <p>Identificación das relacións existentes entre as diferentes manifestacións artísticas e a sociedade.</p> <p>Sobre a evolución do pensamento, as correntes estéticas, as modas e os gustos.</p> <p>Sobre a importancia representativa, expresiva e comunicativa dos factores estéticos na vida cotiá.</p>
	Destrezas	<p>Aplicación de diferentes habilidades de pensamento, perceptivas, comunicativas, de sensibilidade e de sentido estético para poder comprender, emocionarse e desfrutar coas manifestacións artísticas.</p> <p>Iniciativa.</p> <p>Imaxinación e creatividade expresadas a través de códigos artísticos.</p> <p>Capacidade de empregar distintos materiais e técnicas no deseño de proxectos.</p> <p>Habilidades de cooperación.</p> <p>Toma de conciencia da importancia de apoiar e apreciar as contribucións alleas.</p>
CCEC	Actitudes	<p>Interese, recoñecemento e respecto polas diferentes manifestacións artísticas e culturais, e pola conservación do patrimonio.</p> <p>Valoración da liberdade de expresión, do dereito á diversidade cultural, do diálogo entre culturas e sociedades e da realización de experiencias artísticas compartidas.</p> <p>Interese por participar na vida cultural e por comunicar e partillar coñecementos, emocións e sentimentos a partir de expresións artísticas.</p>

As competencias clave e a materia de Lingua Galega e Literatura.

A materia de Lingua Galega e Literatura favorece a posta en práctica das competencias básicas e, por tanto, contribúe poderosamente ao seu desenvolvemento no alumnado non só no que á competencia en comunicación lingüística se refire senón tamén canto ás seis restantes.

A seguir, presentamos unha breve xustificación de como pode a nosa materia contribuír ao proceso de desenvolvemento competencial retomando aqueles descritores das competencias anteriormente expostos que poden ser especificamente abordados desde a Lingua Galega e Literatura.

Comunicación lingüística

Como xa sinalamos, resulta evidente que esta é a competencia á que máis e mellor pode contribuír a nosa materia. Por tanto, non cómpre incidirmos nos aspectos que poden ser postos en práctica a través de Lingua Galega e Literatura, mais si debemos sinalar que a plena competencia en comunicación lingüística precisa tamén de destrezas que permitan que certos saberes das áreas de lingua actúen como vasos comunicantes que faciliten o proceso de aprendizaxe do alumnado e que proporcionen, á fin, un mellor aproveitamento de determinados conceptos e estruturas.

Alén disto, hai que recalcar a relevancia do desenvolvemento da comprensión lectora. A lectura aparece integrada como habilidade básica desta competencia, mais tamén se lle recoñece o valor instrumental imprescindíbel para a consecución das restantes competencias e, en xeral, de calquera das actividades que garden relación non só coa educación, senón co desenvolvemento vital persoal.

- Coñecementos sobre o compoñente lingüístico (léxico, gramática, semántica, fonoloxía, ortografía e ortoépica), sobre o compoñente pragmático-discursivo e sobre o compoñente sociocultural.
 - Desenvolvemento das estratexias de mellora da lectura e de comprensión lectora.
 - Promoción de elementos que faciliten a alfabetización múltiple.
 - Adquisición de valores como o respecto á normas de convivencia, o exercicio activo da cidadanía, o desenvolvemento dun espírito crítico, o respecto aos dereitos humanos e ao pluralismo e a concepción do diálogo como ferramenta primordial para a convivencia, a resolución de conflitos e o desenvolvemento das capacidades afectivas en todos os ámbitos.
- Curiosidade, interese e creatividade cara á aprendizaxe e o recoñecemento das destrezas inherentes como a lectura, a conversa, a escritura etc. como fontes de pracer relacionadas co desfrute persoal.

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía

Tradicionalmente esta foi unha das competencias cuxo desenvolvemento resultou desbotado desde as materias da área lingüística dado que se lles presupuña a estas unha menor capacidade de actuación; porén, o desenvolvemento do razoamento e do pensamento lóxico e a súa aplicación a tarefas claramente integradas nos nosos plans curriculares – como, por exemplo, a análise sintáctica– requiren claramente do desenvolvemento destas destrezas.

- Coñecementos sobre os números, a mellora da comprensión dos termos nos conceptos matemáticos, as representacións matemáticas como as gráficas
 - Habilidades como a emisión de xuízos fundados, o seguimento de cadeas argumentais, a análise de gráficos e doutras representacións matemáticas, o uso de datos e de procedementos científicos para a consecución dun obxectivo que inclúa a chegada a conclusións e a toma de decisións seguindo un razoamento dedutivo
- O rigor, o respecto aos datos, a veracidade, a valoración do coñecemento científico etc.

Competencia dixital

A competencia dixital é un dos eixos do desenvolvemento competencial necesario para desenvolverse como cidadán e cidadá activo e integrado na sociedade actual. Desde a materia de Lingua Galega e Literatura, da mesma maneira que desde as outras áreas lingüísticas, un dos puntos fortes do desenvolvemento desta competencia pasa por ofrecer ao alumnado destrezas de busca, de síntese e de análise de información, para alén do manexo competente de diferentes ferramentas e recursos informáticos.

- Adquisición de coñecementos sobre linguaxes e códigos específicos así como seus procesos de decodificación e de transferencia; acceso a fontes de información e establecemento de parámetros adecuados de busca, selección e procesamento da información.

Interese por participar en traballos colaborativos, motivación e curiosidade polo aprendizaxe e tamén mellora do uso das tecnoloxías.

Aprender a aprender

Aprender a aprender é unha das competencias con máis alto grao de transversalidade cuxa progresión nas destrezas que require garante a consecución dun obxectivo de alto nivel: o recoñecemento do alumno ou da alumna como aprendiz e a análise dos seus puntos fortes e das fraquezas que presenta no seu modo de abordar a nosa materia e as materias restantes.

A adquisición de destrezas suficientes nesta competencia asegura a consecución duns mecanismos de aprendizaxe eficaces e aplicábeis a todos os ámbitos vitais.

- Coñecementos sobre estratexias de resumo, análise e síntese que permiten o deseño de estratexias de aprendizaxe que permiten unha abordaxe eficaz de diferentes campos e saberes. Desenvolvemento de estratexias de planificación, supervisión e avaliación das tarefas levadas a cabo.
- Potenciación da motivación e da confianza.

Competencias sociais e cívicas

Trátase dunha das competencias máis intrinsecamente relacionadas co currículo de Lingua Galega e Literatura, xa que a integración neste dos bloques de Lingua e sociedade e de Coñecemento literario fan que a explicación dun e doutro ámbito beban directamente das fontes da interpretación e de análise da sociedade en que se insiren.

Alén dos coñecementos directamente vinculados coa historia de Galiza, o tratamento desta competencia desde a nosa materia tamén debe ter con conta o desenvolvemento de actitudes cívicas claramente apreciábeis no decorrer diario das aulas e no desenvolvemento de actividades como, por exemplo, os debates.

- Adquisición de coñecementos relativos á vida segundo os parámetros dunha determinada sociedade; percepción das identidades culturais e nacionais como un proceso sociocultural dinámico e cambiante; coñecemento dos acontecementos contemporáneos e dos principais acontecementos históricos a nivel tanto local como mundial; comprensión dos fenómenos migratorios.
Desenvolvemento das destrezas necesarias para comunicarse de forma eficaz en calquera ámbito social ou persoal; a capacidade de negociación; a realización de intervencións en público adecuadas; a reflexión crítica e creativa.
Potenciación de actitudes como a autoconfianza, a integridade, o interese pola comunicación intercultural, a tolerancia, a disposición a superar preconceitos, o sentido da responsabilidade e a reflexión acerca das mensaxes transmitidas polos medios de comunicación.

Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

Na sociedade actual resulta imprescindible formar persoas que dispoñan das ferramentas necesarias para se integraren nela como axentes activos e participativos, con capacidade para tomaren as súas propias decisións.

Ademais do factor directamente relacionado co desenvolvemento económico e empresarial, o tratamento desta competencia na nosa materia favorece o desenvolvemento da conciencia da avaliación de riscos e da toma de decisións e a capacidade de se comunicar de forma eficaz en calquera ámbito.

▢ Adquisición e mellora de destrezas como a capacidade de análise e de planificación, a organización e a toma de decisións, a capacidade de adaptación ao cambio e a resolución de problemas, a adquisición de destrezas de comunicación e negociación efectivas, a habilidade para traballar individualmente ou dentro dun equipo, o desenvolvemento do pensamento crítico.

Valores como a potenciación da creatividade e das solucións imaxinativas, a autoestima, a autonomía e o esforzo, a motivación á hora de cumprir uns obxectivos sexan estes persoais.

Conciencia e expresións culturais

Finalmente, a competencia en conciencia e expresións culturais, ao igual que acontece coa competencias sociais e cívicas, mantén unha relación máis estreita da nosa materia co currículo. O achegamento ao feito literario, o estudo de épocas e períodos artísticos tanto propios como vinculante coa historia europea constitúen unha parte importante da nosa materia.

Alén do coñecemento sobre os xéneros literarios, os seus códigos estéticos e o seu desenvolvemento histórico, esta competencia tamén se practica mediante a creación de textos de intención literaria.

▢ Adquisición de coñecementos de historia da cultura desde diferentes disciplinas artísticas incluída a literatura, o coñecemento de autores/as, obras e estilos representativos incluíndo o coñecemento de autores/as actuais, a identificación das relacións entre as manifestacións artísticas e as sociedades en que se insiren, os coñecementos sobre a evolución das ideas estéticas e dos gustos e convencións.

Potenciación da imaxinación e desenvolvemento do pensamento creativo, traballo en equipo, iniciativa.

As competencias clave en 2º

O desenvolvemento destas sete competencias clave é un dos obxectivos das doce unidades didácticas e dos tres proxectos trimestrais de 2.º de ESO, de aí que tratásemos de potenciar en todo momento a inclusión de textos e de actividades que faciliten ese labor.

Achegamos a seguir os cadros que recollen a diversidade competencial traballada a través das lecturas iniciais e das actividades en cada unha das unidades . Porén, cómpre non esquecer que ao final de cada unha desas unidades figuran no libro do alumnado fichas específicas de Reforzo de competencias.

	Unidade 1								
	Lectura	E. escrita	Lingua e texto	Léxico	Gramática	E. oral	Ortografía	Literatura	Técnicas de traballo
Comunicación lingüística	1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10	1-4	1, 3, 4	1 / 2, 4, 5	1-7	1	1-3, 5-7	1-3	
Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía					1, 2		4		1
Competencia dixital	10	4		4				1-3, 5	1
Aprender a aprender	3, 5, 10	1-4	1, 2, 4	1	1-7	1	1-3	1-3	1
Competencias sociais e cívicas		1, 3, 4	3, 4			1			
Sentido de iniciativa e espírito emprendedor		3						4	1
Conciencia e expresións culturais	9, 10	4					5-7	3-5	1

	Unidade 2								
	Lectura	E. escrita	Lingua e texto	Léxico	Gramática	E. oral	Ortografía	Literatura	Lingua e sociedade

Comunicación lingüística	1, 2, 4, 6, 7, 8, 10	1-3	1, 2	1-6	1-7	1	1, 2, 4-9	3	1
Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía		1, 3			2		2, 7		1
Competencia dixital	1, 10	1, 3			7			3	1
Aprender a aprender	1-4, 6, 9, 10	1-3	1, 2, 4		1-7	1	1, 2, 4, 5-9	1-3	1
Competencias sociais e cívicas	7, 8, 10					1			1
Sentido de iniciativa e espírito emprendedor									
Conciencia e expresións culturais	10	2, 3		2	1		8, 9	3	1

	Unidade 3								
	Lectura	E. escrita	Lingua e texto	Léxico	Gramática	E. oral	Ortografía	Literatura	Técnicas de traballo
Comunicación lingüística	1-4, 6-10	1-3	3-5	1-3 / 1-3, 5	1-8	1	1-8	1-4	
Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía	6								1-2
Competencia dixital	1, 9, 10	3		4				1, 4	1-2
Aprender a aprender	1-4, 6-10	1-3	2-5	1-3 / 1-5	1-8	1	1-8	1-4	1-2
Competencias sociais e cívicas	6-10			2		1			
Sentido de iniciativa e espírito emprendedor	10							4	
Conciencia e expresións culturais		1-3	2		5	1	6, 8	1-4	

	Unidade 4								
	Lectura	E. escrita	Lingua e texto	Léxico	Gramática	E. oral	Ortografía	Literatura	Lingua e sociedade
Comunicación lingüística	1-10	1, 2	1-5	1-5	1-8	1	1-8	2-5	1
Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía		1, 2						1	
Competencia dixital	1, 10	1, 2	5					4	1
Aprender a aprender	1-10	1, 2	1-5	1-5	1-8	1	1-8	1--5	1
Competencias sociais e cívicas		1, 2				1			
Sentido de iniciativa e espírito emprendedor		1							
Conciencia e expresións culturais	8, 10		3, 4		1		7-8	4-5	1

	Unidade 5								
	Lectura	E. escrita	Lingua e texto	Léxico	Gramática	E. oral	Ortografía	Literatura	Técnicas de traballo

Comunicación lingüística	1-10	1-3	1-4	1-3 / 1-5	1-8	1	1-7	1-5	1-2
Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía									
Competencia dixital	10							1-2	1-2
Aprender a aprender	1-10	1-3	1-4	1-3 / 1-5	1-8	1	1-7	1-5	1-2
Competencias sociais e cívicas	8, 10					1			
Sentido de iniciativa e espírito emprendedor									1-2
Conciencia e expresións culturais	9	1-3		1-3				1-5	

	Unidade 6								
	Lectura	E. escrita	Lingua e texto	Léxico	Gramática	E. oral	Ortografía	Literatura	Lingua e sociedade
Comunicación lingüística	1-10	1-5	1-6	1-5	1-6	1	1-7	1-6	1
Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía									
Competencia dixital								4, 6	1
Aprender a aprender	1-10	1-5	1-6	1-5	1-6	1	1-7	1-6	1
Competencias sociais e cívicas	7, 10		5, 6		6	1			1
Sentido de iniciativa e espírito emprendedor	7, 10	4	5, 6						
Conciencia e expresións culturais	8	1-5						4-6	

	Unidade 7								
	Lectura	E. escrita	Lingua e texto	Léxico	Gramática	E. oral	Ortografía	Literatura	Técnicas de traballo
Comunicación lingüística	1-10	1-2	1-5	1-4 / 1-5	1-7	1	1-7	1-4	1
Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía	8, 9-10			1-4					1
Competencia dixital	9-10			1-4					1
Aprender a aprender	1-10	1-2	1-5	1-4 / 1-5	1-7	1	1-7	1-4	1
Competencias sociais e cívicas	8-10	1-2	4			1			
Sentido de iniciativa e espírito emprendedor	8-10	1-2				1			
Conciencia e expresións culturais								1-4	

	Unidade 8								
	Lectura	E. escrita	Lingua e texto	Léxico	Gramática	E. oral	Ortografía	Literatura	Lingua e sociedade

Comunicación lingüística	1-10	1-2	1-4	1-11	1-9	1	1-7	1-4	1
Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía		1-2							
Competencia dixital		1-2							
Aprender a aprender	1-10	1-2	1-4	1-11	1-9	1	1-7	1-4	1
Competencias sociais e cívicas	7		3			1			1
Sentido de iniciativa e espírito emprendedor									1
Conciencia e expresións culturais				1				2-4	

	Unidade 9								
	Lectura	E. escrita	Lingua e texto	Léxico	Gramática	E. oral	Ortografía	Literatura	Técnicas de traballo
Comunicación lingüística	1-10	1-3	1-4, 6	1-3 / 1-4	1-7	1	1-8	2-3	1, 2
Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía		1-3						3	
Competencia dixital	10			/1					1, 2
Aprender a aprender	1-10	1-3	1-6	1-4 / 1-4	1-7	1	1-8	1-4	1, 2
Competencias sociais e cívicas						1			
Sentido de iniciativa e espírito emprendedor									
Conciencia e expresións culturais	10		1		1		7-8	3, 4	1

	Unidade 10								
	Lectura	E. escrita	Lingua e texto	Léxico	Gramática	E. oral	Ortografía	Literatura	Lingua e sociedade
Comunicación lingüística	1-10	1-3	1, 2	1-10	1-8	1	1-8	1-3	1
Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía							8		
Competencia dixital			2	6	7			1-3	
Aprender a aprender	1-10	1-3	1, 2	1-10	1-8	1	1-8	1-3	1
Competencias sociais e cívicas						1			1
Sentido de iniciativa e espírito emprendedor								3	
Conciencia e expresións culturais	Texto 9, 10	3			1		7	3	

	Unidade 11								
	Lectura	E. escrita	Lingua e texto	Léxico	Gramática	E. oral	Ortografía	Literatura	Técnicas de traballo

Comunicación lingüística	1-10	1, 2	1-4	1-3 / 1-3	1-6	1	1-8	1-4	1
Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía									1
Competencia dixital	1, 10	1, 2	3, 4					3-4	1
Aprender a aprender	1-10	1, 2	1-4	1-3 / 1-3	1-6	1	1-8	1-4	1
Competencias sociais e cívicas			4						
Sentido de iniciativa e espírito emprendedor		1							
Conciencia e expresións culturais	8-10		4		1		7	1-4	

	Unidade 12								
	Lectura	E. escrita	Lingua e texto	Léxico	Gramática	E. oral	Ortografía	Literatura	Lingua e sociedade
Comunicación lingüística	1-10	1-4	1-4	1-6	1-7	1	1-8	1-7	1
Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía					6		5		
Competencia dixital	9		4					2-6	
Aprender a aprender	1-10	1-4	1-4	1-6	1-7	1	1-8	1-7	1
Competencias sociais e cívicas			3			1			1
Sentido de iniciativa e espírito emprendedor									
Conciencia e expresións culturais	9-10	1-4					7	2-7	

	Proxectos trimestrais		
	Proxecto 1	Proxecto 2	Proxecto 3
Comunicación lingüística	1	1	
Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía	1		
Competencia dixital	1	1	
Aprender a aprender	1	1	
Competencias sociais e cívicas			
Sentido de iniciativa e espírito emprendedor		1	
Conciencia e expresións culturais	1	1	

As competencias clave en 4º

O desenvolvemento destas sete competencias clave é un dos obxectivos das quince unidades didácticas I de 4.º de ESO, de aí que tratásemos de potenciar en todo momento a inclusión de textos e de actividades que faciliten ese labor.

Achegamos embaixo os cadros que recollen a diversidade competencial traballada a través das lecturas iniciais e das actividades en cada unha das unidades . Porén, cómpre non esquecer que ao final de cada unha desas unidades figuran no libro do alumnado fichas específicas de Reforzo de competencias.

Unidade 1							
	Lectura	E. oral	Lingua e texto	Léxico	Gramática	Ortografía	Lingua e sociedade
Comunicación lingüística	1-10	1	1-5	1-6 / 1-5	1-8	1-8	1-3
Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía					4		1, 2
Competencia dixital	1, 9, 10			3 / 4		8	1, 2
Aprender a aprender	1-10	1	1-5	1-6 / 1-5	1-8	1-8	1-3
Competencias sociais e cívicas			5	1, 2, 5			1-3
Sentido de iniciativa e espírito emprendedor	6	1					
Conciencia e expresións culturais	9	1				1, 8	1-3

Unidade 2							
	Lectura	E. oral	Lingua e texto	Léxico	Gramática	Ortografía	Lingua e sociedade
Comunicación lingüística	1-10	1	1-6	1-6 / 1-5	1-11	1-8	1-8
Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía							

Competencia dixital	5-7, 9, 10			2	6		1, 2, 4-7
Aprender a aprender	1-10	1	1-6	1-6 / 1-5	1-11	1-8	1-8
Competencias sociais e cívicas		1					
Sentido de iniciativa e espírito emprendedor	9						
Conciencia e expresións culturais	10		4		1	1, 8	1, 2, 4-7

Unidade 3							
	Lectura	E. oral	Lingua e texto	Léxico	Gramática	Ortografía	Lingua e sociedade
Comunicación lingüística	1-10	1	1-4	1-6 / 1-4	1-8	1-5	1-6
Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía							
Competencia dixital	7, 8, 10			5, 6			3, 4, 6
Aprender a aprender	1-10	1	1-4	1-6 / 1-4	1-8	1-5	1-6
Competencias sociais e cívicas	9						
Sentido de iniciativa e espírito emprendedor				6			4, 5
Conciencia e expresións culturais	7-10	1	1-3		1	1	6

Unidade 4							
	Lectura	E. oral	Lingua e texto	Léxico	Gramática	Ortografía	Lingua e sociedade
Comunicación lingüística	1-10	1	1-3	1-4 / 1-4	1-7	1-5	1-4
Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía					3, 4		
Competencia dixital				2/1			3-4
Aprender a aprender	1-10	1	1-3	1-4 / 1-4	1-7	1-5	1-4
Competencias sociais e cívicas	9						1-4
Sentido de iniciativa e espírito emprendedor							
Conciencia e expresións culturais	Texto		1, 2		1	1, 3	

Unidade 5							
	Lectura	E. oral	Lingua e texto	Léxico	Gramática	Ortografía	Lingua e sociedade
Comunicación lingüística	1-6, 8, 10	1	1-4	1-5/1-3	1-11	1-10	1-4
Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía							1-2, 4
Competencia dixital			4				
Aprender a aprender	1-10	1	1-4	1-5/ 1-3	1-11	1-10	1-4
Competencias sociais e cívicas	7	1		1-5			1-4

Sentido de iniciativa e espírito emprendedor							
Conciencia e expresións culturais	8-9		4				

Unidade 6							
-----------	--	--	--	--	--	--	--

	Lectura	E. oral	Lingua e texto	Léxico	Gramática	Ortografía	Lingua e sociedade
Comunicación lingüística	1-7	1	1-4	1-5/1-5	1-9	1-10	1-7
Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía				1-5			
Competencia dixital	8, 10						4-7
Aprender a aprender	1-10	1	1-4	1-5/1-5	1-9	1-10	1-7
Competencias sociais e cívicas		1					2, 5, 7
Sentido de iniciativa e espírito emprendedor	10						
Conciencia e expresións culturais	8-10		4				

Unidade 7							
-----------	--	--	--	--	--	--	--

	Lectura	E. oral	Lingua e texto	Léxico	Gramática	Ortografía	Lingua e sociedade
Comunicación lingüística	1-8	1	1-4	1-4/1-3	1-8	1-10	1-5
Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía	8-9				8		4-5
Competencia dixital	10						4-5
Aprender a aprender	1-10	1	1-4	1-4/1-3	1-8	1-10	1-5
Competencias sociais e cívicas	9	1		1-4			1-2
Sentido de iniciativa e espírito emprendedor	10						5
Conciencia e expresións culturais	8						

Unidade 8							
-----------	--	--	--	--	--	--	--

	Lectura	E. oral	Lingua e texto	Léxico	Gramática	Ortografía	Lingua e sociedade
Comunicación lingüística	1-8	1	1-4	1-4/1-4	1-7	1-10	1-5
Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía					7		

Competencia dixital	9						5
Aprender a aprender	1-10	1	1-4	1-4/1-4	1-7	1-10	1-5
Competencias sociais e cívicas		1	4				5
Sentido de iniciativa e espírito emprendedor							
Conciencia e expresións culturais	9-10			1-4		10	5

Unidade 9							
	Lectura	E. oral	Lingua e texto	Léxico	Gramática	Ortografía	Lingua e sociedade
Comunicación lingüística	1-10	1	1-6	1-4 / 1-5	1-8	1-7	1-5
Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía					7		
Competencia dixital	1, 7			3			4, 5
Aprender a aprender	1-10	1	1-6	1-4 / 1-5	1-8	1-7	1-5
Competencias sociais e cívicas			4				
Sentido de iniciativa e espírito emprendedor							
Conciencia e expresións culturais	6, 10				1		3-5

Unidade 10							
	Lectura	E. oral	Lingua e texto	Léxico	Gramática	Ortografía	Lingua e sociedade
Comunicación lingüística	1-10	1	1-4	1-6 / 1-5	1-7	1-6	1-5
Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía					7		5
Competencia dixital	1, 8-10		3, 4	5 / 4			1, 2, 4, 5
Aprender a aprender	1-10	1	1-4	1-6 / 1-5	1-7	1-6	1-5
Competencias sociais e cívicas	9	1	1, 2	/1-3			1, 2
Sentido de iniciativa e espírito emprendedor			3, 4				
Conciencia e expresións culturais	8, 10						1, 3-5

Unidade 11							
	Lectura	E. oral	Lingua e texto	Léxico	Gramática	Ortografía	Lingua e sociedade
Comunicación lingüística	1-10	1	1-3	1-5 / 1-6	1-8	1	1, 2
Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía					8		

Competencia dixital	7, 9			2, 3			
Aprender a aprender	1-10	1	1-3	1-5 / 1-6	1-8	1-9	1, 2
Competencias sociais e cívicas	6, 7, 9	1	3				1, 2
Sentido de iniciativa e espírito emprendedor		1					
Conciencia e expresións culturais	Texto		1, 2				1, 2

Unidade 12							
	Lectura	E. oral	Lingua e texto	Léxico	Gramática	Ortografía	Lingua e sociedade
Comunicación lingüística	1-10	1	1-5	1-4 / 1-4	1-9	1-8	1-5
Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía					9	8	
Competencia dixital	1			3			2, 5
Aprender a aprender	1-10	1		1-4 / 1-4	1-9	1-8	1-5
Competencias sociais e cívicas		1	1	3 / 2			1-5
Sentido de iniciativa e espírito emprendedor		1					
Conciencia e expresións culturais	10		3				

Unidade 13											
Literatura											
páxinas											
	243	246-247	249	252	254	257	258	262	265	271	274
Comunicación lingüística	1-8	1-3	1-19	1-4	1-12	1-6	1-9	1-5	1-10	1-6	1-20
Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía		1									
Competencia dixital	1, 8	1		3		4		2, 4-5		2	
Aprender a aprender	1-8	1-3	1-19	1-4	1-12	1-6	1-9	1-5	1-10	1-6	1-20
Competencias sociais e cívicas	3-4					3				5	
Sentido de iniciativa e espírito emprendedor			6								
Conciencia e expresións culturais	6, 8							1-3		1, 3	

Unidade 14

	Literatura												
	páxinas												
	279	281	284	287	289	293	296	299	302	304	306	308	310
Comunicación lingüística	1-7	1-3	1-9	1-4	1-19	1-9	1-11	1-4	1-19	1-3	1-17	1-5	1-7
Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía				1,3									
Competencia dixital	1-2, 7	1-3	1-9	1		1		4		3			
Aprender a aprender	1-7			1-4	1-19	1-9	1-11	1-4	1-19	1-3	1-17	1-5	1-7
Competencias sociais e cívicas	2-3, 6-7									2		2	
Sentido de iniciativa e espírito emprendedor													
Conciencia e expresións culturais	5					2-3		4		3	6	4	

	Unidade 15												
	Literatura												
	páxinas												
	317	319	322	325	327	329	331	333	336	341	343	346	349
Comunicación lingüística	1-4	1-11	1-3	1-16	1-6	1-2	1-6	1-6	1-17	1-6	1-10	1-5	1-14
Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía	4									6			
Competencia dixital	4					2		4		6			
Aprender a aprender	1-4	1-11	1-3	1-16	1-6	1-2	1-6	1-6	1-17	1-6	1-10	1-5	1-14
Competencias sociais e cívicas	2							6					
Sentido de iniciativa e espírito emprendedor													
Conciencia e expresións culturais	2							1-2, 6		6		3-5	

6 CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVALIÁBEL DE CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN, OBXECTIVOS, ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE, COMPETENCIAS CLAVE, GRAO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN DE CADA ESTÁNDAR E PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN DE 2º E 4º ESO.

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso							
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
	Bloque 1. Comunicación oral. escoitar e falar						
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Comprensión, interpretación e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Comprender e interpretar a intención 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.1.1. Comprende o sentido global e identifica a intención 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 2ª ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnica de petición de produtos :exercicios e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Identifica e comprende

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ l ▪ ñ 	resumo de novas de actualidade e de informacións de crónicas, reportaxes e documentais procedentes dos medios de comunicación audiovisual.	comunicativa, o tema, as ideas principais e os datos relevantes de diferentes textos orais dos medios de comunicación (crónicas, reportaxes e documentais) e elaborar esquemas e resumos.	comunicativa de textos orais de carácter informativo propios dos medios de comunicación audiovisual (reportaxes, crónicas e documentais).			traballos. ▪ Técnica de resolución de problemas :exercicios probas escritas.	reportaxes ,crónicas e documentais.
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.1.2. Traslada a información relevante de discursos orais dos medios de comunicación audiovisual a esquemas ou resumos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnica de petición de produtos: ▪ Exercicios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fai esquemas a partir de textos orais dos medios de comunicación audiovisuais.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais utilizados no ámbito social e educativo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Extraer a intención comunicativa, o tema, as ideas principais e os datos relevantes de diferentes textos orais dos ámbitos social e educativo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.2.1. Recoñece, xunto ao propósito e a idea xeral, os feitos e datos relevantes en textos orais do ámbito social e educativo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnica de petición de produtos: ▪ Exercicios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ En Textos do ámbito social e educativo capta a idea xeral e os datos relevantes.
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.2.2. Comprende e segue as instrucións para realizar tarefas de aprendizaxe con progresiva autonomía. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1ª ▪ 2ª ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnicas de observación e de petición de produtos onde teña que aplicar as instrucións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Segue as pautas que se lle dan cando traballa con autonomía progresiva.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ d ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Desenvolvemento de habilidades de escoita cunha actitude de interese, cooperación e respecto ante as intervencións orais, sobre todo en exposicións do profesorado ou do alumnado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Coñecer e usar as normas de cortesía nas intervencións orais propias e alleas da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.3.1. Coñece, aprecia e usa as normas que rexen a cortesía na comunicación oral (intervén na quenda que lle corresponde, respecta as opinións e recoñece e rexeita a linguaxe discriminatoria). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL ▪ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnicas de petición de produto: traballos e exercicios orais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Coñece as normas da comunicación oral.
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.3.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume) e o significado dos trazos máis característicos da linguaxenon 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CSIE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnica de petición de produtos: traballos e exercicios orais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sabe da importancia dos elementos prosódicos e das características da linguaxe non verbal.

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
			verbal.				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ d ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Escoita crítica e reflexiva ante as mensaxes discriminatorias dos medios de comunicación, con especial atención aos programas de carácter informativo: noticias reportaxes e crónicas 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Identificar o propósito comunicativo en textos orais dos medios de comunicación, analizar criticamente os seus contidos e interpretar as connotacións e mensaxes discriminatorias implícitas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.4.1. Diferencia as ideas principais e as secundarias e identifica a intención comunicativa de programas de carácter informativo: noticias, reportaxes e crónicas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1ª ▪ 2ª ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnica de petición de produtos: traballos e exercicios 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Extrae as ideas principais e as secundarias de noticias, reportaxes e crónicas.
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.4.2. Compara o tratamento da mesma noticia en diferentes medios de comunicación e extrae conclusións a partir das coincidencias e diferenzas atopadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE ▪ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnica de petición de produtos: traballos e exercicios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Compara as diferentes liñas editoriais de varios medios e extrae conclusións.
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.4.3. Reflexiona sobre as mensaxes e rexeita usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos e discriminacións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnica de observación: anotación caderno 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rexeita a linguaxe discriminatoria.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Valoración das producións orais emitidas cunha fonética e prosodia correcta e cunha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Valorar as producións emitidas cunha fonética e prosodia correcta e amosar unha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.5.1. Aprecia a emisión dunha pronuncia e prosodia correcta, recoñece os erros nas producións orais propias e alleas e propón solucións para melloralas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnica de observación: anotación caderno 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Valora a correcta pronuncia e detecta os erros das producións orais.
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.5.2. Comprende, interpreta e rexeita os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1ª ▪ 2ª ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnica de observación: anotación caderno 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rexeita os prexuízos sobre a pronuncia da lingua.
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.5.3. Asume, se a posúe, a variante dialectal propia e utilízala na súa práctica habitual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1ª ▪ 2ª ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnica de observación: anotación caderno. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Emprega, se a tiver, a súa variante dialectal.

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso

Obxectivos	Contidos	Craterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competenci as clave	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
					▪		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. Produción de discursos orais, en intervencións espontáneas, adecuados á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. Producir textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.6.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnica de observación: anotación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Constrúe textos orais adecuados á situación, coherentes, cohesionados e correctos.
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.6.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 2ª ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnica de observación: anotación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Intervén oralmente respectando a gramática e a fonética galegas.
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.6.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego (fraseoloxía adecuada). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1ª ▪ 2ª ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnica de observación: anotación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Emprega na lingua oral a fraseoloxía galega.
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.6.4. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 2ª ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnicas de petición de produtos: varios sobre léxico. ▪ Técnicas de observación: anotación caderno 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Riqueza léxica na expresión oral.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ g ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.7. Coñecemento e aplicación, con axuda das TIC, de técnicas e estratexias para a produción de textos orais sobre 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.7. Coñecer e aplicar, con axuda das TIC, técnicas e estratexias para realizar exposicións orais planificadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.7.1. Consulta os medios de información dixitais para seleccionar contidos relevantes e incorporalos ás súas producións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CAA ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1ª ▪ 2ª ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnica de petición de produtos: traballos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Consulta fontes dixitais incorporar datos importantes aos seus textos.
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.7.2. Emprega as TIC para 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnica de petición de 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fai as presentacións

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
	temas de actualidade.		facer as súas presentacións máis claras e atractivas visualmente.	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL ■ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 2ª ■ 3ª 	produtos: presentación de todo tipo de traballos.	dos traballos coa axuda das TIC.
<ul style="list-style-type: none"> ■ a ■ c ■ d ■ h 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B1.8. Participación activa en situacións propias do ámbito educativo e de interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B1.8. Participar activamente en situacións propias do ámbito educativo e de interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ LGB1.8.1. Intervén en debates e coloquios do ámbito educativo con respecto ás regras de interacción e ás opinións alleas. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL ■ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 1ª ■ 2ª ■ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Técnica de observación: anotación. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Participa de coloquios e debates respectando as regras.
			<ul style="list-style-type: none"> ■ LGB1.8.2. Cínguese ao tema, non divaga e atende ás instrucións da persoa moderadora nos debates e coloquios. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL ■ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Técnicas de observación: anotación caderno. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Fala do tema e atende ao que di quen modera o debate...
			<ul style="list-style-type: none"> ■ LGB1.8.3. Expressa e compara con compañeiros/os a súa opinión sobre unha obra de lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CSC ■ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 1ª ■ 2ª ■ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Técnicas de observación: anotar, se cómpre. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Opina sobre as lecturas e compara a súa opinión coa dos outros/as.
<ul style="list-style-type: none"> ■ a ■ b ■ c ■ g ■ h ■ o 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B1.9. Coñecemento, uso e aplicación de técnicas e estratexias necesarias para falar en público: planificación do discurso nas prácticas orais formais e informais. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B1.9. Aplicar técnicas e estratexias para falar en público, en situacións formais ou informais, de forma individual ou en grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ LGB1.9.1. Elabora guións para organizar os contidos de exposicións formais ou informais breves. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Técnicas de observación: Anotacións 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Nas exposicións orais elabora guións dos contidos.
			<ul style="list-style-type: none"> ■ LGB1.9.2. Fai uso dos aspectos prosódicos da linguaxe non verbal (a presentación, a posta en escena, os xestos e a mirada), manifesta autocontrol das emocións ao falar en público e diríxese ao auditorio con autoconfianza e seguridade. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL ■ CSC ■ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 2ª ■ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Técnica de observación: anotación ■ Técnica de petición de produtos: traballos expostos oralmente. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Realiza correctamente os aspectos prosódicos e ten autocontrol e confianza nas exposicións orais.
			<ul style="list-style-type: none"> ■ LGB1.9.3. Incorpora progresivamente palabras propias do nivel formal nas prácticas orais 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CLL ■ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 1ª ■ 2ª ■ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Técnica de observación: anotación. ■ Técnica de petición de 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Incorpora pouco a pouco vocabulario formal á expresión

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
			da lingua.			produtos: valoración na exposición oral dos traballos...	oral.
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.9.4. Adecúa a súa pronuncia á finalidade da práctica oral. 	<ul style="list-style-type: none"> CLL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> 1ª 2ª 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnica de observación. 	<ul style="list-style-type: none"> Adecuación da pronuncia á finalidade da expresión oral,
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.9.5. Recoñece e avalía erros (repeticións de conectores, pobreza léxica e castelanismos) nos discursos orais propios e alleos e trata, progresivamente, de evitalos. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCL 	<ul style="list-style-type: none"> 2ª 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnica de petición de produtos: traballos orais... 	<ul style="list-style-type: none"> Detecta os erros na expresión oral: repeticións, castelanismos...
<ul style="list-style-type: none"> a d h l ñ 	<ul style="list-style-type: none"> B1.10. Construción de discursos adecuados a distintos rexistros, coherentes e ben organizados sobre temas de interese persoal ou social da vida cotiá e educativo. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.10. Producir discursos breves e comprensibles, nun rexistro neutro, informal ou máis culto, sobre temas da vida cotiá ou educativa. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.10.1. Participa en conversas informais nos que intercambia información e expresa a súa opinión, fai invitacións e ofrecementos e pide e dá indicacións ou instrucións sinxelas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CSIEE CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> 1ª 2ª 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnica de observación: anotación caderno. 	<ul style="list-style-type: none"> Participa en conversas, dá a súa opinión...
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.10.2. Desenvólvese correctamente en situacións da vida cotiá que implique solicitar unha información ou un servizo. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnica de observación: anotación. Técnica de petición de produtos; traballos nos que precise solicitar información... 	<ul style="list-style-type: none"> En situacións cotiás sabe conseguir información.
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.10.3. Utiliza as fórmulas de tratamento e as regras de cortesía axeitadas ao destinatario e á situación comunicativa. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> 1ª 2ª 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnica de observación: anotar. 	<ul style="list-style-type: none"> Emprega ben as fórmulas de cortesía.
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.10.4. Analiza similitudes e 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	<ul style="list-style-type: none"> 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnicas de petición de 	<ul style="list-style-type: none"> Sabe as diferencias

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
			diferenzas entre discursos formais e espontáneos.	<ul style="list-style-type: none"> CAA 		produtos: traballos e exercicios a respecto da lingua formal e informal.	entre o discurso formal e informal.
Bloque 2. Comunicación escrita. Ler e escribir							
<ul style="list-style-type: none"> b f h 	<ul style="list-style-type: none"> B2.1. Coñecemento e uso de técnicas de análise do contido e de estratexias de lectura comprensiva: esquemas, resumos, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.1. Aplicar os coñecementos sobre a lingua e as normas do uso lingüístico para resolver problemas de comprensión. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.1.1. Analiza e sintetiza o contido dun texto en resumos e esquemas que estruturan visualmente as ideas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnica de resolución de problemas: probas escritas nas que se resume un texto. Técnica de petición de produtos: exercicios de resume, síntese...das partes máis teóricas das unidades. 	<ul style="list-style-type: none"> Realiza a análise, síntese, resume e esquema dun texto.
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.1.2. Busca o significado do léxico descoñecido a partir do contexto, analiza a forma das palabras ou usa dicionarios para contextualizar as acepcións. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> 1ª 2ª 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnica de petición de produtos: exercicios e traballos. 	<ul style="list-style-type: none"> Busca o significado das palabras no contexto,; emprega o dicionario...
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.1.3. Identifica a idea principal e as secundarias e comprende a relación existente entre elas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	<ul style="list-style-type: none"> 1ª 2ª 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnica de petición de produtos: traballos varios 	<ul style="list-style-type: none"> Sinala as ideas principais e secundarias.
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.1.4. Relaciona a información explícita e implícita dun escrito en función do contexto. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	<ul style="list-style-type: none"> 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnica de petición de produtos: traballos varios. 	<ul style="list-style-type: none"> Atopa a información explícita e non explícita dun texto .
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.1.5. Compila información para comprender e ampliar o coñecemento das mensaxes: busca bibliografía; consulta libros, 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnica de petición de produtos: traballos varios, orais e escritos. 	<ul style="list-style-type: none"> Amplía información; busca bibliografía; consulta revistas; procura en

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
			revistas, xornais; utiliza recursos audiovisuais e buscadores de internet.				internet...para ampliar coñecemento.
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.1.6. Contrasta os contidos dos textos analizados cos coñecementos propios, antes e despois da lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnicas de observación: anotación caderno. 	<ul style="list-style-type: none"> Compara o que sabe antes e despois de ler co que di o texto.
<ul style="list-style-type: none"> d e h 	<ul style="list-style-type: none"> B2.2. Comprensión e interpretación de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais en ámbitos próximos aos intereses do alumnado: diarios, cartas persoais, avisos e solicitudes. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.2. Comprender e interpretar textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos e solicitudes. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.2.1. Comprende e interpreta a información máis relevante de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos e solicitudes. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> 1ª 2ª 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnica de petición de produtos: traballos varios 	<ul style="list-style-type: none"> Comprende cartas ,avisos solicitudes...
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.2.2. Comprende instrucións escritas de certa complexidade que lle permiten desenvolverse en situacións da vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> 1ª 2ª 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnica de petición de produtos: exercicios 	<ul style="list-style-type: none"> Comprende instrucións útiles para a vida cotiá.
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.2.3. Comprende e interpreta normas de convivencia, regras de xogos, correspondencia escolar. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> 1ª 2ª 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnicas de observación: anotación caderno. 	<ul style="list-style-type: none"> Comprende e interpreta normas básicas de convivencia.
<ul style="list-style-type: none"> d e h 	<ul style="list-style-type: none"> B2.3. Comprensión e interpretación, en formato papel e dixital, de textos propios dos medios de comunicación (noticias). 	<ul style="list-style-type: none"> B2.3. Comprender e interpretar, en formato papel ou dixital, textos propios dos medios de comunicación (noticias). 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.3.1. Comprende e interpreta textos propios dos medios de comunicación (noticias). 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> 1ª 2ª 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnica de petición de produtos :traballos varios 	<ul style="list-style-type: none"> Comprende e interpreta as noticias.
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.3.2. Localiza a información destacada de textos propios dos medios de comunicación: portadas e titulares. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	<ul style="list-style-type: none"> 1ª 2ª 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnica de petición de produtos: traballos varios 	<ul style="list-style-type: none"> Destaca a información importante en portadas e titulares.

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Comprensión e interpretación, en formato papel ou dixital, de textos propios da vida educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Comprender e interpretar en formato papel ou dixital, textos propios da vida educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.4.1. Comprende e interpreta textos propios da vida educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnicas de observación: anotar se for preciso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Comprende textos da vida educativa: webs, dicionarios, enciclopedias...
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.4.2. Identifica as características específicas de todo tipo de textos nos que se expoñan feitos e se expliquen ideas e conceptos das distintas materias curriculares. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnica de petición de produtos: exercicios 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Identifica textos das diferentes materias.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Uso, progresivamente autónomo, das bibliotecas e das TIC para seleccionar información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Seleccionar a información que se obtén nas bibliotecas, nas TIC e outras fontes e integrar os coñecementos adquiridos non proceso de aprendizaxe continua. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.5.1. Utiliza, de forma progresivamente autónoma, diversas fontes de información e integra os coñecementos adquiridos nos seus discursos orais e escritos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1ª ▪ 2ª ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnica de petición de produtos: traballos ▪ Técnica de resolución de problemas: probas escritas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Incorpora pouco a pouco os coñecementos adquiridos na fontes de información consultadas. ▪
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.5.2. Coñece e utiliza habitualmente dicionarios impresos ou en versión dixital. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1ª ▪ 2ª ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnicas de observación e de petición de produtos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Emprega dicionarios en papel ou dixitais.
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.5.3. Coñece o funcionamento das bibliotecas, así como as bibliotecas dixitais e é quen de solicitar libros e vídeos de xeito autónomo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1ª ▪ 2ª ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnicas de observación e de petición de produtos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Coñece o funcionamento de todo tipo de bibliotecas.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ c ▪ d 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6. Actitude reflexiva e crítica ante a lectura para 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6. Amosar unha actitude reflexiva e crítica ante a lectura que permita 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.6.1. Detecta mensaxes que transmiten prexuízos e evita usos lingüísticos discriminatorios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnicas de observación e de petición de produtos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Evita usos discriminatorios da lingua.

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
h	identificar usos lingüísticos discriminatorios, manifestar posturas de acordo e desacordo e expor razoadamente as ideas respectando as ideas dos demais.	identificar usos lingüísticos discriminatorios e manifestar posturas de acordo ou desacordo e respecto ás mensaxes expresadas.	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.6.2. Identifica e expresa posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	3ª	Técnica de petición de produtos: exercicios.	Opina sobre aspectos dos textos.
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.6.3. Elabora a súa propia interpretación sobre o significado dun texto. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	3ª	Técnica de petición de produtos: exercicios.	Interpreta o significado dos textos.
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.6.4. Respecta as opinións dos demais. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	1ª 2ª 3ª	Técnicas de observación.	Respecta a opinión dos demais.
h ñ	<ul style="list-style-type: none"> B2.7. Lectura en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados á situación comunicativa e á súa función, con posibilidade de usar recursos audiovisuais para o rexistro de voz. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.7. Ler en voz alta co dicción, entoación e ritmo adecuados á situación comunicativa e á súa función. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.7.1. Le en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados (interpreta os signos de puntuación) á situación comunicativa e á función da mensaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	1ª 2ª 3ª	Técnicas de petición de produtos: exercicios en voz alta	Le correctamente en voz alta.
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.7.2. Usa recursos audiovisuais para rexistrar a voz. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD 	1ª 2ª 3ª	Técnicas de observación.	Rexistra a voz con recursos audiovisuais.
h	<ul style="list-style-type: none"> B2.8. Planificación e revisión do escrito en función da situación comunicativa (tema, fins e destinatarios) para elaborar producións con adecuación, coherencia, cohesión e corrección nas 	<ul style="list-style-type: none"> B2.8. Usar procedementos de planificación e revisión para conseguir a adecuación, coherencia, cohesión e corrección dos contidos nas relacións internas e externas do texto. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.8.1. Elabora esquemas sinxelos para ordenar as ideas e estruturar o texto. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	1ª 2ª 3ª	Técnicas de petición de produtos: exercicios varios.	Fai esquemas dos textos.
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.8.2. Adecúa as súas producións ao rexistro formal educativo. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	1ª 2ª 3ª	Técnica de petición de produtos: exercicios.	<ul style="list-style-type: none"> Escrebe os seus textos adecuándoos ao rexistro formal.
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.8.3. Utiliza elementos lingüísticos e discursivos de 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	3ª	Técnica de petición de produtos: exercicios.	Emprega elementos de cohesión interna

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
	relacións internas e externas dos contidos do texto.		cohesión interna do texto (a deixé, as referencias internas de tipo léxico e os conectores).			<ul style="list-style-type: none"> ■ Técnica de resolución de problemas: expresión das probas escritas 	nos textos.
			<ul style="list-style-type: none"> ■ LGB2.8.4. Usa os signos de puntuación do texto en relación coa organización oracional e coa forma do texto (os parágrafos e a distribución e ordenación das ideas expresadas) 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 1ª ■ 2ª ■ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Técnica de petición de produtos: exercicios. ■ Técnicas de resolución de problemas: expresión probas escritas. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Emprega con corrección os signos de puntuación.
			<ul style="list-style-type: none"> ■ LGB2.8.5. Revisa e reescribe o texto con respecto polas regras ortográficas e morfolóxicas. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 1ª ■ 2ª ■ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Técnicas de petición de produtos: traballos e exercicios. ■ Técnicas de resolución de problemas: expresión probas escritas. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Revisa e corrixe os erros dos textos propios.
			<ul style="list-style-type: none"> ■ LGB2.8.6. Usa técnicas de tratamento textual coas TIC: procesadores de texto, programas de presentación, dicionarios electrónicos e correctores. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL ■ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 1ª ■ 2ª ■ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Técnicas de petición de produtos: exercicios e traballos. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Emprega o tratamento textual das TIC,
			<ul style="list-style-type: none"> ■ LGB2.8.7. Complementa as producións con elementos textuais e paratextuais: ilustracións e gráficos. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL ■ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 1ª ■ 2ª ■ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Técnicas de petición de produtos: traballos. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Emprega na producións ilustracións, gráficos...
<ul style="list-style-type: none"> ■ b ■ e ■ h 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B2.9. Produción, en formato papel ou dixital, de escritos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B2.9. Producir, en formato papel ou dixital, textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos, solicitudes e participación en 	<ul style="list-style-type: none"> ■ LGB2.9.1. Produce textos propios da vida cotiá e das relacións persoais: diarios, cartas persoais, avisos, solicitudes e participación en foros. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL ■ CD ■ CSC ■ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 1ª ■ 2ª ■ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Técnica de petición de produtos: exercicios. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Constrúe diarios, cartas, avisos...

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
	persoais, avisos, solicitudes e participación en foros.	foros.					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.10. Produción, en formato papel ou dixital, de textos propios dos medios de comunicación (noticias). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.10. Producir, en soporte impreso ou dixital, textos propios dos medios de comunicación a partir dun modelo (noticias). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.10.1. Produce, en soporte impreso ou dixital, textos propios dos medios de comunicación a partir dun modelo (noticias). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1ªª ▪ 2ª ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnica de petición de produtos: traballos diversos, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Produce, en papel ou dixital, noticias.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.11. Produción, en formato papel ou dixital, de textos de carácter educativo: cuestionarios, resumos, informes de tarefas, descrições e explicacións sobre contidos das materias curriculares. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.11. Producir, en formato papel ou dixital, textos de carácter educativo: cuestionarios, resumos, informes de tarefas, descrições e explicacións sobre contidos das materias curriculares. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.11.1. Produce, en formato papel ou dixital, textos de carácter educativo: cuestionarios, resumos, informes de tarefas, descrições e explicacións sobre contidos das materias curriculares. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1ª ▪ 2ª ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnica de petición de produtos: exercicios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realiza cuestionarios ,resumes descrições explicacións...
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.12. Produción e síntese, en formato papel ou dixital, de textos de distinta tipoloxía, fundamentalmente, narrativos e descritivos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.12. Producir e sintetizar, en formato papel ou dixital, textos de distinta tipoloxía, fundamentalmente, narracións e descrições. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.12.1. Produce, en formato papel ou dixital, escritos de distinta tipoloxía a partir dun modelo, fundamentalmente, narrativos e descritivos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1ª ▪ 2ª ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnica de petición de produtos: exercicios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Describe e narra en papel e en formato dixital.
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.12.2. Sintetiza e resume narracións e descrições sen parafrasear o texto resumido. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1ª ▪ 2ª ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnica de petición de produtos: exercicios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sintetiza e resume narracións e descrições.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ f 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.13. Uso das TIC (procesadores de texto e correctores 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.13. Usar as TIC para textualizar, revisar e mellorar os escritos: procesadores de 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.13.1. Usa técnicas de tratamento textual coas TIC: procesadores de texto, programas 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1ª ▪ 2ª ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnica de petición de produtos: traballos e exercicios 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Emprega procesadores de textos, programas de

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
<ul style="list-style-type: none"> h 	<p>ortográficos) tanto para a textualización, como para a revisión e mellora do escrito.</p>	<p>texto, programas de presentación e dicionarios electrónicos.</p>	<p>de presentación, dicionarios electrónicos, e correctores para textualizar e revisar e mellorar os escritos.</p>				<p>presentación, dicionarios electrónicos, correctores para optimizar os textos.</p>
<ul style="list-style-type: none"> d h 	<ul style="list-style-type: none"> B2.14. Valoración da escritura como fonte de aprendizaxe e como forma de comunicar experiencias, ideas e coñecementos propios. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.14. Valorar a escritura como fonte de aprendizaxe e como unha forma de comunicar experiencias, ideas e coñecementos propios. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB.2.14.1. Describe os valores da escritura como instrumento de comunicación social fundamental para comunicar experiencias e para adquirir e transmitir coñecementos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> 3º 	<ul style="list-style-type: none"> Técnicas de observación 	<ul style="list-style-type: none"> Describe os valores da escritura.
Bloque 3. Funcionamento da lingua							
<ul style="list-style-type: none"> b e l 	<ul style="list-style-type: none"> B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático a partir de campos léxicos traballados na aula. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.1. Recoñecer, explicar e usar léxico amplo e preciso coa presenza da fraseoloxía e vocabulario traballado na aula. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.1.1. Utiliza un vocabulario amplo e preciso para expresarse con claridade nun rexistro axeitado á situación comunicativa. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCC. 	<ul style="list-style-type: none"> 1ª 2ª 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnicas de petición de produtos: exercicios e técnica de resolución de problemas: expresión nas probas escritas. 	<ul style="list-style-type: none"> Uso do rexistro adecuado e dun léxico amplo e concreto.
<ul style="list-style-type: none"> a d e 	<ul style="list-style-type: none"> B3.2. A fonética e a fonoloxía do galego, con especial atención a posibles interferencias. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.2. Recoñecer e usar a fonética da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.2.1. Recoñece e pronuncia correctamente os fonemas propios da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnica de petición de produtos: exercicios e técnica de resolución de problemas: pregunta nas 	<ul style="list-style-type: none"> Ten recoñecidos os fonemas da lingua.

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
						probos escritas.	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ n ▪ l 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Uso eficaz dos dicionarios e doutras fontes de consulta en calquera soporte, especialmente sobre flexión, relación semántica e normativa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Usar eficazmente os dicionarios ou calquera outra fonte de consulta, en papel ou en soporte electrónico, para resolver dúbidas e para progresar na aprendizaxe autónoma. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.3.1. Obtén, de xeito autónomo, información lingüística de todo tipo en dicionarios, en diferentes soportes, e noutras obras de consulta. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1ª ▪ 2ª ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnica de petición de produtos: exercicios e traballos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Emprega dicionarios e outras obras de consulta para obter información lingüística.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Coñecemento, comparación, uso e valoración das normas que regulan os textos orais e escritos, propios e alleos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Coñecer, usar e valorar as normas que regulan os textos orais e escritos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.4.1. Completa, transforma e valora textos orais ou escritos de maneira adecuada e correcta atendendo ás normas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1ª ▪ 2ª ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnica de petición de produtos: exercicios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Completa textos orais e escritos de xeito correcto.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Aplicar e valorar as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.5.1. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1ª ▪ 2ª ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnica de petición de produtos: exercicios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aplica a gramática correctamente.
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.5.2. Aplica estratexias para a corrección lingüística, gramatical e ortográfica dos textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1ª ▪ 2ª ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnica de petición de produtos: exercicios. ▪ Técnica de resolución de problemas: expresión das probas escritas 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Corrixe a lingua dos textos.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Análise e uso reflexivo da puntuación en relación coa cohesión textual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Analizar e usar correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión textual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.6.1. Analiza e usa correctamente a puntuación para a cohesión textual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1ª ▪ 2ª ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnica de petición de produtos: exercicios, traballos e técnica de resolución de problemas :expresión probas escritas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Recoñecemento da estrutura de substantivos e verbos e da súa caracterización morfolóxica para a mellora da comprensión e produción textuais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Recoñecer a estrutura de substantivos e verbos e da súa caracterización morfolóxica para mellorar a comprensión e produción textuais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.7.1. Coñece e utiliza adecuadamente substantivos e formas verbais na comprensión e produción de textos orais e escritos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1ª ▪ 2ª ▪ 3ª ▪ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnica de petición de produtos: ▪ exercicios varios sobreo substantivo e o verbo ▪ Técnicas de resolución de problemas: preguntas sobre textos nas probas escritas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Recoñece e emprega correctamente os substantivos e o verbos en textos lidos e producidos.
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.7.2. Exprésase, con estilo propio, utilizando os recursos da lingua con flexibilidade e creatividade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnica de petición de produtos: Traballos e exercicios. ▪ Técnica de resolución de problemas: lingua probas escritas... 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Expresión correcta e creativa.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.8. Recoñecemento, uso e explicación dos nexos e conectores textuais (espaciais, de oposición e contraste) e dos principais mecanismos de referencia interna, tanto gramaticais como léxicos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.8. Recoñecer e usar os nexos textuais de espazo, oposición e contraste, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.8.1. Identifica e usa distintos tipos de conectores de espazo, oposición, contraste, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de referencia interna que lle proporcionan cohesión a un texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnica de petición de produtos: exercicios de produción de textos con cohesión... ▪ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Coñece os conectores de espazo, de contraste e os mecanismos gramaticais e léxicos.
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LG3.8.2. Utiliza os elementos lingüísticos para a cohesión interna. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnica de petición de produtos: exercicios de produción de textos con cohesión. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Emprega os elementos de cohesión.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.9. Coñecemento dos compoñentes sintácticos no nivel da frase para elaborar enunciados, orais e escritos, cun estilo 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.9. Coñecer os compoñentes sintácticos para elaborar enunciados, orais e escritos, cun estilo cohesionado e correcto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LG3.9.1. Completa, transforma e elabora enunciados de maneira axeitada e correcta atendendo aos compoñentes sintácticos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnica de petición de produtos: exercicios e traballos sobresintaxe... ▪ Técnica de resolución de problemas: Preguntas de sintaxe nas probas escritas e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Coñece e emprega con corrección os elementos sintácticos.

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
	cohesionado e correcto.					expresión sintáctica das mesmas.	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.10. Coñecemento, uso e aplicación das estratexias necesarias de autoavaliación, aceptando o erro como parte do proceso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.10. Aplicar progresivamente o coñecemento e o uso das estratexias de autoavaliación e a aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LG3.10.1. Recoñece os erros nas producións orais e escritas propias e alleas a partir da avaliación e autoavaliación, propondo solucións para a súa mellora. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnica de petición de produtos: exercicios e traballos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Recoñece e corrixe os erros na produción de textos orais e escritos.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.11. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.11. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.11.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnica de petición de produtos :traballos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elabora proxectos plurilingües evitando estereotipos culturais.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.12. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.12. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.12.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnica de petición de produtos: traballos específicos con varias 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Emprega as destrezas que posúe ▪ nunha lingua para

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
	sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada.	comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos.	oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.			linguas.	mellorar a comprensión e expresión nas outras.
Bloque 4. Lingua e sociedade				■	■	■	■
<ul style="list-style-type: none"> ■ ñ ■ o 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B4.1. Valoración das linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo. ■ B4.2. O plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade. ■ B4.3. A lusofonía. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B4.1. Valorar as linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo. Apreciar o plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade e achegarse ás culturas que a integran. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ LGB4.1.1. Valora a lingua como instrumento co cal se constrúen todos os saberes e como medio de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo a través da identificación de elementos lingüísticos de noso en diferentes contextos. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL ■ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Técnicas de observación. a notar se for preciso. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Valora a lingua como instrumento de coñecemento e sinal de identidade.
			<ul style="list-style-type: none"> ■ LGB4.1.2. Distingue entre linguas maioritarias, minoritarias e minorizadas e aplica estes conceptos ao caso galego. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL ■ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Técnicas de petición de produtos: traballos e exercicios. ■ Técnicas de resolución de problemas: Preguntas específicas nas probas escritas. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Diferencia lingua maioritaria, minoritaria e minorizada.
			<ul style="list-style-type: none"> ■ LGB4.1.3. Coñece as linguas que se falan en España e valora a súa existencia como un elemento de riqueza cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL ■ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 1ª ■ 2ª ■ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Técnica de petición de produtos: traballos e exercicios. ■ Técnica de resolución de problemas, preguntas nas probas escritas. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Valora todas as linguas do estado como elementos de riqueza cultural.
			<ul style="list-style-type: none"> ■ LGB4.1.4. Coñece as linguas que se 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Técnica de petición de 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Sabe as linguas que

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso

Obxectivos	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
			falan na actualidade en Galicia por mor da emigración.			produtos: traballo sobre o tema.	se empregan en Galicia a causa da emigración.
			<ul style="list-style-type: none"> ■ LGB4.1.5. Valora a importancia da relación de Galicia coa comunidade lusófona e coñece os territorios que a integran. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL ■ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Técnica de petición de produtos:traballo específico 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Sabe a importancia da lusofonía e coñece os lugares que o integran.
			<ul style="list-style-type: none"> ■ LGB4.1.6. Coñece recursos en rede de lecer (literatura de tradición oral, música e xogos) e educativos en lingua galega adaptados á súa idade e compáraos con outros similares da lusofonía. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL ■ CCEC ■ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Técnica de petición de produtos: traballos e exercicios sobre o tema, 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Coñece recursos en rede de lecer e educativos en galego e compáraos con outros de territorio lusófono
<ul style="list-style-type: none"> ■ ñ ■ o 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B4.4. Situación sociolingüística do galego. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B4.2. Describir e analizar a situación sociolingüística de Galicia atendendo á presenza da lingua galega no contorno. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ LGB4.2.1. Describe a situación sociolingüística de Galicia a partir do estudo do seu contorno (concello e comarca), compáraa coa situación doutros contextos e analiza as diferenzas. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Técnica de petición de produtos:traballo específico sobre o tema. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Estuda a situación sociolingüística do concello e establece comparación con outras situacións noutros lugares.
			<ul style="list-style-type: none"> ■ LGB4.2.2. Coñece e valora os topónimos galegos. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 1ª 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Técnica de petición de produtos:traballo sobre o tema, 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Coñece a toponimia galega.
<ul style="list-style-type: none"> ■ ñ ■ o 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B4.5. Proceso de normalización. Desenvolvemento de actitudes positivas cara ao proceso de recuperación do galego, favorecemento do xurdimento de 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B4.3. Coñecer as principais iniciativas normalizadoras no ámbito educativo, adquirir vínculos positivos cara ao uso do galego e asumir a importancia da contribución individual no desenvolvemento da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ LGB4.3.1. Coñece as principais iniciativas normalizadoras no ámbito educativo. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL ■ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 1ª 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Técnica de petición de produtos:traballo específico sobre o tema. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Sabe de normalización lingüística na educación.
			<ul style="list-style-type: none"> ■ LGB4.3.2. Analiza a súa propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír individual e socialmente á 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL ■ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 1ª 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Técnica de petición de produtos:traballo sobre o tema. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Valora a normalización da lingua e a participación de

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
	vínculos positivos cara ao seu uso e conciencia da necesidade e das potencialidades de enriquecemento persoal e colectivo do uso normalizado da lingua galega.		normalización da lingua galega.				todos na mesma.
<ul style="list-style-type: none"> ■ ñ. ■ o. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B4.6. Situación legal das linguas do Estado español. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B4.4. Describir a situación legal das linguas do Estado español. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ LGB4.4.1. Coñece a lexislación que regula a utilización do galego e a súa promoción no ámbito educativo e local. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL ■ CSC ■ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 1ª 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Técnica de petición de produtos:traballos específicos. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Coñece as leis sobre a lingua.
<ul style="list-style-type: none"> ■ ñ ■ o 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B4.7. Prexuízos lingüísticos. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B4.5. Identificar os prexuízos lingüísticos e analizar a situación persoal en relación a eles. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ LGB4.5.1. Coñece o que é un prexuízo. Detecta e analiza a presenza de prexuízos de carácter estético e socioeconómico cara ao galego na súa práctica lingüística e na do seu contorno. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL ■ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 1ª ■ 2ª ■ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Técnica de petición de produtos:traballos sobre o tema 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Localiza os prexuízos de todo tipo cara a lingua.
<ul style="list-style-type: none"> ■ ñ ■ o 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B4.8. Recoñecemento das variantes diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar, uso normalizado da variante dialectal propia da zona e utilización e valoración da variante estándar da lingua en 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B4.6. Identificar e clasificar as variantes diafásicas do galego, recoñecer os trazos da variedade estándar da lingua galega e valorala como variante unificadora, así como apreciar a variante diatópica propia. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ LGB4.6.1. Identifica e clasifica as variantes diafásicas do galego. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 1ª ■ 2ª ■ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Técnica de resolución de problemas:preguntas sobre o tema nas probas escritas. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Sabe as variantes diafásicas da lingua.
			<ul style="list-style-type: none"> ■ LGB4.6.2. Analiza a súa práctica lingüística e identifica nela os trazos propios da xerxa estudantil. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 1ª 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Técnica de petición de produtos: exercicios. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Identifica características da xerxa xuvenil.
			<ul style="list-style-type: none"> ■ LGB4.6.3. Recoñece os trazos da variedade estándar da lingua galega e valóraa como variante unificadora. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 1ª ■ 2ª ■ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Técnica de petición de produtos: exercicios. ■ Técnica de resolución de problemas: preguntas nas 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Coñece o estándar e o seu papel unificador.

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
	situacións de carácter formal.		<ul style="list-style-type: none"> LGB4.6.4. Rexeita os prexuízos sobre as variedades dialectais e utiliza os trazos propios da súa zona. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> 1ª 2ª 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnicas de observación e de petición de produtos (exercicios sobre o tema). 	<ul style="list-style-type: none"> Valora as variantes xeográficas e emprega a variante da súa zona.
Bloque 5. Educación literaria				<ul style="list-style-type: none"> 	<ul style="list-style-type: none"> 	<ul style="list-style-type: none"> 	<ul style="list-style-type: none">
<ul style="list-style-type: none"> h l 	<ul style="list-style-type: none"> B5.1. Lectura, con regularidade, de obras literarias e desenvolvemento dun criterio lector; emisión dunha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relación coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos e valoración do uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.1. Ler con regularidade obras literarias e desenvolver criterio lector; expor unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relacionar o seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos e valorar o uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> LGLB5.1.1. Le con regularidade obras literarias e desenvolve criterio lector; expón unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade e relaciona o seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos. LGLB5.1.2. Describe o uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe nos textos literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCL 	<ul style="list-style-type: none"> 1ª 2ª 3ª 1ª 2ª 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnica de petición de produtos: exercicios e traballos orais e escritos Técnica de petición de produtos: traballos sobre textos literarios de diferentes xéneros. 	<ul style="list-style-type: none"> Le regularmente e posúe madurez lectora: <ul style="list-style-type: none"> - Ten criterio. - Relaciona a lectura coa experiencia propia. Sabe: <ul style="list-style-type: none"> Os elementos propios de cada xénero. O punto de vista empregado por cada un. O uso estético da linguaxe que se emprega.(...)
<ul style="list-style-type: none"> h l 	<ul style="list-style-type: none"> B5.2. Lectura expresiva e comprensiva e audición de poemas recitados ou 	<ul style="list-style-type: none"> B5.2. Ler expresiva e comprensivamente e facer audicións de poemas recitados ou cantados, determinar o tema principal, 	<ul style="list-style-type: none"> LGLB5.2.1. Le expresiva e comprensivamente e fai audicións de poemas recitados ou cantados, determina o tema principal, a estrutura xeral e pon de relevo os 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	<ul style="list-style-type: none"> 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnica de petición de produtos: traballos 	<ul style="list-style-type: none"> Le e fai audicións de poemas e indica o tema e as figuras retóricas.

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
	cantados; determinación do tema principal, a estrutura xeral e os principais recursos estilísticos.	a estrutura xeral e pór de relevo os principais recursos estilísticos.	principais recursos estilísticos.				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ l 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.3. Lectura expresiva e comprensiva de textos narrativos breves e localización e descrición dos elementos estruturais e formais máis salientables: punto de vista, tempo, espazo e personaxes principais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.3. Ler expresiva e comprensivamente textos narrativos breves, localizando e describindo os elementos estruturais e formais máis salientables: punto de vista, tempo, espazo e personaxes principais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGLB5.3.1. Le expresiva e comprensivamente textos narrativos breves, localiza e describe os elementos estruturais e formais máis salientables: punto de vista, tempo, espazo e personaxes principais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1ª ▪ 2ª ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnica de petición de produtos: traballos e exercicios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Le e comprende narracións breves, ▪ Analiza os elementos estruturais.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ l 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.4. Lectura dramatizada e comprensiva, vista de pezas teatrais e recoñecemento dos compoñentes e procedementos que caracterizan os subxéneros. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.4. Ler dramatizada e comprensivamente, ver pezas teatrais e recoñeceros compoñentes e procedementos que caracterizan os subxéneros. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGLB5.4.1. Le dramatizada e comprensivamente, mira pezas teatrais e recoñece os compoñentes e procedementos que caracterizan os subxéneros. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1ª ▪ 2ª ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnica de petición de produtos: traballos e exercicios 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Le e mira teatro e recoñece os subxéneros dramáticos.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ l 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.5. Comparación de textos pertencentes a diferentes xéneros e subxéneros, sinalando 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.5. Comparar textos pertencentes a diferentes xéneros e subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGLB5.5.1. Compara textos pertencentes aos diferentes xéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnica de petición de produtos: traballos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Recoñece as semellanzas e diferenzas estruturais e formais entre os xéneros literarios.

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
	as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.	coma formais.	<ul style="list-style-type: none"> LGLB5.5.2. Compara textos pertencentes ao mesmo xénero pero a diferentes subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	<ul style="list-style-type: none"> 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnica de petición de produtos;traballos 	<ul style="list-style-type: none"> Sinala diferenzas e semellanzas estruturais e formais que existen entre os subxéneros .
<ul style="list-style-type: none"> h l 	<ul style="list-style-type: none"> B5.6. Análise de textos literarios, de maneira guiada, identificación dos trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.6. Analizar textos literarios, de maneira guiada, identificar os trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.6.1. Analiza textos literarios, de maneira guiada, identifica os trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	<ul style="list-style-type: none"> 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnica de petición de produtos:traballos 	<ul style="list-style-type: none"> Recoñece os elementos identificadores dos subxéneros literarios e as figuras retóricas,
<ul style="list-style-type: none"> h l n 	<ul style="list-style-type: none"> B5.7. Produción de textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.7. Escribir textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula. 	<ul style="list-style-type: none"> LGLB5.7.1. Escribe textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> 	<ul style="list-style-type: none"> 	<ul style="list-style-type: none">
<ul style="list-style-type: none"> h l n 	<ul style="list-style-type: none"> B5.8. Descrición e caracterización dos trazos definitorios básicos da linguaxe cinematográfica. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.8. Describir e caracterizar os trazos definitorios básicos da linguaxe cinematográfica. 	<ul style="list-style-type: none"> LGLB5.8.1. Describe e caracteriza os trazos definitorios básicos da linguaxe cinematográfica. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnica de petición de produtos:traballos. 	<ul style="list-style-type: none"> Explica os trazos básicos da linguaxe cinematográfica.
			<ul style="list-style-type: none"> LGB5.8.2. Identifica e describe os principais trazos da linguaxe cinematográfica nunha ou varias secuencias fílmicas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnica de petición de produtos:traballos, 	<ul style="list-style-type: none"> A partir de secuencias describe a linguaxe cinematográfica.
<ul style="list-style-type: none"> e h 	<ul style="list-style-type: none"> B5.9. Aproveitamento, 	<ul style="list-style-type: none"> B5.9. Servirse, seguindo unhas pautas orientadoras, 	<ul style="list-style-type: none"> LGLB5.9.1. Servesse, seguindo unhas pautas orientadoras, dos 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD 	<ul style="list-style-type: none"> 1ª 2ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnica de observación e de petición de 	<ul style="list-style-type: none"> Emprega recursos ofrecidos pola

Lingua Galega e Literatura. ESO. 2º Curso

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competenci as clave	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
■ I	baixo guía, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.	dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.	fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.		■ 3ª	produtos:revisar nos traballos as fontes nas que se basean.	biblioteca do centro,sobre todo, incluídos os virtuais e citaos nos traballos. ■

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competenci as clave	temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
	Bloque 1. Comunicación oral. escoitar e falar.						

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso

Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
<ul style="list-style-type: none"> ■ d ■ e ■ h 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B1.1. Comprensión e interpretación de textos propios dos medios de comunicación audiovisual, con especial atención aos xéneros de carácter argumentativo. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B1.1. Identificar a intención comunicativa implícita e explícita, o tema, a idea principal e as secundarias, a tese e os argumentos de textos propios dos medios de comunicación audiovisual. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ LGB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais dos medios de comunicación audiovisuais, identifica o propósito, a tese e os argumentos de noticias debates ou declaracións, determina o tema e recoñece a intención comunicativa do/da falante. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 2ª ■ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Técnica de petición de produtos: exercicios e traballos varios. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Define o tema, a intención comunicativa do /da falante e comprende o sentido de textos orais dos medios de comunicación audiovisuais...
			<ul style="list-style-type: none"> ■ LGB1.1.2. Distingue as partes nas que se estruturan as mensaxes orais, o tema, así como a idea principal e as secundarias. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 1ª ■ 2ª ■ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Técnica de petición de produtos: exercicios e traballos variados. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Nas mensaxes orais, diferenza: Partes, tema, ideas principais e ideas secundarias.
		<ul style="list-style-type: none"> ■ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ LGB1.1.3. Analiza criticamente tanto a forma como o contido de noticias, debates e procedentes dos medios de comunicación e recoñece a validez dos argumentos. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL ■ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Técnica de petición de produtos: exercicios e traballos variados. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Analiza con espírito crítico a forma, contido e argumentos de noticias e debates dos medios de comunicación.
			<ul style="list-style-type: none"> ■ LGB1.2.1. Distingue entre opinión e persuasión en mensaxes publicitarias orais e identifica as estratexias de enfatización. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL ■ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Técnica de presentación de produtos: Exercicios e traballos. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Na publicidade oral, diferenza entre opinión e persuasión.
		<ul style="list-style-type: none"> ■ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ LGB1.2.2. Analiza os elementos verbais dos textos orais: no plano fónico (xogos fónicos), no plano morfosintáctico (condensación, concisión e economía) e no plano léxico-semántico (léxico connotativo, simbólico e atractivo para o receptor). 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL ■ CSEIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Técnica de presentación de produtos: Exercicios e traballos. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Analiza os elementos verbais de textos orais.
			<ul style="list-style-type: none"> ■ LGB1.2.3. Analiza os elementos non verbais, en especial a imaxe (mensaxe icónica) e o son (diálogo, ruidos e música), en anuncios publicitarios ou outro tipo de comunicacións orais. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CLL ■ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Técnica de presentación de produtos: exercicios e traballos. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ En anuncios ou outros textos comunicativos orais, analiza elementos non verbais.
<ul style="list-style-type: none"> ■ d 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B1.3. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B1.3. Comprender e 	<ul style="list-style-type: none"> ■ LGB1.3.1. Identifica a intención 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Técnica de presentación 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Nos debates, relatorios...

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competenci as clave	temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
■ e ■ h	Comprensión e interpretación de textos orais expositivos e argumentativos do ámbito educativo (presentacións, relatorios e intervencións en mesas redondas).	interpretar textos orais expositivos e argumentativos utilizados no ámbito educativo (presentacións, relatorios e intervencións en mesas redondas).	comunicativa, a tese e os argumentos dos debates, relatorios e mesas redondas do ámbito educativo e elabora un esquema ou resumo.	■ CAA		de produtos: Exercicios e traballos.	identifica a tese e os argumentos; tamén elabora un resumo e esquema.
			■ LGB1.3.2. Recoñece os procedementos lingüísticos para manifestarse a favor ou en contra dunha opinión ou postura.	■ CCL ■ CSC	■ 3ª	■ Técnica de presentación de produtos: exercicios e traballos,	■ Sabe empregar os recursos lingüísticos para expresar acordo ou desacordo.
			■ LGB1.4.1. Identifica a intención comunicativa, a idea principal e as secundarias, de calquera texto oral, formal ou informal, producido na variante estándar ou en calquera das variedades dialectais.	■ CCL	■ 1ª ■ 2ª ■ 3ª	■ Técnica de petición de produtos: traballos e exercicios múltiples.	■ Sabe a intención comunicativa dos textos formais e informais, estandarizados ou dialectais.
■ a ■ c ■ d ■ h	■ B1.5. Desenvolvemento de habilidades de escoita activa, cunha actitude de interese, de cooperación e de respecto.	■ B1.5. Coñecer, usar e valorar a adecuación, a coherencia, a cohesión e a claridade expositiva, así como normas de cortesía nas intervencións orais propias da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas.	■ LGB1.5.1. Identifica os recursos que proporcionan adecuación, coherencia e cohesión ao discurso.	■ CCL	■ 3ª	■ Técnica de presentación de produtos: Exercicios e traballos.	■ Sabe como se fai un texto con adecuación, coherencia e cohesión.
			■ LGB1.5.2. Coñece e aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral e respecta as opinións alleas.	■ CCL ■ CSC	■ 1ª ■ 2ª ■ 3ª	■ Técnicas de observación: anotacións	■ Coñece e respecta as normas de cortesía da comunicación oral.
		■	■ LGB1.5.3. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal adecuada (mirada e posición do corpo), así como o autocontrol das emocións ao falar en público.	■ CCL ■ CSC ■ CSIEE	■ 1ª ■ 2ª ■ 3ª	■ Técnicas de observación.	■ Recoñece a prosodia, a linguaxe corporal e autocontrol ao falar en público.
			■ LGB1.65.1. Recoñece a emisión dunha pronuncia galega correcta, identifícaa	■ CCL ■ CAA	■ 1ª ■ 2ª	■ .Técnicas de observación.	■ Recoñece a pronuncia galega correcta e fai

							textos
--	--	--	--	--	--	--	--------

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competenci as clave	temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
			erros na produción oral allea e produce discursos orais que respectan as regras prosódicas e fonéticas da lingua galega.		<ul style="list-style-type: none"> ■ 3ª 		orais respectando a prosodia e fonética galegas.
			<ul style="list-style-type: none"> ■ LGB1.6.2. Recoñece e rexeita argumentadamente os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia propia da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CAA ■ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 1ª ■ 2ª ■ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Técnicas de observación 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Rexeita e coñece os prexuízos cara á lingua.
	<ul style="list-style-type: none"> ■ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ LGB1.6.3. Usa, se a posúe, a variante dialectal propia e asúmea como a variedade habitual do seu contexto. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL ■ CCEC ■ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 1ª ■ 2ª ■ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Técnicas de observación 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Emprega ,como variante do seu contexto,o seu dialecto.
			<ul style="list-style-type: none"> ■ LGB1.7.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CLL ■ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 3ª 	Técnicas de observación.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Produce textos orais espontáneos con adecuación, coherencia , cohesión e corrección.
			<ul style="list-style-type: none"> ■ LGB1.7.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo). 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 3ª 	Técnicas de observación	<ul style="list-style-type: none"> ■ Participa en textos orais espontáneos respectando a gramática e a fonética da lingua.
			<ul style="list-style-type: none"> ■ LGB1.7.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego: infinitivo conxugado e 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 1ª ■ 2ª ■ 3ª 	Técnicas de observación.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Emprega fraseoloxía galega nas locucións orais espontáneas.

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competenci as clave	temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
			fraseoloxía adecuada.				
	■	■	<ul style="list-style-type: none"> ■ LGB1.7.4. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado. ■ LGB1.8.1. Reflexiona e ten unha postura crítica ante as mensaxes discriminatorias que proveñen dos medios de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL ■ CCL ■ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 2ª ■ 3ª ■ 1ª ■ 2ª ■ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnicas de observación. Técnicas de observación 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Léxico oral rico. ■ Localiza e rexeita as mensaxes discriminatorias non medios de comunicación.
		■	<ul style="list-style-type: none"> ■ LGB1.8.2. Rexeita argumentadamente os usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos ou discriminacións. ■ LGB1.9.1. Planifica a produción oral, estrutura o contido, revisa os borradores e esquemas. ■ LGB1.9.2. Presenta os contidos de forma clara e ordenada e con corrección gramatical. ■ LGB1.9.3. Utiliza o rexistro adecuado á situación comunicativa. ■ LGB1.9.4. Emprega axeitadamente os elementos prosódicos e (entoación e pronuncia axeitada, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal (mirada e posición do corpo) así como o autocontrol das emocións ao falar en público. ■ LGB1.9.5. Emprega as TIC para documentarse bibliograficamente, revisar gramaticalmente o texto e elaborar unha presentación atractiva innovadora. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL ■ CSC ■ CAA ■ CCL ■ CCL ■ CCL ■ CCL ■ CSC ■ CSIEE ■ CD ■ CAA ■ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 1ª ■ 2ª ■ 3ª ■ 2ª ■ 3ª 1ª 2ª 3ª ■ 3ª ■ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnicas de observación Técnicas de observación. Técnicas de observación. Técnicas de observación Técnicas de observación. Técnicas de observación. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Explica por que rexeita osprexuízos na lingua. ■ Fai borradores e esquemas para estruturar o que vai dicir. ■ Presenta os contidos de xeito coherente e con corrección nos textos orais. ■ Emprega o rexistro adecuado á situación comunicativa. ■ Fala en público empregando con corrección a prosodia, a linguaxe non verbal e o control das emocións. ■ Coas TIC mellora a documentación, a gramática e a presentación dos textos.

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso

Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
■ b ■ h	■ B1.10. Aplicación dos coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecemento en exposicións orais propias e alleas das dificultades expresivas	■ B1.10. Aplicar os coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecer en exposicións orais propias e alleas as dificultades expresivas.	■ LGB1.10.1. Recoñece erros (incoherencias, repeticións, ambigüidades, pobreza léxica, erros fonética e entoación inadecuada) nos discursos propios e alleos para evitalos nas súas producións.	■ CCL ■ CAA	■ 3ª	Técnicas de observación.	■ Capta os erros en textos propios e doutros e evítaos nos seus .
			■ LGB1.11.1. Desenvolve argumentos de forma comprensible e convincente e comenta as contribucións das persoas interlocutoras.	■ CCL ■ CAA	■ 3ª	Técnicas de observación.	■ Argumenta de xeito comprensible e fala das aportacións doutras/os.
■ a ■ d ■ h ■ l ■ ñ	■ B1.12. Participación en interaccións orais sobre temas de interese persoal ou social ou asuntos da vida cotiá, en diferentes rexistros.	■ B1.12. Participar en interaccións sobre temas de interese persoal, ou social ou asuntos da vida cotiá, nun rexistro formal, neutro ou informal.	■ LGB1.12.1. Desenvólvese con eficacia en situacións que xorden na vida diaria así como noutras de estudo ou traballo e participa en conversas informais.	■ CCL ■ CSC ■ CSIEE ■ CCEC	■ 3ª	Técnicas de observación.	■ Sabe desenvolverse en situacións inesperadas da vida e do estudo e tamén participa en conversas informais.
			■ LGB2.13.1. Identifica e describe os valores da lingua oral como un instrumento útil na aprendizaxe, así como para relacionarse cos demais e enriquecerse como persoa.	■ CCL ■ CAA ■ CSC ■ CSIEE	■ 3ª	Técnicas de observación.	■ Percibe a lingua como un medio de relación e de aprendizaxe.
			■ LGB2.1.1. Emprega pautas e estratexias que facilitan a análise do contido (resumos, cadros, esquemas e mapas conceptuais).	■ CCL ■ CAA	■ 3ª	Técnicas de observación.	■ Resume, fai cadros ,mapas conceptuais...para organizar o contido.
			■ LGB2.1.2. Aplica os coñecementos lingüísticos propios (gramaticais e léxicos) e recursos alleos (dicionarios e outras fontes de documentación) para solucionar problemas de comprensión.	■ CCL	■ 3ª	■ Técnicas de observación.	■ Emprega recursos propios e alleos para solucionar problemas de comprensión.
			■ LGB2.1.3. Elabora o esquema xerarquizado de ideas dun texto.	■ CCL	■ 3ª	■ Técnicas de observación.	■ Fai esquemas do contido.
			■ LGB2.1.4. Deduce información global do	■ CCL	■ 3ª	■ Técnicas de	■ A partir de contidos deduce

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competenci as clave	temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
			texto a partir de contidos explícitos e implícitos.			observación.	información.
		■	■ LGB2.1.5. Entende o significado de palabras propias do rexistro culto e incorpóraas ao seu discurso.	■ CCL ■ CAA	■ 3ª	■ Técnicas de observación.	■ Incorpora ao seu discurso novas palabras cultas.
■ d ■ e ■ h	■ B2.2. Comprensión e interpretación de textos propios da vida cotiá relacionados co ámbito laboral, administrativo e comercial.	■ B2.2. Comprender e interpretar textos escritos propios da vida cotiá pertencentes ao ámbito laboral, administrativo e comercial.	■ LGB2.2.1. Identifica a intención comunicativa, o tema e os subtemas de escritos propios da vida cotiá relacionados co ámbito laboral, administrativo e comercial.	■ CCL ■	■ 3ª	■ Técnica de presentación de produtos :exercicios e traballos.	■ Nos escritos propios de carácter laboral,administrativo e comercial, identifica a intención comunicativa.
		■	■ LGB2.2.2. Comprende, interpreta e valora textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos: laboral (currículo, carta de presentación, ficha de contratación en empresas e redes sociais de procura de emprego, contrato, nómina e vida laboral), administrativo (carta administrativa e solicitude ou instancia)e comercial (carta comercial, carta de reclamación e impreso administrativo de reclamación).	■ CCL ■ CSC	■ 3ª	■ Técnica de presentación de produtos: práctica variada.	■ Comprende,interpreta e valora textos propios da vida laboral,administrativo e comercial.
			■ LGB2.3.1. Comprende textos relacionados co ámbito educativo, tanto materiais de consulta (dicionarios, glosarios, enciclopedias, etc.), como libros de texto e recursos de temas especializados en internet.	■ CCL ■ CD	■ 1ª ■ 2ª ■ 3ª	■ Técnicas de observación. ■ Técnicas de petición de produtos: exercicios de léxico,traballos de investigación...	■ Entende textos de consulta,libros de texto e recursos de internet.

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competenci as clave	temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
		■	■ LGB2.3.2. Interpreta a información demapas, gráficas, diagramas.	■ CCL	■ 3ª	■ Técnicas de observación. ■ Técnicas de petición de produtos e técnicas de resolución de problemas.	■ Descifra gráficas, diagramas...
■ d ■ e ■ h	■ B2.4. Comprensión e interpretación de textos argumentativos.	■ B2.4. Comprender e interpretar textos argumentativos.	■ LGB2.4.1. Identifica o tema e a intención comunicativa de textos argumentativos.	■ CCL	■ 3ª	■ Técnica de presentación de produtos: exercicios con textos deste tipo. ■ Técnica de resolución de problemas:preguntas en probas escritas	■ Nos textos argumentativos, sinala o tema e a intención comunicativa.
			■ LGB2.4.4.2. Elabora a súa propia interpretación a partir dos argumentos expresados nun texto.	■ CCL	■ 3ª	■ Técnica de petición de produtos:traballos. ■ Técnica de resolución de problemas:pregunta nos exames.	■ Interpreta os argumentos do texto
■ d ■ e ■ h	■ B2.5. Comprensión e interpretación de textos xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna e artigo de opinión.	■ B2.5. Comprende e interpreta textos xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna e artigo de opinión.	■ LGB2.5.1. Diferencia os trazos característicos dos textos xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna e artigo de opinión.	■ CCL ■ CSC	■ 3ª	■ Técnica de petición de produtos:traballos de investigación conxornais. ■ Técnicas de resolución de problemas:pregunta nas probas escritas.	■ Sabe as características dos textos de opinión dos xornais.
			■ LGB2.5.2. Valora a intención comunicativa dun texto xornalístico e distingue entre información, opinión e persuasión.	■ CCL ■ CSC	■ 3ª	■ Técnica de petición de produtos;traballos de investigación conxornais. ■ Técnica de resolución de problemas: pregunta nas probas escritas. ■	■ Diferenza entre información, opinión e persuasión.
			■ LGB2.6.1. Comprende e interpreta as mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos	■ CCL ■ CSC	■ 3ª	■ Técnica de petición de produtos: traballos de investigación con textos	■ Comprende e interpreta os anuncios.

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competenci as clave	temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
			medios de comunicación (anuncios).			publicitarios. <ul style="list-style-type: none"> Técnicas de resolución de problemas:pregunta nos controis. 	
		<ul style="list-style-type: none"> 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.6.2. Reflexiona e ten unha postura crítica ante as mensaxes persuasivas que proveñen dos medios de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnica de presentación de produtos: exercicios con textos. 	<ul style="list-style-type: none"> Reflexiona con espírito crítico sobre as mensaxes dos medios.
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2 7.1. Reflexiona sobre os usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos ou mensaxes discriminatorias. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnica de observación. Técnica de presentación de produtos: exercicios con exemplos prácticos, 	<ul style="list-style-type: none"> Reflexión sobre a linguaxe discriminatoria.
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.7.2. Detecta prexuízos e mensaxes discriminatorias implícitas nos textos de medios de comunicación con especial atención á publicidade. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnicas de petición de produtos.traballando con textos publicitarios. 	<ul style="list-style-type: none"> Localiza os elementos discriminatorios na publicidade.
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.8.1. Selecciona contidos, analiza información e extrae conclusións a partir da consulta de materiais en distintos soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CSC 	<ul style="list-style-type: none"> 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnicas de observación seguimento do proceso de elaboración e selección de contidos. 	<ul style="list-style-type: none"> Selecciona contidos e extrae conclusións consultando fontes en distintos soportes.
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.8.2. Sèrvese dos recursos que ofrecen as bibliotecas ou as TIC para integrar os coñecementos adquiridos nos seus escritos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA CSC 	<ul style="list-style-type: none"> 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnicas de observación:seguimento do proceso de aprendizaxe.. Técnicas de petición de produtos:valorar a evolución de coñecementos a partir de exercicios prácticos 	<ul style="list-style-type: none"> Integra os novos coñecementos que vai adquirindo en fontes diversas,
<ul style="list-style-type: none"> b f h 	<ul style="list-style-type: none"> B2.9. Uso de técnicas e estratexias para producir textos 	<ul style="list-style-type: none"> B2.9. Empregar estratexias e técnicas axeitadas para producir escritos 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.9.1. Utiliza distintas técnicas de planificación para organizar o seu discurso (diferentes tipos de esquemas e mapas conceptuais). 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	<ul style="list-style-type: none"> 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnicas de observación:seguimento do proceso. 	<ul style="list-style-type: none"> Organiza o discurso con mapas...

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso

Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competenci as clave	temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
	escritos adecuados, coherentes e ben cohesionados desde o punto de vista comunicativo (planificación, organización, redacción e revisión).	adecuados, coherentes e ben cohesionados desde o punto de vista comunicativo (planificación, organización, redacción e revisión).					
		■	■ LGB2.9.2. Utiliza o rexistro adecuado en función da tipoloxía textual e do acto comunicativo.	■ CCL	■ 3ª	■ Técnica de petición de produtos: exercicios.	■ Selecciona correctamente o rexistro segundo o tipo de texto.
			■ LGB2.9.3. Ordena as ideas e estrutura os contidos en unidades sintácticas consecutivas e encadeadas con conectores e outros elementos de cohesión.	■ CCL	■ 3ª	■ Técnica de petición de produtos: exercicios sobre a corrección da sintaxe do texto e o emprego de conectores que cohesionen as diferentes partes do mesmo.	■ Estructura o contido en unidades sintácticas cohesionadas.
		■	■ LGB2.9.4. Coñece as regras ortográficas e as normas morfosintácticas e sérvese das ferramentas lingüísticas ao seu alcance (correctores, dicionarios e gramáticas) para aplicarlas correctamente.	■ CCL ■ CD	■ 3ª	■ Técnica de petición de produtos: ■ exercicios de gramática ■ e ortografía ,con dicionarios,,,	■ Sérvese das ferramentas para aplicar con corrección as normas ortográficas e gramaticais.
		■	■ LGB2.9.5. Revisa o texto para comprobar que a organización dos contidos do texto é correcta e quenon se cometen erros ortográficos, gramaticais, de formato ou de presentación.	■ CCL	■ 3ª	■ Técnica de observación.:revisión da revisión do texto.	■ Rele o texto para evitar os erros de todo tipo.
■ b ■ e	■ B2.10. Utilización das TIC para corrixir e mellorar a	■ B2.10. Empregar as TIC para corrixir e mellorar a	■ LGB2.10.1. Usa as TIC para a corrección dos textos: corrector ortográfico do procesador de textos, dicionarios en	■ CCL ■ CD	■ 3ª	■ Técnicas de observación: Revisión elementos que emprega.	■ Emprega as TIC para corrixir os textos.

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso

Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
<ul style="list-style-type: none"> ■ f ■ h 	presentación dos escritos, para difundir os textos propios, coñecer outros alleos e intercambiar opinións.	presentación dos escritos, para difundir os textos propios, coñecer outros alleos e intercambiar opinións.	liña e outras páxinas especializadas no estudo da lingua galega.	<ul style="list-style-type: none"> ■ CAA 			
			<ul style="list-style-type: none"> ■ LGB2.10.2. Usa procesadores de textos para mellorar a presentación dos seus escritos, especialmente na presentación dos seus traballos educativos, atendendo a cada unha das funcionalidades de cada elemento: encabezamento e pé de páxina, numeración de páxinas, índice, esquemas etc. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL ■ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Técnicas de petición de produtos: revisión traballos nos puntos que corresponden. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Emprega os procesadores de textos para mellorar a presentación dos escritos.
		<ul style="list-style-type: none"> ■ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ LGB2.10.3. Usa as TIC como medio de divulgación de textos propios, de coñecemento doutros alleos e de intercambio de opinións. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL ■ CD ■ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Técnicas de observación. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Difunde textos propios, coñece outros e intercambia opinións a traves das TICS.
			<ul style="list-style-type: none"> ■ LGB2.11.1. Produce, respectando as súas características formais e de contido, e en soporte tanto impreso como dixital, textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos: laboral (currículo, carta de presentación, ficha de contratación en empresas e redes sociais de procura de emprego), administrativo (carta administrativa e solicitude ou instancia) e comercial (carta comercial, carta de reclamación e impreso administrativo de reclamación). 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL ■ CD ■ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Técnica de petición de produtos: exercicios dos textos que se nomean. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Produce textos da vida cotiá do ámbito laboral, administrativo...
<ul style="list-style-type: none"> ■ b ■ e ■ h 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B2.12. Producción, ■ en soporte ■ impreso ou dixital, 	B2.12 ^{^****} Producir, en soporte impreso ou dixital,	LGB2.12.1. Crea, en soporte impreso ou dixital cartas á dirección e columnas	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL ■ CD ■ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Técnica de petición de produtos: exercicios sobre a produción correcta deses textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Facer cartas na dirección e columnas de opinión

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competenci as clave	temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
			<ul style="list-style-type: none"> de cartas á dirección cartas á dirección de opinión. e columnas de opinión. e columnas de opinión. 				
<ul style="list-style-type: none"> b e h 	<ul style="list-style-type: none"> B2.13. Composición en soporte impreso ou dixital de textos argumentativos, redactados a partir da información obtida de distintas fontes. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.13. Producir en soporte impreso ou dixital textos argumentativos, redactados a partir da información obtida de distintas fontes. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.13.1. Elabora, en soporte impreso ou dixital, textos argumentativos, redactados a partir da información obtida de distintas fontes. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CSC 	<ul style="list-style-type: none"> 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnica de petición de produtos:práctica con textos argumentativos. 	<ul style="list-style-type: none">
		<ul style="list-style-type: none"> 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.13.2. Crea, en soporte impreso ou dixital, un texto argumentativo propio a partir dun tema dado sen documentación previa. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD 	<ul style="list-style-type: none"> 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnica de petición de produtos:exercicio sobre os textos argumentativos. 	<ul style="list-style-type: none"> Crea ,en calquera soporte,un texto argumentativo a partir dun tema dado sen máis.
		<ul style="list-style-type: none"> 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.13.3. Sintetiza a información resume textos argumentativos sen repetir nin parafrasear o texto de partida. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	<ul style="list-style-type: none"> 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnicas de petición de produtos:resume e fai a síntese de textos argumentativos. 	<ul style="list-style-type: none"> Resume e sintetiza textos argumentativos sen parafrasear.
<ul style="list-style-type: none"> d h 	<ul style="list-style-type: none"> B2.14. Valoración da escritura como un instrumento de aprendizaxe, de relación social e enriquecemento persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.14. Valorar a escritura como un instrumento moi útil na aprendizaxe, nas relacións sociais e no desenvolvemento do individuo. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.14.1. Identifica e describe os valores da escritura non só como una ferramenta para organizar os pensamentos senón tamén como un instrumento para relacionarse cos demais e enriquecerse como persoa. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> 1ª 2ª 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnicas de observación:debates e exercicios orais. 	<ul style="list-style-type: none"> Sabe os valores da escritura como instrumento para organizar o pensamento e como medio de relación.
				<ul style="list-style-type: none"> 	<ul style="list-style-type: none"> 	<ul style="list-style-type: none"> 	<ul style="list-style-type: none">
	Bloque 3. Funcionamento da lingua						
<ul style="list-style-type: none"> b e l 	<ul style="list-style-type: none"> B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de 	<ul style="list-style-type: none"> B3.1. Recoñecer e explicar os valores de léxico preciso de 	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.1.1. Recoñece, explica e usa un léxico amplo e preciso de diferentes categorías gramaticais. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> 2ª 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnica de petición de produtos:exercicios múltiples de léxico. 	<ul style="list-style-type: none"> Explica e emprega un amplo vocabulario de diferentes categorías

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso

Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
	léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático.	diferentes categorías gramaticais, así como da fraseoloxía.				<ul style="list-style-type: none"> Técnicas de resolución de problemas: Proba escrita. 	gramaticais.
			<ul style="list-style-type: none"> LGB3.1.2. Recoñece, explica e usa fraseoloxía diversa da lingua galega nas súas producións orais e escritas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> 1ª 2ª 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnica de petición de produtos: exercicios. 	<ul style="list-style-type: none"> Explica e emprega fraseoloxía enxebre nas producións orais e escritas.
<ul style="list-style-type: none"> b e l 	<ul style="list-style-type: none"> B3.2. Recoñecemento e uso das formas verbais da lingua galega e das perífrases. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.2. Recoñecer e usar correctamente as formas verbais e as perífrases verbais da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.2.1. Recoñece e usa correctamente as formas verbais e as perífrases verbais da lingua galega e distingue os diversos tipos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> 1ª 2ª 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnica de petición de produtos (exercicios múltiples) e técnicas de resolución de problemas (exercicios nas probas escritas). 	<ul style="list-style-type: none"> Sabe e emprega con corrección o sistema verbal e as perífrases verbais.
<ul style="list-style-type: none"> b e i 	<ul style="list-style-type: none"> B3.3. Recoñecemento, explicación e uso dos procedementos de creación de palabras. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.3. Recoñecer e explicar os procedementos de creación de palabras, os valores dos morfemas e as súas posibilidades combinatorias para crear novos termos e identificar a súa procedencia grega ou latina. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.3.1. Recoñece e explica os procedementos de creación de palabras. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> 1ª 2ª 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnica de petición de produtos: exercicios sobre a composición, derivación... Técnica de resolución de problemas: exercicios como preguntas en probas escritas. 	<ul style="list-style-type: none"> Explica os procedementos de creación de palabras.
			<ul style="list-style-type: none"> LGB3.3.2. Crea palabras novas utilizando os procedementos de creación léxica. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> 1ª 2ª 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnica de petición de produtos: exercicios varios. 	<ul style="list-style-type: none"> Mediante procedementos de creación léxica, crea palabras.
			<ul style="list-style-type: none"> LGB3.3.3. Recoñece os valores de prefixos e sufixos e as súas posibilidades 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	<ul style="list-style-type: none"> 1ª 2ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnica de petición de produtos: exercicios sobre 	<ul style="list-style-type: none"> Sabe o valor dos afixos e as súas posibilidades

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competenci as clave	temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
			combinatorias para crear novas palabras.		<ul style="list-style-type: none"> 3ª 	os afixos e as súas combinacións. <ul style="list-style-type: none"> Técnicas de resolución de problemas: preguntas prácticas nas probas escritas. 	combinatorias.
	<ul style="list-style-type: none"> 	<ul style="list-style-type: none"> 	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.3.4. Identifica a procedencia grega ou latina de prefixos e sufixos habituais no uso da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	<ul style="list-style-type: none"> 2ª 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnica de petición de produtos: exercicios sobre as diferentes procedencias dos afixos, sobre todo os gregos. 	<ul style="list-style-type: none"> Identifica os afixos gregos.
<ul style="list-style-type: none"> a d e 	<ul style="list-style-type: none"> B3.4. A fonética e a fonoloxía do galego, con especial atención a posibles interferencias (apertura das vogais de grao medio, o n velar ou a entoación). 	<ul style="list-style-type: none"> B3.4. Recoñecer e usar a fonética da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.4.1. Recoñece e usa adecuadamente a fonética da lingua galega, con especial atención á entoación, ás vogais de grao medio e ao n velar. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> 1ª 2ª 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnicas de observación 	<ul style="list-style-type: none"> Emprega a fonética e a entoación correcta.
<ul style="list-style-type: none"> b e n l 	<ul style="list-style-type: none"> B3.5. Uso eficaz dos dicionarios e doutras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico, especialmente sobre cuestións de uso (semántico e sintáctico) e de normativa. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.5. Usar eficazmente os dicionarios e outras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico, para resolver dúbidas, para progresar na aprendizaxe autónoma e para enriquecer o propio vocabulario. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.5.1. Usa eficazmente os dicionarios e outras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico, especialmente sobre cuestións de uso (semántico e sintáctico) e de normativa, para resolver dúbidas, e para progresar na aprendizaxe autónoma e para ampliar o seu vocabulario. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD 	<ul style="list-style-type: none"> 1ª 2ª 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnicas de observación 	<ul style="list-style-type: none"> Emprega todo tipo de fontes, en especial sobre cuestións de uso e de normativa.

▪ b	▪ B3.6. Aplicación e	▪ B3.6. Aplica e valora	▪ LGB3.6.1. Aplica correctamente as	▪ CCL	▪ 1ª	▪ Técnicas de petición de	▪ Emprega correctamente
-----	----------------------	-------------------------	-------------------------------------	-------	------	---------------------------	-------------------------

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competenci as clave	temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
■ e	valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega nos discursos orais e escritos.	■ CAA	■ 2ª ■ 3ª	produtos (exercicios varios) e técnica de resolución de problemas (preguntas prácticas e redacción das probas escritas). ■ Técnicas de observación: da lingua oral.	nos textos orais e escritos as normas gramaticais e ortográficas.
	■ ■ ■ ■ ■		LGB3.6.2. Recoñece o valor funcional e social das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.	■ CCL	■ 3ª.	■ Técnicas de observación: debates e coloquios que xurdan.	■ Recoñece o valor funcional e social da morfoloxía e ortografía.
■ e	■ B3.7. Análise e uso reflexivo da puntuación en relación coa cohesión sintáctica.	■ B3.7. Analizar e usar correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión sintáctica.	■ LGB3.7.1. Analiza e usa correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión sintáctica.	■ CCL	■ 1ª ■ 2ª ■ 3ª	■ Técnicas de petición de produtos; redaccións, resúmenes... e exercicios e textos varios. ■ Técnicas de resolución de problemas: a puntuación nas probas escritas.	■ Analiza e emprega a puntuación de acordo coa cohesión.
			■ LGB3.8.1. Recoñece enunciados e identifica a palabra nuclear que o organiza sintáctica e semanticamente.	■ CCL ■ CAA	■ 3ª	■ Técnicas de petición de produtos: exercicios.	■ Recoñece enunciados e atopa a palabra central que o organiza sintáctica e semanticamente.
			■ LGB3.8.2. Recoñece a estrutura interna das oracións, identificando o verbo e os seus complementos.	■ CCL	■ 1ª ■ 2ª ■ 3ª	■ Técnica de petición de produtos (exercicios sintaxe) e técnicas de resolución de problemas (exercicios nas probas escritas).	■ Identifica o verbo e complementos na oración.

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
			<ul style="list-style-type: none"> LGB3.8.3. Respecta a orde correcta dos elementos da estrutura sintáctica galega. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	<ul style="list-style-type: none"> 1ª 2ª 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnica de petición de produtos (exercicios variados de sintaxe) e técnicas de resolución de problemas (exercicios de sintaxe nas probas escritas). 	<ul style="list-style-type: none">
	<ul style="list-style-type: none"> 	<ul style="list-style-type: none"> 	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.8.4. Clasifica oracións segundo a natureza do predicado. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	<ul style="list-style-type: none"> 1ª 2ª 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnica de petición de produtos (exercicios varios de sintaxe) e Técnica de resolución de problemas (exercicios de sintaxe nas probas escritas). 	<ul style="list-style-type: none"> Clasifica as oracións segundo a natureza do predicado.
			<ul style="list-style-type: none"> LGB3.8.5. Usa a terminoloxía sintáctica correcta. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	<ul style="list-style-type: none"> 1ª 2ª 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnicas de observación: revisión por alumno. Técnicas de petición de produtos (revisar a terminoloxía nos exercicios) e técnicas de resolución de problemas (revisar a terminoloxía nas preguntas de sintaxe das probas escritas). 	<ul style="list-style-type: none"> Emprega correctamente a terminoloxía de sintaxe.
<ul style="list-style-type: none"> e h 	<ul style="list-style-type: none"> B3.9. Recoñecemento e uso reflexivo dos nexos e conectores textuais máis comúns, en particular os de causa e 	<ul style="list-style-type: none"> B3.9. Recoñecer, explicar e usar os nexos textuais de causa, consecuencia, condición, hipótese e os conclusivos, así como os mecanismos gramaticais e léxicos 	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.9.1. Recoñece, explica e usa os nexos textuais de causa, consecuencia, condición, hipótese e os conclusivos, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> 2ª 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnica de petición de produtos (exercicios) e de resolución de problemas: emprego dos nexos das condicionais, causais e consecutivas. E dos mecanismos de cohesión. 	<ul style="list-style-type: none"> Recoñece e emprega nexos das condicionais, causais e consecutivas. Tamén dos mecanismos de cohesión.

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competenci as clave	temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
	consecuencia, os de condición e hipótese e os conclusivos, e mais dos mecanismos de cohesión textual.	de cohesión interna.					
■ e	■ B3.10. Identificación da estrutura dun texto, a construción dos parágrafos e a vinculación e progresión temáticas en textos alleos e propios, e elaboración de textos de acordo con estes parámetros.	■ B3.10. Identifica adecuadamente en textos alleos e propios a estrutura, a construción e xustificación dos parágrafos, a vinculación e progresión temáticas, e elabora textos de acordo con estes parámetros.	■ LGB3.10.1. Identifica a estrutura do texto, en construcións propias e alleas.	■ CCL	■ 3ª	■ Técnica de petición de produtos: exercicios sobre a estrutura dos textos.	■ Identifica en producións propias e alleas.
	■	■	■ LGB3.10.2. Xustifica argumentadamente a división en parágrafos de textos propios e alleos.	■ CCL ■ CAA	■ 1ª ■ 2ª ■ 3ª	■ Técnica de petición de produtos: exercicios.	■ Xustifica a división en parágrafos dos textos.
	■	■	■ LGB3.10.3. Identifica a progresión temática en textos propios e alleos.	■ CCL	■ 1ª ■ 2ª ■ 3ª	■ Técnica de petición de produtos: exercicios sobre a coherencia textual.	■ Recoñece a progresión temática nos textos.
			■ LGB3.10.4. Elaborar textos cunha estrutura apropiada, divididos en parágrafos e empregando os mecanismos de progresión temática.	■ CL	■ 1ª ■ 2ª ■ 3ª	■ Técnica de petición de produtos: exercicios de creación de textos, con estrutura en parágrafos e progresión temática correcta.	■ Elaborar textos divididos en parágrafos e utilizando mecanismos de progresión temática.
			■ LG3.11.1. Identifica e describe a estrutura e os trazos lingüísticos dos	■ CCL	■ 2ª ■ 3ª	■ Técnica de petición de produtos:	■ Describe estrutura e características de xéneros

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso

Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competenci as clave	temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
			diferentes xéneros textuais, especialmente nos argumentativos, e aplícaos nas producións propias.			<ul style="list-style-type: none"> Exercicios sobre os textos argumentativos. 	textuais, sobre todo argumentativos, incorporándoos nos textos propios.
	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.11.2.Recoñece nun texto e emprega nas producións propias os distintos procedementos lingüísticos para a expresión da subxectividade. 			<ul style="list-style-type: none"> CCL 	<ul style="list-style-type: none"> 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnicas de observación. 	<ul style="list-style-type: none"> Recoñece e emprega os procedementos lingüísticos que expresan a subxectividade.
<ul style="list-style-type: none"> b e 	<ul style="list-style-type: none"> B3.12. Adecuación dos textos en función do contexto, do tema e do tipo de texto. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.12. Xustifica a adecuación dos textos, en función do contexto, do tema e do xénero e elabora producións propias cunha adecuación apropiada. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.12.1. Xustifica a adecuación das producións en función do contexto, do tema e do xénero textual. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> 1ª 2ª 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnicas de petición de produtos: exercicios varios. 	<ul style="list-style-type: none"> Xustificación da adecuación.
			<ul style="list-style-type: none"> LGB3.12.2. Elabora producións lingüísticas cunha adecuación apropiada ao contexto, ao tema e ao xénero textual. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	<ul style="list-style-type: none"> 1ª 2ª 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnica de petición de produtos: exercicios sobre adecuación textual ao contexto,ao tema e ao xénero textual. 	

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competenci as clave	temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
------------	----------	-------------------------	---------------------------	------------------------	-----------------	--	--

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competenci as clave	temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
			LGB3.13.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnica de observación 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Colabora en traballos plurilingües relacionados con temas transversais, evitando estereotipos lingüísticos e culturais.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.14. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.14. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.14.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnicas de observación 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Utiliza os coñecementos lingüísticos adquiridos no curso nunha lingua para mellorar a comprensión e produción de textos nas outras.
	Bloque 4. Lingua e sociedade.						
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ñ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Valoración 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Valorar as 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.1.1. Valora a lingua como medio 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Técnica de observación 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Considera a lingua como o

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso

Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
<ul style="list-style-type: none"> o 	<p>das linguas como medios de relación interpersoal e de sinal de identidade dun pobo.</p> <ul style="list-style-type: none"> B4.2. O plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade. B4.3. A lusofonía nas linguas do mundo no século XXI. 	<p>linguas como medios de relación interpersoal e de sinal de identidade dun pobo, apreciar o plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade e coñecer e describir o papel da lusofonía nas linguas do mundo no século XXI.</p>	<p>de relación interpersoal e de sinal de identidade dun pobo e argumenta fundamentadamente e cun discurso propio a súa postura.</p>	<ul style="list-style-type: none"> CCEC 		<p>e petición de produtos.</p>	<p>sinal de identidade dun pobo e como medio de relación cos/coas outros/as.</p> <ul style="list-style-type: none"> Coñece a letra do himno galego.
			<ul style="list-style-type: none"> LGB4.1.2. Valora o plurilingüismo inclusivo, desde a lingua propia, como expresión da riqueza cultural da humanidade e argumenta cun discurso propio a súa postura. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	<ul style="list-style-type: none"> 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnica de observación 	<ul style="list-style-type: none"> Considera o plurilingüismo desde a propia lingua un sinal de riqueza cultural.
			<ul style="list-style-type: none"> LGB4.1.3. Coñece os territorios que forman parte da comunidade lusófona e sabe describir a súa importancia dentro das linguas do mundo no século XXI. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnicas de petición de produtos(exercicios) e técnicas de resolución de problemas (preguntas nas probas escritas). 	<ul style="list-style-type: none"> Sabe describir a importancia da comunidade lusófona dentro das comunidades lingüísticas do mundo e coñece todo o territorio mundial de fala portuguesa.
			<ul style="list-style-type: none"> LGB4.1.4. Incorpora á súa práctica cotiá os principais recursos da rede en portugués (buscadores, enciclopedias e portais de noticias). 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CD 	<ul style="list-style-type: none"> 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnicas de observación 	<ul style="list-style-type: none"> Incorpora como práctica cotiá o emprego dos recursos da rede en portugués.
			<ul style="list-style-type: none"> LGB4.2.1. Coñece e describe a lexislación estatal e autonómica básica en materia lingüística. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnicas de petición de produto: exercicios. 	<ul style="list-style-type: none"> Coñece e describe as leis sobre a lingua.

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
			<ul style="list-style-type: none"> LGB4.2.2. Describe acertadamente con criterios sociolingüísticos a situación galega actual. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnicas de petición de produtos (exercicios e traballos) . 	<ul style="list-style-type: none"> Describe axeitadamente a situación sociolingüística galega.
			<ul style="list-style-type: none"> LGB4.2.3. Analiza gráficas de distribución de linguas tirando conclusións nas que incorpora os seus coñecementos sociolingüísticos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CD 	<ul style="list-style-type: none"> 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnicas de petición de produtos: exercicios de análise da distribución das linguas. 	<ul style="list-style-type: none"> Analiza as gráficas de distribución e linguas. Nas conclusións, inclúe os seus saberes sociolingüísticos.
			<ul style="list-style-type: none"> LGB4.2.4. Describe a situación sociolingüística de Galicia e emprega a terminoloxía apropiada. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnicas de petición de produtos: exercicios varios. 	<ul style="list-style-type: none"> Emprega a terminoloxía correcta ao describir a situación sociolingüística de Galicia.
			<ul style="list-style-type: none"> LGB4.2.5. Analiza as tendencias de evolución da lingua galega a partir da situación sociolingüística actual. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnica de petición de produtos: exercicios e traballos sobre o tema. 	<ul style="list-style-type: none"> Analiza as tendencias da evolución social da lingua a partir da situación actual.
<ul style="list-style-type: none"> ñ o 	<ul style="list-style-type: none"> B4.5. Proceso de normalización. Desenvolvemento de actitudes positivas cara ao proceso de recuperación do galego, favorecendo o xurdimento de vínculos positivos cara ao seu uso. Consciencia da necesidade e das potencialidades de enriquecemento persoal e colectivo do uso normalizado da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.3. Identificar os elementos do proceso normalizador e adquirir vínculos positivos cara ao seu uso asumindo a importancia da contribución individual no desenvolvemento da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB4.3.1. Identifica os procedementos de normalización e argumenta axeitadamente a necesidade de continuar con este proceso na lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	<ul style="list-style-type: none"> 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnica de petición de produtos: exercicios e traballos sobre o tema. 	<ul style="list-style-type: none"> Razoa a necesidade de seguir con procedementos de normalización lingüística e identifícaos.
			<ul style="list-style-type: none"> LGB4.3.2. Distingue normativización e 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	<ul style="list-style-type: none"> 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> Técnicas de petición de 	<ul style="list-style-type: none"> Explica correctamente o

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competenci as clave	temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
			normalización e explica axeitadamente cada fenómeno.	■ CSC		produtos (exercicios e traballos) e técnicas de resolución de problemas (preguntas nas probas escritas).	que é normativización e normalización e diferenza entre ambos conceptos.
	■	■	■ LGB4.3.3. Analiza a súa propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír individual e socialmente á normalización da lingua galega.	■ CCL ■ CSC	■ 3ª	■ Técnicas de observación	■ Valora que a súa práctica lingüística colabore á normalización da lingua.
	■	■	■ LGB.4.3.4. Coñece os principais axentes normalizadores en Galicia e valora a súa importancia.	■ CCL ■ CSC	■ 3ª	■ Técnicas de petición de produtos: traballos e exercicios de investigación.	■ Coñece os axentes normalizadores e sabe da súa importancia.
■ ñ ■ o	■ B4.6. Evolución da lingua galega e etapas da historia social da lingua galega desde 1916 ata a actualidade. Análise e comprensión das causas e consecuencias dos feitos máis relevantes.	■ B4.4. Recoñecer os principais elementos de evolución da lingua galega, así como identificar as causas e consecuencias dos feitos máis relevantes da súa historia social, e sinalar as distintas etapas desde 1916.	■ LGB4.4.1. Recoñece os principais elementos da evolución da lingua galega desde 1916 ata a actualidade.	■ CCL	■ 2ª ■ 3ª	■ Técnicas de petición de produtos (exercicios sobre o tema) e técnicas de resolución de problemas (exercicios nas probas escritas).	■ Coñece os elementos de evolución social da lingua desde 1916 ate hoxe.
	■	■	■ LGB4.4.2. Recoñece os acontecementos relevantes da historia social da lingua galega desde 1916 e elabora textos expositivos sobre as diferentes etapas.	■ CCL ■ CCEC	■ 2ª ■ 3ª	■ Técnicas de petición de produtos: traballos sobre os acontecementos máis salientábeis da historia social do galego	■ Coñece os acontecementos máis salientábeis da historia social do galego e constrúe textos expositivos sobre as etapas.
	■	■	■ LGB4.4.3. Identifica as causas dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega desde 1916.	■ CCL ■ CCEC	■ 2ª ■ 3ª	■ Técnicas de petición de produtos: traballos sobre o tema.	■ Coñece as causas que provocaron os acontecementos máis salientábeis da historia social

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso

Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competenci as clave	temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
							de lingua desde 1916.
	■	■	■ LGB4.4.4. Identifica as consecuencias dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega desde 1916.	■ CCL ■ CCEC	■ 2ª ■ 3ª	■ Técnicas de petición de produtos: exercicios e traballos sobre o tema.	■ Coñece as consecuencias dos acontecementos máis importantes da historia social da lingua desde 1916.
	■	■	■ LGB4.4.5. Interpreta gráficos, táboas, textos e información dos medios e das TIC, relacionados coa historia social da lingua galega desde 1916.	■ CCL ■ CCEC ■ CD	■ 2ª	■ Técnica de petición de produtos: exercicio con táboas, gráficos...	■ Explica táboas, gráficos... e información dos medios e das TIC que se relacionen coa historia social da lingua.
■ ñ ■ o	■ B4.7. Situación sociolingüística e legal das linguas de España.	■ B4.5. Describir a situación sociolingüística e legal das linguas de España.	■ LGB4.5.1. Describe a situación sociolingüística e legal das linguas de España e analiza criticamente textos (literarios e xornalísticos), gráficos ou documentos audiovisuais que traten sobre a situación sociolingüística do Estado español.	■ CCL ■ CD	■ 2ª	■ Técnicas de resolución de problemas: preguntas nos controis	■ Describe a legalidade das linguas do estado e a situación sociolingüística das mesmas e analiza textos literarios e xornalísticos que traten sobre a situación sociolingüística do estado español.
■ ñ ■ o	■ B4.8. Prexuízos lingüísticos.	■ B4.6. Identificar os prexuízos lingüísticos e analizar a situación persoal en relación a eles.	■ LGB4.6.1. Sinala os prexuízos lingüísticos atribuíbles a calquera lingua e especialmente á galega e rebáteos cunha argumentación axeitada.	■ CCL ■ CSC	■ 1ª ■ 2ª ■ 3ª	■ Técnicas de observación: debates en clase.	■ Sinala os prexuízos cara á nosa lingua e a calquera outra e rebáteos de xeito razoado.
	■	■	■ LGB4.6.2. Analiza a opinión propia sobre as linguas, detecta os prexuízos, en caso de os ter, e rebáteos argumentadamente.	■ CCL ■ CSC	■ 1ª ■ 2ª ■ 3ª	■ Técnica de observación: anotación de debates en clase	■ Rebate, despois dunha análise argumentada, os prexuízos sobre as linguas..
■ ñ ■ o	■ B4.9. Recoñecemento e valoración dos principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas,	■ B4.7. Recoñecer e valorar os principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas, diastráticas e diafásicas da lingua	■ LGB4.7.1. Recoñece os principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas da lingua galega.	■ CCL ■ CSC	■ 1ª ■ 2ª	■ Técnica de petición de produtos: exercicios de textos dialectais. ■ Técnica de resolución de problemas: pregunta(s) en probas escritas.	■ Sabe os fenómenos dialectais de cada zona xeográfica.

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competenci as clave	temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
	diatráticas e diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar. Uso normalizado da variante dialectal propia da zona. Utilización e valoración da variante estándar da lingua en situacións de carácter formal.	galega e da función da lingua estándar.					
	■	■	■ LGB4.7.2. Recoñece os trazos da variedade estándar da lingua galega.	■ CCL	■ 1ª ■ 2ª ■ 3ª	■ Técnica de petición de produtos: exercicios.	■ Sabe os trazos do estándar.
	■	■	■ LGB4.7.3. Valora a lingua estándar como variedade unificadora.	■ CCL	■ 1ª ■ 2ª ■ 3ª	■ Técnica de observación	■ Valoración da lingua normativa como elemento unificador.
	■	■	■ LGB4.7.4. Valora as variedades xeográficas da lingua galega como símbolo de riqueza lingüística ecultural e rexeita fundamentadamente calquera prexuízo sobre a variación diatópica.	■ CCL ■ CSC	■ 1ª ■ 2ª ■ 3ª	■ Técnica de observación e de petición de produtos: exercicios sobre a importancia cultural das variantes dialectais, desterrando o prexuízo.	■ Sen prexuízo, moi ao contrario, considera as variantes dialectais un elemento cultural enriquecedor.
	■	■	■ LGB4.7.5. Recoñece as variedades diastráticas e diafásicas da lingua galega e describe o influxo da situación sociolingüística nelas.	■ CCL ■ CSC	■ 2ª	■ Técnica de petición de produtos (exercicios) e de resolución de problemas (exercicios nas probas escritas).	■ Influxo da situación sociolingüística nas variedades diafásicas e diastráticas ecoñecemento destas.
	Bloque 5. Educación literaria.		■	■	■	■	■
■ h ■ l	■ B5.1. Identificación e	■ B5.1. Identificar e comprender os	■ LGLB5.1.1. Identifica os distintos períodos e xeracións da literatura	■ CCL	■ 3ª	■ Técnica de resolución de problemas: pregunta(s)	■

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso

Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
	comprensión dos distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	galega de 1916 ata a actualidade.			nas probas escritas	
	■	■	■ LGLB5.1.2. Comprende e explica razoadamente os distintos períodos da literatura galega de 1916 ata a actualidade sinalando os seus principais trazos característicos.	■ CCL	■ 3ª	■ Técnicas de resolución de problemas: comentario de textos literarios nas probas escritas con preguntas teóricas sobre a historia da literatura galega.	■ Sabe os períodos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.
■ h ■ l	■ B5.2. Selección, lectura autónoma e comentario de obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	■ B5.2. Seleccionar, ler autonomamente e comentar obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade e relaciona o seu contido co contexto histórico, cultural e sociolingüístico de cada período.	■ LGLB5.2.1. Selecciona, seguindo criterios razoados, obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade para a súa lectura.	■ CCL	■ 3ª	■ Técnica de petición de produtos: exercicios de selección de textos literarios razoada do período sinalado. ■ Técnica de resolución de problemas: comentario de texto, xustificando a selección,	■ Elección razoada de textos literarios representativos do período 1916 a hoxe.
	■	■	■ LGLB5.2.2. Le autonomamente obras ou textos representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade, resume o seu contido, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente.	■ CCL	■ 3ª	■ Técnica de petición de produtos: controis de lectura escritos, tamén, orais.	■ Resume de libros de lectura do período sinalado e relación do texto co seu contexto.
	■	■	■ LGB5.2.3. Comenta, de forma guiada ou libre, textos de obras da Literatura	■ CCL	■ 3ª	■ Técnica de petición de produtos: exercicios de	■ Comentario guiado ou libre de textos literarios desde

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competenci as clave	temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
			galega desde 1916 ata a actualidade, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente			comentario de textos literarios.	1916 ate a actualidade.
	■	■	■ LGLB5.2.4. Compara textos literarios dun mesmo período ou de diferentes períodos atendendo aos seus principais contidos, sinala os seus trazos característicos definitorios e pon todo en relación co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período ou períodos.	■ CCL	■ 3ª	■ Técnicas de petición de produtos:traballo comparativo de textos literarios dun mesmo ou de diferente período,e por todo en relación co contexto do período ou períodos.	■ Poñer en relación co contexto histórico, cultural e sociolingüístico a análise comparativa de textos dun mesmo ou de diferente período.
■ h ■ i	■ B5.3. Lecturas expresivas e comprensivas, audicións e lecturas dramatizadas de textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	■ B5.3. Ler expresiva e comprensivamente, facer audicións e ler dramatizadamente textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	■ LGLB5.3.1. Le expresiva, comprensiva e/ou dramatizadamente textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.	■ CCL	■ 3ª	■ Técnicas de observación.	■ Le textos dos diferentes xéneros literarios que fosenescritos entre 1916 e a actualidade.
	■	■	■ LGLB5.3.2. Participa con proveito de audicións de textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade e escribe/debate, argumentadamente, sobre os seus valores literarios.	■ CCL	■ 3ª	■ Técnicas de observación. ■ Técnicas de presentación de produtos: Crear, despois da audición, un texto argumentando sobre os seus valores literarios.	■ Audición de textos literarios representativos da literatura galega e seguidamente, facer un texto debatendo ou ponderando os valores literarios dos textos escoitados.

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso

Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
<ul style="list-style-type: none"> ■ b ■ h ■ l 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B5.4. Elaboración de traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen textos literarios representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B5.4. Elaborar traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen textos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ LGLB5.4.1. Elabora traballos individual e/ou colectivamente nos que se describen e analizan textos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Técnica de petición de produtos: exercicios con textos representativos. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Traballos de análise de textos representativos da literatura galega de 1916a hoxe.
<ul style="list-style-type: none"> ■ e ■ h ■ l 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B5.5. Consulta de fontes de información variadas e de recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B5.5. Consultar fontes de información variadas e recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ LGLB5.5.1. Consulta fontes de información variadas para a realización de traballos e cita axeitada destas. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Petición de produtos:revisión nos traballos as fontes de información. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Realizar os traballos con fontes diversas ,sempre citadas.
			<ul style="list-style-type: none"> ■ LGLB5.5.2. Emprego de diferentes recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL ■ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Técnicas de petición de produtos: revisión nos traballos do punto que corresponde ao emprego das TICS se o houber ;ou ben,ver no mesmo traballo en que punto ou puntos do mesmo foron empregadas as TICS. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Realizar os traballos coa axuda das TICS.
<ul style="list-style-type: none"> ■ h ■ l ■ n 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B5.6. Creación ou recreación de textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de 	<ul style="list-style-type: none"> ■ B5.6. Crear ou recrear textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a 	<ul style="list-style-type: none"> ■ LGLB5.6.1. Crea ou recrea textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ CCL ■ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ■ 3ª 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Técnicas de petición de produtos: exercicios de creación literaria. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ A partir do traballo de aula, facer textos con intención literaria.

Lingua Galega e Literatura. ESO. 4º Curso

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Grao mínimo de consecución para superar a materia
	desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.	capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.					
	■	■	■ LGLB5.6.2. Desenvolve o gusto pola escrita como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os sentimentos e xuízos.	■ CCL ■ CCEC	■ 3ª	■ Técnicas de observación	■ Vai progresando o gusto pola escrita, como elemento necesario para analizar sentimentos e xuízos.

7 INTEGRACIÓN DAS TIC

Non podemos enfocar unha didáctica da lingua e da literatura na actualidade sen termos en conta os cambios que xa se produciron na sociedade e, tamén no ensino, especialmente nos medios de comunicación.

Co obxecto de incorporar as TIC ao currículo escolar, realizaranse ao longo do curso diferentes traballos encamiñados a afianzar as destrezas básicas no manexo de: Procesadores de textos.

Internet como fonte de documentación e acceso á información. En INTERNET procuraremos a información precisa para realizar traballos diversos relacionados coa nosa materia, substituíndo a charla do profesorado por unha notas orientativas que permitan ao alumnado seleccionar a información que lles proporcione uns coñecementos adecuados, intentando que o alumnado amose interese pola investigación.

Dicionarios dixitais, enciclopedias e webs educativas.

Coñecemento e emprego de páxinas interesantes para a nosa materia. Recorrerase ás TIC como ferramenta útil para o estudo.

Así, poderanse traballar aspectos da materia como a ortografía, a morfoloxía ou o léxico, a través de actividades con soporte dixital que aportarán un compoñente lúdico a un traballo, moitas veces, percibido con certo tedio por parte das alumnas e dos alumnos.

8 ORIENTACIÓNS METODOLÓXICAS

Procuramos en todo momento que as actividades propostas resultasen variadas en tipoloxías e gradadas en dificultade, de modo que enfrontarse con elas sexa unha forma de asentar conceptos e supoña un reto real para o alumnado. Alén disto, intentamos integrar en todas as unidades actividades que obriguen ao manexo de diferentes ferramentas TIC, á busca e ao procesamento de información a través de internet e doutras fontes documentais, á utilización do dicionario, á creación literaria, á resolución de problemas, á investigación, á exposición oral, ao desenvolvemento de proxectos etc.

Por outra parte, consideramos que o traballo individual é preciso en certas actividades que serven para asentar coñecementos moi concretos (ortografía, gramática etc.) e tamén noutras que favorecen o autoconhecimento e a expresión dos propios sentimentos (expresión da propia opinión, creación de textos de intención literaria etc.), mais somos conscientes da demanda da sociedade actual de cidadáns e cidadás e profesionais que saiban traballar de modo colaborativo, de aí que todas as unidades contén cun bo número de actividades ideadas para seren resoltas en pares, en pequenos grupos ou en gran grupo xunto con outras que implican ao grupo clase ou ao grupo nivel; en último lugar, son ampliábeis, por suposto, ao traballo con grupos de niveis educativos diferentes.

Metodoloxía didáctica

No desenvolvemento da unidade didáctica levarase a cabo a seguinte secuenciación de actividades: Presentación.

Secuenciación.

Análise e síntese de contidos

No momento da PRESENTACIÓN están presentes tres accións:

- a) Presentación dos contidos da unidade, dos materiais que se empregarán, das actividades que se van realizar, etc .
- b) Avaliación dos coñecementos previos do alumnado coa realización de preguntas e dunha proba inicial que o determine,
- c) Motivación do alumnado mediante:

A lectura de textos introdutorios a cada tema que poidan resultar de interese. Proxección de películas.

Material procedente de diversas fontes como internet.

- (...)

Durante a fase de ANÁLISE DE CONTIDOS desenvolveranse as seguintes actividades:

- a) Nun primeiro momento haberá unha exposición por parte do profesorado de , e tamén todo tipo de aclaracións, de todos os aspectos relacionados co modelo textual, de todas as cuestións gramaticais e das obras e dos autores que serán obxecto de estudo en cada unidade didáctica.
- b) A continuación, o profesorado actuará como guía e mediador para favorecer as aprendizaxes significativas. Proporcionará mostras de textos e exercicios diferentes e variados para

que o alumnado descubra os contidos de cada unidade e realizar, traballos de reforzo e ampliación se for necesario.

O alumnado, pola súa parte, deberá:

Ter unha participación activa nos debates e nas actividades de introdución e desenvolvemento. Facer traballos individuais para a maior parte das actividades.

División en grupos para traballos de procura de información e elaboración de comentarios. Traballar en grupos reducidos nas actividades de reforzo.

c) Na derradeira fase levarase a cabo A SÍNTESE DE CONTIDOS, que permitirá ao alumnado facer a recapitulación destes. En definitiva, levarase a cabo unha metodoloxía activa e participativa, que faga posible un enfoque da aprendizaxe:

PERSONALIZADO, porque se partirá dos coñecementos previos do alumnado.

SIGNIFICATIVO, porque o alumnado constrúe os seus propios coñecementos, interioriza as diferentes experiencias e estratexias que fan que afonde e desenvolva os mesmos, tanto desde o punto de vista da disciplina como desde de o punto de vista da estrutura lóxica do alumnado.

Será, por todo o dito, preciso que: o contido sexa claro e preciso

a presentación do contido saliente a súa coherencia, estrutura e significatividade lóxica, así como aqueles aspectos susceptibles de ser relacionados con esquemas de coñecementos previos.

O aprendido sexa útil, funcional, en situacións reais de comunicación.ampliábeis

9 ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

A diversidade é unha realidade social e, polo tanto, unha realidade en cada centro educativo: existe alumnado con distinto nivel de competencia curricular, que se encontra en diferente momento do desenvolvemento psicoevolutivo, que ten distintas motivacións e intereses, que procede de diferentes ambientes...

Dentro da diversidade e heteroxeneidade do alumando, poden darse casos máis particulares de estudantes que necesiten apoios educativos específicos.

Para adecuarnos ás diferencias individuais e garantir que todo o alumando acade os obxectivos marcados, tomaremos diferentes tipos de medidas:

Medidas ordinarias: orientadas a facilitar a adecuación do currículo, sen alteración significativa dos seus obxectivos, dos contidos nin dos criterios de avaliación, ao contexto sociocultural dos centros docentes e ás características do alumnado.

Entre estas medidas, podemos destacar aquelas dirixidas a favorecer a aprendizaxe do estudante en base ás súas posibilidades; emprego de diferentes metodoloxías; adaptación dos tempos, instrumentos ou procedementos de avaliación, aula de convivencia...

Medidas extraordinarias: as dirixidas a dar resposta ás necesidades educativas do alumnado con necesidade específica de apoio educativo. Poden requirir modificacións significativas do currículo ordinario e/ou supor cambios esenciais no ámbito organizativo, así como, de ser o caso, nos elementos de acceso ao currículo ou na modalidade de escolarización. Cómpre sinalar que estas medidas só se levarán a cabo unha vez esgotadas as medidas de carácter ordinario ou cando estas últimas son insuficientes.

Entre este tipo de medidas encontramos: adaptacións curriculares, apoio do profesorado especialista en Pedagogía Terapéutica e Audición e Linguaxe, atención educativa ao alumnado procedente do estranxeiro...

O profesorado adaptará as propostas dos protocolos sobre atención á diversidade elaborados pola Consellería de Educación á realidade e necesidades do alumnado do centro. Sinalamos, a seguir, algúns deles no seguinte cadro:

NECESIDADES DO ALUMNADO	PROTOCOLO DA CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN
Necesidades educativas especiais	
Discapacidade intelectual	“Orientacións e respostas educativas: alumnado con discapacidade intelectual” http://www.edu.xunta.es/portal/node/3644
Discapacidade motórica	Orientacións e respostas educativas: alumnado con discapacidade motora” http://www.edu.xunta.es/ftpserver/portal/DXC/libros/motora.pdf
Trastornos xeneralizados do desenvolvemento (TEA) Síndrome Asperger	“Orientacións e respostas educativas: alumnado con trastornos xeneralizados do desenvolvemento” http://www.edu.xunta.es/portal/node/3655 http://www.edu.xunta.es/portal/node/3703
Necesidades específicas de apoio educativo	

TDAH	<p>“Protocolo de consenso sobre TDAH na infancia e na adolescencia nos ámbitos educativo e sanitario”:</p> <p>http://www.edu.xunta.es/portal/node/13546</p>
Incorporación tardía (alumnado estranxeiro de recente incorporación)	<p>“Alumnado de incorporación tardía (procedente do estranxeiro)”:</p> <p>http://www.edu.xunta.gal/portal/diversidadeorientacion/141/145/146</p>
Necesidades específicas de aprendizaxe	<p>“Orientacións e respostas educativas: alumnado con trastornos de aprendizaxe”:</p> <p>http://www.edu.xunta.es/portal/node/3656</p> <p>http://www.edu.xunta.gal/portal/diversidadeorientacion/141/145/409</p>
Desvantaxe socio educativa	
Ambientes desfavorecidos/ marxinais	<p>“Alumnado con necesidades específicas de apoio educativo por condicións persoais ou de historia escolar”:</p> <p>http://www.edu.xunta.gal/portal/diversidadeorientacion/141/145/410</p>
Atención educativa por enfermidade	
Atención educativa hospitalaria	http://www.edu.xunta.gal/portal/Educonvives.gal

10 ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

As actividades complementarias son aquelas que se realizan en horario lectivo e que teñen carácter diferenciado polo momento, espazo e recursos que empregan.

As actividades extraescolares son aquelas que, sendo organizadas polo centro, e figurando na programación xeral anual, aprobada polo CONSELLO ESCOLAR, se realizan fóra do horario lectivo cunha participación voluntaria por parte do alumnado.

Estes últimos cursos as actividades extraescolares, así como as da biblioteca e as de NL cubriron tanto espazo que o noso departamento organiza algunha actividade, só de xeito puntual, e cando a actividade en cuestión sexa dun altísimo interese (conferencia de autores sobre obras lidas; obras de teatro...).

11 TRANSVERSALIDADE

Segundo o establecido no Decreto 86/2015, de 25 de xuño polo que se regula o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia os elementos transversais que deben traballarse a través de todas as materias son os seguintes:

Comprensión lectora. Expresión oral e escrita. Comunicación audiovisual.

Tecnoloxías da información e da comunicación. Emprendemento.

Educación cívica e constitucional.

Alén disto, tamén son considerados elementos transversais a ter en conta tanto nas programacións docentes como no desenvolvemento das aulas os seguintes valores e conceptos:

Igualdade e respecto	— Igualdade efectiva entre homes e mulleres
	— Prevención da violencia de xénero
	— Prevención da violencia contra persoas con discapacidade
	— Igualdade de trato e non discriminación
	— Prevención de calquera forma de violencia, racismo ou xenofobia
	— Aprendizaxe da prevención e resolución pacífica de conflitos nos ámbitos persoal, familiar e social
	— Aprendizaxe dos valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto aos dereitos humanos,
	o respecto por igual aos homes e ás mulleres, o respecto ás persoas con discapacidade, o rexeitamento da violencia terrorista, a pluralidade, o respecto ao Estado de dereito, o respecto e a consideración ás vítimas do terrorismo e a prevención do terrorismo e de calquera tipo de violencia
	— Evitación de comportamentos e de contidos sexistas
	— Evitación dos estereotipos que supoñan discriminación por razón de orientación sexual ou de identidade de xénero, favorecendo a visibilidade da realidade homosexual, bisexual, transexual, transxénero e intersexual

Emprendemento	— Fomento das participación do alumnado en actividades que lle permitan afianzar o espírito emprendedor e a iniciativa empresarial a partir de aptitudes como a creatividade, a autonomía, a iniciativa e o traballo en equipo, a confianza nun/nunha mesmo/a e o sentido crítico
Educación viaria	— Promoción de accións para a mellora da convivencia e a prevención dos accidentes de tráfico con fin de divulgar entre o alumnado dos seus dereitos e deberes como usuarios/as das vías como peóns, viaxeiros/as e condutores/as, o respecto polas normas e os sinais para así favorecer a tolerancia, a prudencia, o autocontrol, o diálogo e a empatía de modo que se tenda á evitación dos accidentes de tráfico e das súas secuelas

Todos estes aspectos aparecen amplamente representados tanto nos contidos como nos textos, nos exemplos e nas actividades do noso proxecto didáctico. Non obstante, tamén consideramos esenciais para o desenvolvemento do alumnado como cidadáns e cidadás plenamente conscientes dos seus dereitos e dos seus deberes e como individuos inseridos na nosa sociedade a presenza doutros elementos transversais non explicitados neste apartado do currículo, aínda que si forman parte, por exemplo, do deseño de competencias; así, tamén incluimos materiais que abordan o tratamento da ecoloxía e o respecto polo medio, a educación dos/das consumidores/as, a educación para a saúde e a educación para o lecer.

12 PROCEDIMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

Os procedementos e técnicas empregados para a consecución da avaliación do progreso do alumnado aparece a continuación tamén se recollen os instrumentos de avaliación nos que será rexistrada a información importante para a avaliación do rendemento académico do alumnado.

PROCEDIMENTOS DE AVALIACIÓN	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
1. Técnica de resolución de problemas	1. Probas escritas
2. Técnica de petición de produtos	2. Traballos e actividades (individuais, colectivos, de casa ou de aula)
3. Técnicas de observación	3. Caderno do profesorado: observación e rexistro de incidencias
4. Expresión probas escritas	4. Rúbricas

13 CRITERIOS DE AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO

Criteria de cualificación en 2º e 4º ESO

Para poder dar unha cualificación en cada unha das tres sesións de avaliacións previstas durante o curso, antes da avaliación final ordinaria, todos os profesores deste departamento avaliarán o alumnado a través de diferentes probas, exercicios e actividades nas que este demostre o seu grao de coñecemento da materia, acade os estándares do curso e o logro dos obxectivos previstos.

Antes de cada sesión de avaliación cada alumno fará polo menos unha proba específica (exames) que medirá os seus coñecementos teóricos e as aplicacións prácticas destes. Á hora de cualificar estas probas non só se terán en conta os acertos nas exposicións e nas resolucións prácticas senón tamén a ausencia de erros de expresión lingüística. Estas probas supoñerán o **60%** da nota global de cada avaliación.

Outro factor de cualificación é a avaliación do proceso de aprendizaxe, que inclúe a valoración das actitudes do alumnado, o seu traballo diario, a resolución de exercicios e comentarios prácticos, o respecto debido aos compañeiros de aula e ao profesorado, as facilidades para a realización de debates ou traballos en equipo, a presentación das probas orais ou escritas. A participación activa na aula, o traballo diario, a puntual realización dos exercicios encomendados e a actitude positiva cara á aprendizaxe da lingua, avaliábles pola observación directa e diaria do profesor/a, ou por rexistros de observación, supoñerán o **20%** da nota global de cada avaliación.

Un **10%** corresponderá ao uso oral diario da lingua, á súa corrección oral e á valoración da lingua como manifestación da riqueza cultural e como sinal de identidade dun pobo. A avaliación deste 10% realizarase por observación directa na aula, actividades orais, debates...

Así mesmo se cualificará a lectura das obras obrigatorias que se indican para cada trimestre e que se inclúen na presente programación; delas o alumnado deberá dar conta a través de exposicións orais, debates na aula, resumos, comentarios ou outro tipo de traballo oral ou escrito que o profesor propoña para cada obra na clase. Estas probas supoñerán o **10%** da nota global de cada avaliación. A seguir, preséntanse unha relación de posibles lecturas, entre as que se deberá escoller unha, dependendo do nivel e intereses do alumnado. Poderanse aceptar, non obstante, outras obras distintas para os casos particulares: alumnado coñecedor das obras propostas, lecturas de difícil acceso...

2º ESO	4º ESO
As lágrimas de Shiva, César Mayorquí.	Os comedores de patacas, M.Rivas. Unha estrela no vento, Leticia Costas.
Os vellos non deben de namorarse, A. D. Rodríguez Castelao.	A esmorga, E. Blanco Amor. Aire negro, Agustín Fernández Paz.
Amor dos quince anos, Marilyn, Agustín Fernández Paz, Xerais	Memoria do silencio. E. Mejuto. Made in Galiza, Sechu Sende

O redondeo a puntos enteiros realizarase á alza ou á baixa (ao punto inmediatamente superior ou inferior) segundo a observación do profesor/a da constancia do traballo e a actitude diarias.

A **calificación final** será a media aritmética real das tres avaliacións; para aprobar cada unha delas o alumnado deberá obter , polo menos, un 5. O alumnado que non acade esta nota, deberá presentarse a un exame global final de toda a materia, independentemente de que teña aprobada algunha avaliación.

Chegados a este punto, **cómpre deixar claro que:**

- 1) Os **erros** (ortográficos, morfolóxicos, léxicos ou textuais) cometidas nas tarefas e probas escritas poderán ser penalizadas até un máximo de 1 punto (0,2 por erro).
- 2) A **non asistencia** a calquera das **probas** previamente fixadas, orais ou escritas, deberá ser xustificada con xustificante médico ou similar de carácter oficial, non considerándose válido o realizado simplemente polos pais ou titores; en caso contrario aplicarase unha cualificación de 0 puntos.
- 3) No caso de sorprenden un alumno/a **copiando**, por calquera medio, ou colaborando activamente para que un compañeiro/a copie na realización de calquera proba, aplicaráselle nesa proba unha cualificación de 0 puntos. O alumnado que for sorprendido copiando, o/ -a docente poderá decidir para as futuras probas (durante o que resta de curso) que estas non sexan escritas, senón orais. Neste último caso, terán lugar o mesmo día que as probas escritas, no departamento de Lingua Galega e Literatura e coa presenza doutro profesor dese departamento. No caso de que un alumno/a non fose sorprendido no acto da copia pero da lectura e corrección do exame ou proba escrita se levantasen sospeitas fundadas de ter copiado, o/-a docente pode requirir, o máis axiña posíbel, a repetición desa proba por escrito ou oralmente (neste caso, no lugar e forma expresadas con anterioridade).

Procedemento ante una acto de copia

En caso de darse o feito de copia en traballos, exames ou probas de avaliación, no momento en que sexa posible o profesor levantará unha acta na que conste: materia, curso e grupo no que sucede, día e hora, identificación do alumno/a(s) que copia(n), tipo de proba copiada, feitos observados, material manexado sen autorización (libros, apuntamentos, dispositivos electrónicos, etc.), actitude protagonizada polo alumno/a e, finalmente, partes do exame realizadas ata ese momento. Con esta acta o profesor anexará as probas que considere oportunas: materiais ou de simple observación de condutas. Desa acta entregaranse copias ao profesor titor/a do grupo, á xefa de estudos e ao xefe do departamento. Os pais/nais/titores do/a alumno/a que copie serán informados dos feitos polo profesor titor/a do grupo.

4) Poderáselle dar a posibilidade de incrementar a súa nota con lecturas voluntarias pactadas ou propostas pola docente. A cualificación das lecturas sumará 0,5 por libro, até un máximo dun punto.

14 MATERIAL E RECURSOS DIDÁCTICOS

O departamento ten fixados como libros de texto:

2º ESO BAÍA EDICIÓNS

4º ESO BAÍA EDICIÓNS

No caso da educación secundaria destinada a adultos, ESA, o propio departamento elaborará o material, tanto o de galego coma o de castelán

O material será completado con outro menos habitual como:

Fichas e actividades de outros libros, fichas e actividades elaboradas polo propio departamento.

Material de diferentes orixes ou elaborados por nós na Aula virtual, Web...

Recollemos material, que adaptamos, de libros sobre didáctica das linguas de editoriais galegas e foráneas.

15 MATERIAS PENDENTES: ORGANIZACIÓN E SEGUIMIENTO

Segundo o artigo 51, da Orde de setembro de 2021, sobre Medidas de Atención á Diversidade, o Plan de Reforzo para a recuperación de materias pendentes será elaborado polo/-a docente que dá a materia que o alumno/-a ten pendente, baixo as directrices do departamento didáctico e co coñecemento do profesorado titor.

O alumnado coa materia pendente de cursos anteriores estará suxeito ao programa de seguimento:

1) Realización de probas escritas de carácter obrigatorio.

Marcaranse, preferiblemente, dous exames parciais, que terán lugar ao longo do curso. Estas probas realizaranse, preferiblemente, fóra das datas habituais de realización dos exames do curso.

2) Realización de traballos e/ou actividades escritas (que deberán ser entregados o día da proba).

Para superar a materia cómpre ter un mínimo de 4,5 sobre 10.

16 AVALIACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

A avaliación da programación didáctica é un dos aspectos fundamentais do traballo docente, xa que permite determinar con exactitude os puntos fracos e as fortalezas do traballo desenvolvido ao longo de todo un curso académico.

A adecuada posta en marcha de mecanismos de avaliación da programación propiciarán unha notábel mellora do traballo nas aulas. Porén, debemos ter en conta que materiais, metodoloxías, recursos, actividades etc. que funcionan durante un curso poden non facelo no seguinte, posto que o factor humano do alumnado e a súa diversidade xoga un papel determinante no noso traballo diario. Para tratar de paliar no mínimo estes inconvenientes debemos contar cun bo repertorio de materiais flexíbeis e apoiarnos en metodoloxías que permitan as adaptacións curriculares que sexan precisas.

Á hora de avaliarmos o cumprimento da programación debemos considerar unha serie de indicadores de logro que teñan en conta como mínimo os seguintes elementos: obxectivos, contidos, consecución dos estándares de aprendizaxe, contribución aos obxectivos xerais da etapa, contribución ao desenvolvemento das competencias clave, procedementos e instrumentos de avaliación, factores que favoreceron o cumprimento da programación / causas de non cumprimento, reflexión sobre as posíbeis situacións imprevistas acontecidas ao longo do curso e propostas de mellora.

Modelo de avaliación da programación didáctica:

	Puntos fortes da programación	Puntos fracos da programación	Aspectos a manter no próximo curso	Aspectos a mellorar no próximo curso
Cumprimento dos obxectivos xerais da programación				
Desenvolvemento das unidades didácticas				
Desenvolvemento das actividades programadas				
Funcionamento das metodoloxías aplicadas				

Utilización de recursos e materiais didácticos				
Consecución dos estándares de aprendizaxe				
Funcionamento dos procedementos de avaliación				
Pertinencia dos instrumentos de avaliación				
Eficacia das medidas de recuperación				
Contribución ao desenvolvemento das competencias clave				
Contribución ao desenvolvemento dos obxectivos xerais de etapa				
Dinámica do grupo				
Participación en actividades extraescolares e complementarias				
Medidas de atención á diversidade				
Favorecemento da multidisciplinariade				
Favorecemento do tratamento integrado de linguas				
Factores que favoreceron o cumprimento da programación				
Causas de non cumprimento da programación				

17 MODELOS DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E PRÁCTICA DOCENTE

(CRITERIOS PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSEÑANZA E A PRÁCTICA DOCENTE)

1. Planificar a práctica docente baseándonos nos estándares de aprendizaxe.
2. Realizar a avaliación inicial a primeiros de curso para poder adoptar as medidas individuais e grupais precisas.
3. Empregar diferentes instrumentos de avaliación: técnica de resolución de problemas (probos escritos e orais), técnica de solicitude de produtos (traballos, caderno, análise de textos) e técnicas de observación (caderno da ou do profesorado).
4. Establecer criterios, procedementos e instrumentos de avaliación correlacionados cos estándares de aprendizaxe.
5. Establecer con claridade os criterios de corrección e de puntuación.
6. Buscar información actualizada e interesarse por novas correntes metodolóxicas e a súa aplicación na aula.
7. Comezar a clase explicando o que se vai facer.
8. Seleccionar e secuenciar os contidos de xeito progresivo e tendo en conta as características particulares de cada grupo.
9. Resumir e repasar o comezo de cada sesión os contidos de clases anteriores.
10. Relacionar os contidos e actividades cos coñecementos previos do alumnado.
11. Empregar exemplos na introdución de novos contidos.
12. Propor ao alumnado actividades diversas (de diagnóstico, de introdución, de motivación, de desenvolvemento, de síntese, de consolidación, de recuperación, de ampliación e de avaliación).
13. Realizar un seguimento das actividades do alumnado.

14. Revisar e corrigir os traballos .Facer posible a realimentación na entrega e avaliación de prácticas, indicando os aspectos nos que o alumnado pode e debe mellorar.
15. Proporcionar a información precisa para a resolución de tarefas e para melloralas.
16. Propor novas actividades que faciliten a adquisición de obxectivos cando non foron acadados de xeito suficiente.
17. Solucionar a s dúbidas do alumnado.
18. Promover a participación activa do alumnado
19. Dirixir preguntas a toda a clase, para provocar a atención e a reflexión do alumnado.
20. Empregar os recursos didácticos adecuados ao contido de cada unidade.
21. Planificar a actividade educativa de xeito coordinado co resto do profesorado (departamentos, orientación e profesoras e profesores de apoio).

18 AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS INDIVIDUAIS E COLECTIVAS QUE SE ADOPTARÁN COMO CONSECUENCIA DOS RESULTADOS

Como a competencia lingüística activa e pasiva do alumnado é diversa, debemos ter en conta na programación tanto a quen ten máis desenvolvidas as súas capacidades expresivas orais e escritas como a quen segue un ritmo máis lento.

1. Os resultados da proba inicial dirán a competencia lingüística de cada alumna e de cada alumno, o nivel medio de coñecemento dos grupos, as dificultades máis habituais e detectar os casos problemáticos que precisen de actividades de reforzo ou ampliación, así como de orientación.
2. O alumnado que se incorpore ao centro deberá realizar unha proba escrita que nos indique o seu nivel de coñecementos da materia.
3. Na proba inicial de 1º da ESO incluiremos, como mínimo, preguntas comprensión lectora e tarefas de redacción.
4. Os membros do departamento reuniremonos para intercambiar datos sobre o nivel de coñecementos da materia do alumnado que continúe estudos no centro. Se for preciso realizar unha proba escrita, valoraremos os aspectos seguintes: comprensión; adscrición de textos a unha determinada modalidade textual; variedades da lingua; análise de textos literarios; morfoloxía e/ou sintaxe; e ortografía.
5. Os resultados da proba inicial determinarán o nivel de partida da clase. Durante os primeiros días de curso tentaremos de facer un repaso da materia do curso anterior.
6. Se detectásemos alumnado con dificultades severas de comprensión e de expresión, derivariámolo ao Departamento de Orientación para que faga un diagnóstico axeitado.
7. A profesora ou o profesor activará as medidas de reforzo oportunas se as carencias individuais localizadas non impiden o desenvolvemento e o seguimento da clase.
8. Coordinaremonos co profesor ou profesora de Apoio cando o Departamento de Orientación faga un informe que confirme as dificultades graves da alumna ou alumno.
9. Elaboraremos unha Adaptación Curricular Significativa, en colaboración coa Orientadora, para o alumnado con necesidades educativas especiais.
10. Revisaremos de xeito periódico os contidos da Programación e así adaptalos á situación real de cada grupo e de cada alumna e alumno.

En Outes, a 19 de setembro de 2023

Asdo: Maruxa Caamaño, profesora substituta de María Xosé Pájaro Vázquez (Xefa do Departamento).